

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»
Гуманітарний факультет
Кафедра української мови і літератури

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня магістра
на тему «Особливості перекладу неологізмів у мові газети «День»»

Виконала студентка VI курсу, групи МУФ-61
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 «Українська мова і література»
освітньо-професійної програми
«Українська мова і література»
Кухарська Вікторія Миколаївна

Керівник – кандидат філологічних наук,
доцент катедри української мови і літератури
Національного університету
«Острозька академія»
Мініч Лариса Степанівна
Рецензент – кандидат філологічних наук, доцент,
завідувачка катедри стилістики і
культури української мови
Рівненського державного
Гуманітарного університету
Шульжук Наталія Василівна

Острог, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I.....	9
СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У МОВІ ПРЕСИ	9
1.1. Екстра- та інтралінгвальні чинники творення неологізмів у мові преси	9
1.2. Неологізм як мовна універсалія.....	12
1.3. Види неологізмів	16
1.4. Функції неологізмів серед лексики газетних статей	19
РОЗДІЛ II	23
БАГАТОМОВНІ ВИДАННЯ У СВІТЛІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.....	23
2.1. Багатомовність періодики у світлі білінгвізму	23
2.2. Перекладні моделі неологізмів	27
РОЗДІЛ III	31
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП ВИДАННЯ «ДЕНЬ».....	31
3.1. Особливості перекладу неологізмів суспільно-політичної лексики.....	32
3.1.1. Переклад новотворів, утворених від прізвищ політичних діячів і партій	33
3.1.2. Неологізми народжені Революцією гідності, їхній переклад.....	37
3.1.3. Переклад інновацій, пов'язаних із політичними реаліями в Україні	43
3.2. Неолексеми пандемії COVID-19, їхня презентація в мові преси й переклад	46
3.3. Переклад неологізмів економічної сфери.....	50
3.4. Неологізми культурної сфери, їхні особливості перекладу	55
3.5. Неолексеми сфери інтернет у пресі, особливості вживання англійською ...	61
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	76
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Поняття мови вміщує в собі велику кількість світоглядних аспектів, що характеризують її важливість і значення. Вона є атрибутом державності, джерелом пам'яті народу, ознакою патріотизму, виявом громадянської свідомості, показником формування етносу тощо.

З огляду на це дослідження питань мови важливе не лише з погляду лінгвістичної науки, а й у соціокультурному аспекті. Аналізуючи розвиток мови, динамічність творення нових лексичних одиниць, як віддзеркалення суспільно-політичних та інших процесів, виникає можливість констатувати взаємозв'язок реалій із семантичними значеннями неолексем. У такий спосіб мова стає виразником внутрішнього стану суспільства. Розгляд новотворів як у синхронному, так і діахронному аспектах створює цілісну парадигму лінгвістичних тенденцій, котрі дають змогу обмірковувати поняття мови як феномену певного народу.

Вивчення процесів неологізації формує уявлення про мову як постійно змінну систему, здатну до трансформацій як у формальному вираженні, так і в наповненні її власне новими лексичними значеннями, що або формуються на ґрунті українських реалій, або входять у мову як слова-запозичення й позначають світові реалії.

Актуальність дослідження обумовлена інтересом лінгвістичної науки на сьогодні до процесів неологізації, котрі дають можливість простежити зміни в мові, що вже відбулися, а також спрогнозувати можливі варіанти розвитку мови надалі. Також систематизація неологічних одиниць у тематичні групи створює загальну картину й розуміння, які шари лексики найбільш піддатливі до змін та як відбувається входження в них новотворів. Зазначимо, що аналіз неологізмів, котрі виникли саме в мові засобів масової інформації, слугує широкому осмисленню стану суспільства й настроїв, що його наповнюють. З огляду на це розгляд цього шару лексики становить зацікавленість серед науковців.

Активні інноваційні процеси української лексики мають своє відображення не лише на сторінках україномовних видань. Зважаючи на різноманітність суспільства, у пресі присутня велика кількість двомовних видань, тобто таких, котрі створюють питомі тексти українською мовою і дублюють їх російською. У такий спосіб актуальним постає питання про переклад неологізмів на сторінках цих видань. Однак статті українською та статті-дублети націлені переважно на українського громадянина, котрий залежно від своїх уподобань обирає мову читання газет. Цікавою у цій парадигмі є газета «День», котра створює не лише контент українською та російською, а й англійською. Тобто збільшується простір для аналізу неологізмів, адже якщо українська й російська культури мають певні схожості через спільну мовну групу, то відтворення українських інноваційних одиниць англійською мовою формує певні перекладні проблеми через відмінність культур, специфіку етнічного мислення, історичний досвід, різні мовні групи.

Об'єктом дослідження стали неологізми в мові газети «День».

Предмет дослідження – перекладні відповідники англійською та російською мовами українських неологізмів у тримовному виданні «День».

Мета дослідження – на основі лексики засобів масової інформації проаналізувати шляхи відтворення українських неологізмів засобами англійської та російської мов у мові газети «День», з'ясувати їхню перекладну адекватність і особливості.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- укласти словник неологізмів, що функціують у мові газети «День»;
- зафіксувати варіанти перекладу українського новотвору;
- сформулювати термінологічне визначення поняття неологізм і проаналізувати фактори впливу як позамовні, так і внутрішньомовні, на творення неолексем, систематизувати підходи до виокремлення видів неологізмів;
- проінтерпретувати явище двомовності на українському ґрунті;

- розподілити неологізми за тематичними групами та дослідити домінантні способи перекладу в кожній тематичній групі;
- визначити взаємозв'язок між семантикою новотвору та способом його перекладу.

Джерельною базою дослідження стали неологізми, що були зафіксовані в текстах суспільно-політичної газети «День». Фактичний матеріал містить близько п'ятисот одиниць. Зауважимо, що інноваційна лексика презентує різні сфери життя соціуму, наприклад: політика, економіка, культура, інтернет, освіта, медицина тощо. Зібраний матеріал охоплює хронологічний відрізок від 2013 року до листопада 2020. Відправною точкою став саме 2013 рік, зважаючи на початок Революції гідності в листопаді того ж року, адже масштабні зміни в суспільстві стають одним із головних джерел створення новотворів, тобто із початком подій Майдану лексеми, що виникають накладають свій відбиток на всі наступні роки. Ще одним важливим аспектом у виборі видання для аналізу стала частотність виходу газети в тиждень, а також її розповсюдженість серед населення. Зазначимо, що «День» в цей часовий проміжок виходив від чотирьох до п'яти разів на тиждень, накладом близько дев'яноста тисяч примірників, з огляду на це база для дослідження достатньо велика.

Звернемо увагу на те, що більшість неологізмів для аналізу були частинами заголовкових комплексів, а отже мали на меті привернути увагу читача. З огляду на те, що акцент був зроблений саме на неологізмах у заголовках, подальшою перспективою для дослідження вбачаємо в повному опрацюванні архіву газети та віднайдення в її текстах нелогічних одиниць.

Методологічну й теоретичну основу магістерської роботи складають праці з неології, що пов'язані з визначенням поняття неологізму, презентацією його в художньому стилі, функціонуванням інноваційної лексики в мові преси, а також особливості перекладу неолексем.

Питання неології на основі художнього стилю досліджували такі вчені, як Ж. В. Колоїз «Українська оказіональна деривація», В. В. Максимчук

«Словотворчість сучасних поетів Рівненщини», Г. М. Вокальчук «Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект)».

Неологізми, що презентують публіцистичний стиль, як друкованих так і електронних видань, ставали об'єктом таких праць: М. В. Бойчук «Неологізми в заголовках інтернет-видань: структурно-семантичний та функціонально-стилістичний аспекти», Н. М. Фіголь «Новотвори на сторінках сучасної періодики» (висвітлено розуміння поняття неологізм і його класифікацію), Л. Л. Михайленко «Динаміка суспільно-політичної лексики української мови кінця ХХ – початку ХХІ століття (на матеріалі мови українських засобів масової інформації)» (визначено процеси, що впливають на лексику цієї групи), Г. В. Шаповалова «Інноваційні процеси в сучасному медіатексті», О. А. Стишов «Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія» і «Українська лексика кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації)», О. В. Турчак «Оказіоналізми в мові української преси 90-х років ХХ століття», І. В. Мислива-Бунько «Складні слова в мові сучасної української преси: структура та стилістичні функції», Д. В. Мазурик «Інноваційні процеси в лексиці сучасної української літературної мови (90-і роки ХХ ст.)», О. О. Тараненко «Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ – ХХІ ст.)» (проаналізовано найуживаніші словотвірні моделі).

Як бачимо, мова преси часто стає джерельною базою для дослідження процесів у царині неології, що характеризують функційні, семантичні, словотвірні зміни тощо.

Особливостям перекладу неологізмів присвячені такі праці: Ю. А. Зацний «Неологізми англійської мови 80–90 років ХХ століття», Л. С. Янишина «Процес неологізації у словниковому складі англійської мови ХІХ століття (на матеріалах прозових літературних творів)», О. А. Ясинецька «Переклад нових англійських публіцистичних метафор українською мовою» та інші. Зауважимо, що переклад

неологізмів, зазвичай, досліджують з погляду англійських новотворів і як вони презентовані в українській мові.

У роботі використано такі **методи дослідження**:

- *метод суцільної вибірки* для добору неологізмів із статей видання «День»;
- *систематизація та класифікація матеріалу* з метою формування тематичних груп неологізмів для опису перекладних особливостей кожної групи надалі;
- *співвіднесення мовних одиниць і суспільних явищ*, тобто створення контекстуальної картини, що передувала створенню слова або впливала на його появу;
- *узагальнення* отриманих результатів дослідження щодо певної тематичної групи й домінантні способи перекладу неологізмів у ній;
- *описовий метод* для характеристики специфіки кожної тематичної групи;
- *методи семантичного й контекстуального аналізу* для з'ясування потрібної моделі перекладу для кожного окремого слова;
- *компонентний аналіз* для визначення лексичного значення як окремої взятої семи в складних словах, так і для розуміння слова загалом;
- *словотвірний аналіз*, щоб дослідити сполучуваність неологізмів-запозичень із українськими афіксами та їхнє пристосування до граматичних парадигм мови.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що проаналізовано особливості перекладу українських неологізмів, що зафіксовані в засобах масової інформації. Зважаючи на той факт, що здебільшого аналізу піддаються англійські інновації в українському перекладі, питання представлення українських реалій на міжнародній арені доволі актуальне, як із лінгвістичного погляду, так і культурного. Також було здійснено семантико-тематичний поділ неологізмів і визначено домінантні способи перекладу тієї чи тієї групи слів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що упорядкований нелогічний словник може слугувати джерельною базою для

досліджень у царині неології в інших аспектах мови. Аналіз неологізмів крізь призму перекладу на українському лексичному матеріалі дає змогу сформувавши уявлення про культурні й суспільно-політичні тенденції, що формують образ України у світі.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи і результати дослідження висвітлено в доповіді «Особливості перекладу політичних неологізмів у мові газети «День»» на XXV науковій викладацько-студентській конференції «Дні науки», а також опубліковано тези на тему «До проблеми прийомів перекладу неологізмів» у збірнику матеріалів Міжнародної наукової інтернет-конференції «Лексико-граматична система української мови в комунікативному вимірі».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи, висновки, список використаної літератури, який налічує 45 позицій, список першоджерел і додатки, котрі вміщують джерельну базу дослідження, а саме: словник неологізмів видання «День». Загальний обсяг роботи – 117 сторінок, із них 73 сторінки – основного тексту.

РОЗДІЛ I

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У МОВІ ПРЕСИ

1.1. Екстра- та інтралінгвальні чинники творення неологізмів у мові преси

Лексика мови преси найдинамічніша серед інших систем сучасної мови. Не секрет, що саме в ЗМІ найбільше та найґрунтовніше виявлені процеси, які характеризують мову, як організм, що постійно перебуває в розвитку. І важливим доказом цього постійного розвитку є продукування створення нових одиниць мови – неологізмів.

Основними чинниками, що сприяють творенню нових найменувань, є внутрішні закони лексики мови, а також позамовні впливи. Виокремимо лінгвістичні (внутрішньомовні) фактори появи нових слів: тенденцію до мовної економії та прагнення мовців порушити мовний автоматизм. Через зовнішні чинники неологізми виникають не в мові загалом як у системі об'єктивно наявних, соціально-закріплених знаків, а в реалізації цієї системи – у мовленні конкретних носіїв.

Інколи в мовознавчих дослідженнях автори використовують для аналізу лише один із представлених чинників, однак, на нашу думку, це не дає змоги повністю проаналізувати функціонування тих чи тих нових лексичних одиниць. Взаємозв'язок екстра- й інтралінгвальних чинників на сьогодні беззаперечний, адже без розуміння їх не можливо визначити причини появи неологізмів. Підхід, що ґрунтується на основі двох чинників, найпоширеніший серед лінгвістів (О. А. Стишов, Л. В. Струганець, О. М. Турчак).

Переважно мовознавці звертали увагу на екстралінгвальну зумовленість виникнення нових слів, вважаючи позамовні чинники вирішальними у появі інновацій. Менше досліджували внутрішні фактори розвитку нових лексичних одиниць. На думку О. М. Турчака, більшість мовознавців мають традиційний погляд на розвиток мови й появу нових слів. Вони впевнені, що нові лексеми

виникають як під впливом екстралінгвальних, так й інтралінгвальних чинників у їхній взаємодії [39, с. 8–9]. У дослідження української неології й характеристики чинників творення неологізмів важливий внесок зробили такі науковці, як І. Я. Мислива-Бунько, О. А. Стишов, А. М. Нелюба та Ж. В. Колоїз.

І. О. Литовченко під екстралінгвальними чинниками розуміє «усю сукупність надзвичайно різноманітних імпульсів, які зумовлені зовнішнім середовищем і пов'язані з особливостями історичного розвитку суспільства, переселенням та міграціями, об'єднанням і розпадом мовних колективів, змінами форм спілкування, прогресом культури та техніки тощо» [7, с. 77].

Л. В. Туровська наголошує, що основним позамовним чинником є рівень розвитку національної науки, техніки, промисловості та культури, а внутрішньомовним – становище мови в суспільстві й рівень розвитку відповідних функціональних стилів. [38, с. 35]

О. А. Стишов виокремлює такі екстралінгвальні чинники, які зумовили появу неологізмів на українському ґрунті:

- демократизація суспільного життя;
- істотне послаблення цензури;
- статус української мови як офіційної;
- зміни в соціальній структурі українського суспільства;
- практичні потреби мовців, самовираження в мові;
- мода на певні слова;
- пошуки нових засобів вираження [34, с. 21–22].

На відміну від зовнішніх чинників, дія яких досить виразна, у мові наявні внутрішні детермінанти, пов'язані з її системністю, що становлять основу мовних змін. І. Я. Мислива-Бунько зазначає, що не потрібно оминати внутрішньомовні процеси, які, безперечно, впливають на лексичний склад мови та лексикон автора зокрема [21].

У класифікації О. А. Стишова [34, с. 22] виокремлено такі тенденції інтралінгвальних змін:

1. Ускладнення, збагачення мовної структури. Це можуть бути слова, що складаються з кількох компонентів, які застосовує автор, щоб зосередити читача на певних поняттях, змусити його замислитися над значенням слова.

2. Інтеграція. Її виявляють водночас із тенденцією до диференціації елементів мови, а саме: загальновідомі слова автор ускладнює власними новотворами для уточнення змісту слова.

3. Економія лінгвістичних засобів. Використання однослівних найменувань замість описових зворотів, усічення слів, різні типи скорочень, щоб зацентувати увагу на домінантному понятті.

4. Експресивність мовних форм. Розширення стилістично різновартісних позначень з відмінним емоційно-експресивним значенням. Зауважимо, що саме експресивність одна з основних мотивацій творення неологізмів, яка має на меті вразити реципієнта.

5. Дія аналогії. Автори газетних статей під впливом тенденцій у суспільстві, послуговуючись загально соціальними змінами, творять неологізми за аналогією до вже наявних у мові лексичних моделей.

6. Відсутність поняття в мові. Цей чинник виникає за потреби назвати якесь нове явище чи об'єкт, відповідника якому немає в мовленнєвій системі.

Л. В. Струганець виокремила кілька тенденцій, які стимулюють мовні зміни, однак вони також близькі з класифікацією представленою вище: «тенденції до полегшення вимови, тенденції до вираження однакових значень однією формою, тенденції до вираження різних значень різними формами, тенденції до економії мовних засобів і зусиль мовців, тенденції до обмеження складності мовних одиниць, тенденції до абстрагування мовних елементів, тенденції до зміни фонетичної зовнішності слова при втраті ним лексичного значення, тенденції до диференціації значень, тенденції до однотипності (регулярності)» [35, с. 95].

Отже, у процесі дослідження виокремлено екстра-й інтралінгвальні чинники творення неологізмів. Установлено, що мову видання збагачують слова,

які поступово переходять із периферії до центру мовної системи. Аналіз інноваційних процесів підтвердив важливе значення внутрішніх і зовнішніх чинників мовного розвитку в оновленні сучасного лексикону. Зміни на лексико-семантичному рівні зумовлені як суспільно-політичними перетвореннями, які відбуваються в Україні, так і внутрішньомовними тенденціями.

1.2. Неологізм як мовна універсалія

Мову вважають основним засобом для результативного наслідку комунікації індивідів, також вона, зважаючи на свою мінливість, пристосовується до потреб мовців, формує нові значення й розширює семантичне наповнення словників інноваційною лексикою. Будь-які зміни чи то суспільно-політичні, чи культурні, чи економічні, чи матеріальні знаходять своє відображення в мові через її швидке реагування на появу нових явищ, понять, процесів, предметів тощо.

Л. В. Підкамінна в статті «Лінгвостилістика неологізмів у мові сучасних українських ЗМІ» презентує умовну схему входження нової лексики до загальноживаної: «індивідуальне вживання неологізму → соціалізація нової лексеми (сприймання суспільством) → лексикалізація неологізму (закріплення в мовній системі)» [25, с. 146]. Бачимо, що перед тим, як увійти до активного словника мовців інноваційна лексика проходить тривалий шлях. Однак більшість неологізмів усе ж залишаються частиною пасивного словника. Ці процеси свідчать про постійні зміни в лексиці. Неологізми відображають не лише стан мови, вони стають виразниками суспільної думки й настрою громадян.

В. Т. Бусел стверджує, що «ознакою неологізму є абсолютна новизна слова для більшості носіїв мови. Як тільки слово починають активно вживати, воно втрачає ознаку новизни й стає загальноживаним. Поняття неологізму мінливе в часі, а, отже, відносне. Неологізмом слово залишається доти, доки в ньому відчують новизну» [2, с. 20].

У зв'язку з цим виникає проблема розмежування неологізмів, що увійшли до активного словника, й вже не є інноваціями та тими, які перебувають на периферії лексики мови.

Як стверджує О. Г. Муромцева, «новотвори певного історичного періоду мають у собі в стислому вигляді досить широку інформацію про особливості економічного, політичного, культурного життя своєї епохи, у них, як у зародку, виявлені ті мовні традиції, які розвиватимуться в майбутньому. І чим важливіша епоха для певного суспільства, чим насиченіша вона життєво важливими подіями, тим активніше реагує мова творенням нових слів, які забезпечують і вимоги суспільства, і вимоги мови, що розвивається» [23, с. 10]. Звідси випливає, що кожне номінативне позначення того чи того явища дійсності для певного історичного етапу являє собою неологізм, котрий або входить до загального словника, або ні з плином часу.

Рівень популярності преси зростає, а разом із ним і збільшуються вимоги до неї, бо вона має вловлювати комунікаційний потік і бути актуальним інформатором. Для того, аби газетна мова не стала сухою констатацією фактів, журналісти все частіше кардинально й ґрунтовно підходять до вибору виражальних засобів мови, вичерпно використовуючи всі можливості слова, його потенціал, експресивне забарвлення, відкриваючи нові лексичні значення. Можна вважати, що творення неологізмів відбувається завдяки послабленню регламентованості тексту й уведенні до нього інноваційної лексики.

Тексти засобів масової інформації стають стилістично неоднорідними із використання неологізмів. Автори статей уводять їх, оскільки ці слова мають обширне смислове наповнення, а також глибшу образність порівняно з відомими узуальними лексичними одиницями.

Через велику кількість чинників творення нової лексики, дефініція власне терміна теж не має однозначного трактування. Зважаючи на різне бачення та мовну позицію під якою науковець розглядає термін «неологізм» тлумачення цього поняття нині є різноспектними.

Головною ознакою неологізму є абсолютна новизна слова для більшості носіїв мови. Поняття неологізму мінливе в часі, а отже, відносне. Неологізмом слово залишається доти, доки в ньому відчують новизну [2, с. 20]. Л. С. Янишина вважає, що неологізми мають такі ознаки, як нормативність, фіксація в періодиці, регулярність уживання, словотвірна активність, функційне призначення [44, с. 31].

Зважаючи на особливості інновацій енциклопедія «Українська мова» подає таке визначення неологізму – це «слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися в мові на конкретному етапі її розвитку і новизна якого усвідомлена мовцями або був вжитий винятково в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора» [37]. Словник іншомовних слів подає іншу дефініцію «слово чи мовний зворот, що недавно з'явився в мові для позначення нового або вже усталеного поняття, предмета» [31].

Бачимо, що відправними точками поняття «неологізм» стають: час появи слова під дією суспільних реалій або потреба назвати нове явище. Тому усі тлумачення терміна можна звести до двох поглядів.

Акцент на тому, що неологізм позначає нову реалію робить дослідниця Г. М. Вокальчук. Вона стверджує, що «неологізми – це слова або мовні звороти, створені для позначення нового предмета, явища чи вираження нового поняття [5, с. 24].

Дослідник Ю. А. Зацний зауважує, що неологізми «створені для позначення нового (раніше невідомого) предмета або для вираження нового поняття, не можна вважати вичерпним, оскільки воно не включає всі різновиди інновацій [9, с. 5].

Акцент на часі створення, зокрема обстоює Л. О. Янишина. Вона трактує поняття неологізму, як «це всі слова на початковому етапі їхнього існування в мові, тобто на тому етапі, коли недавня поява слова, його новизна і відображення цих моментів у свідомості носіїв мови є релевантними» [44, с. 44].

Такої ж думки притримується для опису неологізмів О. О. Селіванова, яка стверджує, що «неологізм – слово чи сполука, використані мовою в певний період на позначення нового або вже наявного поняття в новому значенні, що усвідомлюються як такі носіями мови» [30, с. 417].

Однак тлумачення терміна не можна обмежити лише двома критеріями. Варто також зважати й на низку інших факторів, до прикладу, усвідомлення слова мовцями, його семантичний потенціал, фонетичні особливості, граматичну поєднуваність, відтворюваність тощо. Поєднання всіх поглядів на проблему термінологійно визначення поняття «неологізм» дає змогу глибше зрозуміти й продефініювати його. Неологізми за своєю природою нерозривно пов'язані як із певним етапом еволюції суспільства й мови в ньому, зокрема, із потребою віддзеркалювати, номінувати нові поняття, актуалізувати їх.

У низці праць науковці ставлять акцент на суперечності визначення неологізму. Так, Д. П. Борис вважає, що «двома фундаментальними проблемами, пов'язаними зі встановленням обсягу поняття «неологізм», є, з одного боку, суперечливість новизни, а з іншого – делімітація мовних рівнів, на яких реалізуються неологізми» [2, с. 59].

Г. О. Козьмик розвиває думку про те, що «з одного боку, термін «неологізм» використовують, коли йдеться про новоутворення, тобто про наново створені на матеріалі мови, відповідно до наявних у мові словотвірних моделей слова та словосполучення, що позначають нові, невідомі раніше або зовсім не наявні поняття, предмети, ланки науки, професії, рід діяльності та ін. З іншого боку, термін «неологізм» застосовується до слів у новому значенні, а також до наново створених синонімів вже наявного в мові слова на позначення відомого поняття» [13, с. 14].

Отже, під час дослідження ми послуговуватимемо таким визначенням поняття неологізм – це лексико-семантична одиниця, усвідомлена мовцями, для якої характерна новизна форми й змісту, створена в певному хронологічному

проміжку для позначення нового явища, процесу або розширення потенціалу узуальної лексики.

Завдання засобів масової інформації фіксувати зміни в мові. Яскравий виразник її динамічності становлять неологізми. Надалі вони стають предметом розгляду в неографічних словниках і фіксують переміни, що вже більшою мірою наближають інновації до загальноновживаної лексики. Але ще одна важлива їхня функція – це прогнозувати зміни, що можуть відбуватися в лексичному складі мови надалі.

1.3. Види неологізмів

Зважаючи на те, що термін неологізм має контраверсійну природу. Суть цього поняття можна визначати, керуючись різними поглядами науковців і різними підходами. Тому постає проблема про класифікацію неологізмів за чітко сформованою схемою. Спроби класифікувати неологізми робили такі вчені, як О. А. Сербенська [6], О. А. Стишов [34], Ж. В. Колоїз [15] і О. А. Ясинецька [45].

Питання про види неологізмів є важливим крізь призму їхніх перекладних можливостей. Зважаючи на те, що інноваційна лексика відмінна від узуальної новизною, тому виникає проблемність її перекладу. Як відомо, труднощі можуть виникати й під час перекладу загальноновживаної лексики, а якщо зважити на те, що неологізми позначають нові поняття, які залежать від суспільно-політичної або культурної ситуації, то передання змісту слова із збереженням сутності й форми стає викликом для перекладача. З огляду на це той чи той вид неологізму вимагає певної перекладної моделі, або їх синтезу.

Грунтуючись на працях вказаних раніше дослідників ми виокремили такі групи неологізмів, зважаючи на новизну форми й змісту:

1. Власне неологізми. Унікальні тим, що мають новизну й змісту, і форми. Вони виникають під впливом розвитку життя суспільства і слугують для називання нових реалій і процесів в Україні та поза її межами. Нині до таких можна зарахувати лексеми: *коронакриза* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. –

№ 68) та *євроялінка* (Л. Осадчук: День # 26.12.2013). Ці слова позначають нові реалії життя в різних часових проміжках.

Одним із потужних джерел розвитку лексики є номінація. Її виконують носії мови, за часту це газетярі, що прагнуть дати тому чи тому явищу унікальну назву, задля швидшого реагування й розуміння про що йде мова. Також тут важливе значення має походження новотворів: запозичення з іншої мови або творення на основі рідної. Щодо першої, то процес засвоєння мовцем проходить швидше, аніж в іншому випадку.

2. Трансформації (трансномінація). Для цього шару лексики характерна повна новизна форми. Загально відомі морфеми наявні в нестандартних поєднаннях, у такий спосіб вони творять слова з новим лексичним значенням, але мають граматичні категорії питомих українських слів. До прикладу, *літньошколяр* (С. Постолатій: День-2018. – № 116), *моцартоманія* (О. Стельмашевська: День-2019. – № 55), *онлайн-освіта* (М. Чадюк: День-2020. – № 185).

3. Запозичення. Цей спосіб збагачення лексики ґрунтується на входженні в мову іншомовних слів через близькі мовні контакти з іншими країнами. Тут також простежуємо відкритість політики України й широку мовну взаємодію. З допомогою ЗМІ, як головного інформатора громадськості, іншомовний шар лексики швидко збагачується й освоюється мовцями. До нього зараховуємо такі слова, як *локдаун* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 207), *кібербулінг* (Д. Десятерик: День-2019. – № 50) тощо.

4. Лексичні синоніми (відродження слів і висловів). Збагачення мови словами з пасивного словника: архаїзмами, неологізмами, що не перейшли до активного словника, запозиками різних стилів мовлення деякою мірою порушують усталений у мові лад, але все ж збагачують її. Таким способом виникають лексичні синоніми, які згодом цілком імовірно можуть стати літературними відповідниками того чи того слова. До цієї групи належать такі слова, як *антидот* – протиотрура (Г. Шеремет: День-2020. – № 166–167), *фідбек*

– зворотня дія (О. Харченко: День-2019. – № 99–100), *інсайт* – розуміння (День # 06.09.2018).

5. Графодеривати. Це слова, які мають графічно виділену частини слова: інший шрифт, великі літери, використання лапок, крапок або дужок у слові, або іншомовного компонента. Графічне обігрування слова на сьогодні в сучасній мові українського ЗМІ є високопродуктивним явищем, яке демонструє креативні можливості мовної системи. Наприклад, *ЗЕмельний* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 22-23), *СливаФЕСТ* (Л. Бевзюк-Волошина: День-2019. – № 156–157), *багет-story* (Л. Заседа: День-2019. – № 195–196). Досі немає чіткого поділу за способами графодеривації, що призводить до неологічно-наукового каламбуру.

6. Семантичні неологізми. Це загальновідомі слова, у яких виникає ще одне нове значення. За нових умов уживання слова набувають нового семантичного розуміння та розширюють семантику похідного слова. Нині до таких слів можна зарахувати *самоізоляцію* (Н. Іщенко: День-2020. – № 51–52), *обсервацію* (День # 17.03.2020), *експрес-тест* (День # 05.04.2019).

7. Аббревіатури. Це скорочення слова, за якого усікають його формальне вираження, однак змістове наповнення не втрачає своєї інформативної функції. Наприклад, аббревіатура АТО, що увійшла до активного словника українців стала продуктивною моделлю творення нових слів: *АТОноміка* (В. Княжанський: День-2014. – № 223). А також похідні утворення від назв партій, наприклад, *УДАРівець* (Ю. Лучик: День-2014. – № 27).

Неологізми є засобом реалізації й складовою частиною мовної гри в текстах сучасного ЗМІ. На думку О. А. Стишова, зміни в лексичному складі української мови «зумовлені передусім суперечностями між можливостями відповідним чином структурованого словника і суспільнополітичними, економічними та науково-технічними умовами життя, зрослими культурно-мистецькими запитам українського народу, прагненням передати свої досягнення, думки і почуття адекватніше, якомога різнобічніше і логічніше» [34, с. 45–47].

Отже, видовий аналіз неологізмів дає можливість окреслити адаптивний потенціал мови. У класифікаціях науковців спостерігаємо погляди, що мають протилежні вектори позицій, а також такі, що мають спільності. Специфіка цього залежить від вираження неологізмів у мові, адже новизна може залежати і від значення слова, і від його формального вираження.

1.4. Функції неологізмів серед лексики газетних статей

Варто зауважити й важливе функційне значення неологізмів у сучасних ЗМІ, насамперед, що вони модернізують мову. Тексти преси стають актуальними, інновації дозволяють автору модифікувати й вберегти свій текст від шаблонів, кліше, мовних штамтів тощо.

Газетні статті зараховують до власне публіцистичного стилю. П. С. Дудик стверджує, що головною ознакою цього стилю є «інформативність, тобто насиченість сказаного комунікативно доцільним змістом» [7, с. 88]. Автор також зазначає, що «обидві форми публіцистичного стилю (писемна й усна) мають своєю метою висвітлення актуальних суспільно-політичних та інших проблем сучасності» [7, с. 272]. У такий спосіб неологізми стають виразниками суспільних настроїв й коротко й влучно передають значення тієї чи тієї реалії. На підтвердження нашої думки дослідниця Л. І. Мацько також запевняє, що публіцистичний стиль має «служити розв'язанню суспільно-політичних питань, активно впливати на читачів, переконувати в справедливості певної ідеї, спонукати до їх до творчої діяльності, пропагувати прогресивні ідеї, учення, знання, здоровий спосіб життя [20, с. 272].

Неологізм на перманентному етапі можна розглядати поза текстом, але на асоціативному рівні він все ж потребує контекстного розуміння, щоб наштовхнути читача на концепцію ситуації, що складається. Він стає мовним маркером, що стилістично забарвлює текст або позначає нове поняття. Тому використання в текстах публіцистичного стилю інновацій не лише збагачує

матеріал, а й дає змогу простежити, як зовнішні впливи, що творять неологізми, трансформують функційність текстів.

Для аналізу дібраного матеріалу за основу беремо стилістичну класифікацію функцій неологізмів Л. В. Підкамінної [25], розширюючи її.

Джерельна база дослідження на матеріалах видання «День» дає змогу виокремити такі функції неологізмів:

1. Інформативна – досвід кожної соціальної групи населення транслюється через повідомлення, закодоване в значенні неологізму. Ці повідомлення не лише передаються від індивіда до індивіда й стають об'єктами комунікації, а й перетворюються на частину історичного надбання етносу. Загалом цю функцію простежуємо в усіх неологізмах, адже під зміною форми або закладанні нового сенсу, автор прагне щонайточніше поінформувати реципієнта.

2. Номінативна – в її основі закладено процес найменування явищ дійсності й процесів, що виникають із плином часу. Номінативний потенціал неологізмів збільшується під час будь-яких суспільно-політичних нестабільностей. До прикладу, із початком Революції Гідності у мові виникає безліч слів, що позначають нові політичні реалії (*єврозона*, *європолітик* (День # 05.12.2016), *євролюбов* (С. де Шпігеляйре: День-2014. – № 9)), або ситуація в Україні під час пандемії коронавірусу нині теж продукує з'яву нових понять (*COVID-показник* (День # 02.10.2020), *COVID-статус* (День-2020. – № 97), *COVID-фонд*, (День # 13.10.2020)) тощо.

3. Експресивно-оцінна – автор моделюючи нове семантичне значення слова, закладає в нього власне ставлення, тоді слово набуває певного стилістичного відтінку, а також стає своєрідним предметом маніпуляції реципієнтом, адже сприймаючи інформацію читач опирається на вже готову рецепцію. Часто для вираження власної позиції неологізми творять із допомогою різних словотвірних афіксів або графодериватів, наприклад, суфікс *-івець-* у слові *порошенківець* (А. Плахонін: День-2019. – № 161-162) надає йому зневажливої конотації.

4. Субститивна – використання в ЗМІ іншомовних слів, замість українських відповідників, набуває широкої популярності, ці слова увиразнюють тексти й акцентують увагу на всезагальній англіцизації суспільства. Наприклад, «*Магія локдауну 2.0*» (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 207) замість «Магія заборони».

5. Характерологічна – цю функцію виконують неологізми, які характеризують явища, осіб, сюди ж належать неологізми прикладкового типу, наприклад, *робот-помічник* (День-2014. – № 203), *кобзар-просвітник* (Т. Поліщук: День-2018. – № 207).

6. Інтегративна – суть цієї функції також полягає у входженні в речення іншомовних слів, однак на протипагу субститивній функції неологізми, що стають частиною контексту, не мають українських відповідників і їхній переклад можна здійснити лише пояснивши іншомовне слово. Наприклад, лексема *інсайд* (А. Дубровик: День-2014. – № 114) означає викид секретної інформації.

Неологізми виконують безліч функцій у газетних текстах, їхній стилістичний потенціал збагачує міркування адресанта до адресата. Однак вживання нових слів не завжди є доречним і стилістично виправданим. Мова йде про випадки, коли журналісти прагнуть усіляко бути в тренді мови ЗМІ, тоді новотвори з'являються не від потреби вразити читача експресивністю неологізму, а від бажання відповідати цій моді.

Специфікою медіатексту є факт сполучуваності, взаємодії в межах одного контексту різностильових мовних засобів (від книжних до низького звучання). Така контрастність детермінує виразність одних одиниць на тлі інших, забезпечує їхню чітку контурність, що забезпечується відмінністю, протиставлюваністю на лінії «узуальне – okazіональне» [1, с. 21].

Тому варто розуміти, що творення нових слів в медіатекстах не мають бути ціллю, адже тоді вони погіршують художню й публіцистичну вартість, як засобу впливу на широку аудиторію, ускладнюючи процес читання та створюючи

складне посередництво між людиною й новинами, що може призвести до втрати взаєморозуміння між автором і адресатом.

Складність цієї ситуації найперше пов'язана з неможливістю миттєвого зворотного зв'язку. Якщо під час безпосереднього спілкування будь-яке незрозуміле слово можна перепитати й дізнатися його значення, то в іншому випадку такого зробити немає можливості. Тоді читач невпевнений у власній мовній компетенції або компетенції автора. Неологізми збагачують лексично й емоційно висловлювання, але перенавантажувати ними текст не має виправданої цілі.

Нормативне оточення одиниці яскравіше висвітлює її незвичність, новизну, позиціонує як чужорідний елемент на території кодифікованих елементів, як конструкцію з рельєфно демонстрованою «іншістю», незвичністю, що створює умови для її функціонування як дієвого засобу для втілення авторських інтенцій, спрямованих на формування виразовості і впливовості. Звідси – досить широка затребуваність текстів публіцистичного стилю на одиниці, марковані новизною [1, с. 21].

Отже, неологізми в мові газет є структурними компонентами всього тексту. Вони завдяки своїй оригінальності та творенню нового лексичного значення надають тексту експресивності. Інновації в пресі динамічно розвивають мову та їх сприймає більше коло читачів. Вони відображають культурний, політичний, економічний розвиток суспільства й мови зокрема. Неологізми звертають на себе увагу з допомогою актуальності, не нав'язливості, багатогранності.

РОЗДІЛ II

БАГАТОМОВНІ ВИДАННЯ У СВІТЛІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

2.1. Багатомовність періодики у світлі білінгвізму

Під час ситуації активних трансформацій сучасного світу мова в ньому має важливе значення, вона полегшує процес комунікації між людьми, задовольняє інформаційні запити людства у науковій, освітній, суспільній, культурній, діловій сферах, забезпечує діалог не лише між представниками одного етносу, а й виконує функцію мосту, зв'язку з іншими народами. Процес поступу мови дає змову розвиватися поняттю білінгвізму, яке перекладають як двомовність. У сучасному науковому обігу ці поняття є абсолютними синонімами.

Явище білінгвізму нерозривно взаємопов'язане з реаліями суспільства, такими як політична ситуація, зближення мовних контактів народностей, мовна політика держави, мовне регулювання, мовна поведінка кожного окремого мовця. В Україні питання двомовності постає доволі гостро через тривалі, складні українсько-російські контакти.

О. О. Селіванова дає таке визначення білінгвізму «явищем володіння й користування особистістю або певною групою етносу одночасно двома мовами: здебільшого однією як рідною, іншою набутою, але важливою для спілкування в різних комунікативних сферах» [29, с. 338]

Процес становлення білінгвізму в науковій парадигмі розпочався з ХІХ ст., тоді він став самостійним напрямом лінгвістичної науки. У ХХ ст. явище двомовності науковці почали розглядати крізь призму педагогічних досліджень для розширення культурно-пізнавальних зацікавлень учнів або студентів. У ХХІ ст. поняття білінгвізму почали пов'язувати з психо- та соціолінгвістикою. Основними питаннями, що перебувають на межі психолінгвістики та білінгвізму, стали проблеми мовленнєвого розвитку під час вивчення другої мови; умови, що впливають на засвоєння мови під час системного вивчення;

специфічні риси двомовності під час формування комунікативної особистості. У межах соціолінгвістичного підходу проблему білінгвізму розглядають, як частину комунікативної ситуації, за якої мовець під впливом певних ситуативних моделей, обирає мову спілкування залежно від соціальних, психологічних факторів.

Білінгвізм також визначають як специфічне становище суспільного життя. М. В. Варич стверджує, що «явище двомовності в Україні часто розглядається в політичній площині. Зацікавлені політичні сили сприймають функціонування двох мов у суспільстві як наслідок історичних процесів і порушують питання про надання російській статусу другої державної мови. Складна, часом нестабільна політична ситуація в Україні, яка підбурюється проросійськими політичними колами, покладає відповідальність на двомовну пресу, яка, залежно від змістового наповнення, може виконувати об'єднувальну вирішальну функцію консолідації суспільства або ж, навпаки, призводити до міжнаціонального протистояння, розхитувати засади державності» [3, с. 3].

10 стаття Конституції України регулює мовне питання в Україні. Згідно з нею державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування. Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом [16].

Основою білінгвізму зазвичай є етнічна різноманітність суспільства. Нині фактично не існує народів, що позначені незмішаністю мов. Під дією тривалого культурного асимілятивного процесу з боку Росії українсько-російський білінгвізм становить не лише лінгвістичні проблеми, а й суспільно-політичні, культурні, соціальні тощо. Мовна ситуація в Україні позначена масовою двомовністю. Тому досить поширеним явищем у ЗМІ є двомовні видання. Їх створюють із метою задовольнити інформативні потреби певного прошарку населення.

У Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» встановлено вимоги, що регламентують видання масмедіа в Україні державною мовою.

Однак, ЗМІ можуть видавати іншими, ніж державна, мовами за умови, що одночасно з відповідним тиражем видання іноземною мовою видають тираж цього видання державною мовою. Усі мовні версії мають бути видані під однаковою назвою, відповідати одна одній за змістом, обсягом та способом друку, а їх випуски мають однакову нумерацію порядкових номерів і видаватися в один день [8].

М. В. Варич висвітлює питання двомовної періодики, він стверджує, що її «розвиток в Україні налічує майже два століття, але не позначається певною послідовністю: історичні обставини в той чи той період зумовлювали зростання зацікавлення до мови корінної нації чи, навпаки, перевагу офіційної мови держави, в межах якої були українські території (царська Росія, Радянський Союз). У зв'язку з цим для України, де поряд із власною вільно функціонує мова сусідньої держави, під гнітом якої вона перебувала впродовж багатьох несприятливих століть, постають нагальні питання міжмовної конкуренції, захисту мови корінного населення, збереження національної ідентичності [3, с. 3].

Позицію проти двомовності у ЗМІ та її функціонування в суспільстві загалом обстоює мовознавиця Л. І. Масенко. В інтерв'ю газеті «День» вона стверджує, що контакт української та російської мов руйнує українську самоідентичність, продукує порушення культуромовних норм і творить «мовний бар'єр між українським містом і селом перетворив міські центри підросійської України з Києвом включно на провінцію Москви, викривив почуття національної ідентичності, що послабило до критичної межі почуття національної солідарності в українському соціумі» [27].

Власники ЗМІ мають різні причини, щоб публікувати свої видання різними мовами. По-перше, український і російський варіанти газет збільшують кількість потенційних читачів, збагачуючи в такий спосіб читацьку аудиторію й

залучаючи до обмірковування суспільно-політичних проблем різні прошарки населення, що мають протилежні позиції щодо мовної політики. По-друге, дублюючи статті англійською мовою Україна заявляє про себе на міжнародній арені. У такий спосіб відбувається культурний та інформаційний обмін між різними континентами. З одного боку про ситуацію в Україні дізнаються іноземці, а з іншого боку – це джерело збереження зв'язку з Батьківщиною для діаспорян і емігрантів.

Однак більша частина українських видань дублює свої статті саме російською мовою, розширюючи читацьку аудиторію. Л. Савченко стверджує, що у такий спосіб українці та росіяни «продовжують залишатися в спільній культурній зоні, створюються психологічні та соціокультурні умови мовного контакту, що сприяє проникненню в українську мову російських слів» [28, с. 65].

М. В. Варич висловлює думку про те, що «двомовна періодика значно впливає на становлення громадської думки та сприйняття «двомовності» як явища» [3, с. 13]. Зауважимо, що питання двомовності регулюється мовною політикою держави, нині ж в українському медійному просторі спостерігаємо варіативність. Значна кількість дво- або кількомовних видань впливає на мовну ситуацію загалом, формуючи громадську думку певною мовою. Також такі видання актуальні з погляду перекладознавства. З одного боку авторами газет є українці, тобто вони сповна використовують лексичний потенціал мови для творення нових лексико-семантичних значень, а з іншого, зазичай, ці ж автори є перекладачами статей-дублетів іншими мовами, тому вони мають змогу, використовуючи потенціал іншої мови, зберегти інноваційні лексеми, не втрачаючи змістового наповнення й форми вираження, адже контекстно вони добре володіють інформацією й не мають культурного бар'єру для перекладу.

Отже, проблема кількомовної періодики в Україні постає з двох світоглядних позицій. Із політичного боку – це становить загрозу українській мові, як такій, а з лінгвістичного стає предметом дослідження для усвідомлення мовних

трансформацій, мінливості мови та впливу на неї екстра- та інтралінгвальних факторів.

2.2. Перекладні моделі неологізмів

У загальному розумінні переклад – це спосіб передання комунікативної інформації з мови-оригіналу на мову-перекладу зі збереженням значення слова та його стилістичного відтінку. Неологізми як метаморфозна частина лексики має певні складнощі перекладу, адже вони перебувають під дією багатьох факторів: є відображенням суспільно-політичного процесу, продукують зміну форми і розширюють семантичне значення вже відомих слів. Тому для перекладача важливо враховувати ці нюанси під час перекладу, щоб зберегти загальний, цілісний образ слова. Проблема перекладу насамперед полягає в тому, що в мові-перекладу не існує того чи того соціокультурного феномену, тобто немає потреби найменувати поняття, а пошук відповідних слів і значень вимагає прискіпливості. Науковиця О. Є. Ялковська вважає, що головними способами перекладу неологізмів є відповідники-запозичення (транслітерація та транскрипція), калькування, відповідники-аналоги, лексичні заміни й описовий переклад [43].

Оскільки неологізми є частиною пасивного лексичного складу мову для аналізу їхнього перекладу надалі в дослідженні ми використовуватимемо класифікацію способів перекладу лексичних одиниць В. І. Карабана [11].

Дослідник виділяє такі прийоми перекладу: словниковий відповідник, переклад неоднозначних слів, транскодування, калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток, антонімічний переклад і описовий переклад.

Словникові відповідники – це лексеми, що зафіксовані в перекладних словниках. Їх поділяють на два типи:

1) еквівалентні – такі, що мають у мові перекладу свій лексичний відповідник;

2) безеквівалентні – такі, що не мають у цільовій мові лексичного відповідника взагалі або поки що.

Переклад неоднозначних слів – ці лексеми мають декілька відповідників у мові-перекладі відповідно до значення слова. Під час перекладу використовують той, що відповідає поданому контексту.

Транскодування – це спосіб перекладу, за якого звукову і/або графічну форму мови-оригіналу передають із допомогою засобів алфавіту мови-перекладу. Воно має чотири різновиди: 1) транскрибування (літерами мови-перекладу передають звукове вираження слова в мові-оригіналі); 2) транслітерація (передання правопису слова мови-оригіналу засобами мови-перекладу); 3) змішане транскодування (в основі лежить транскрибування, але із частковим використанням транслітерації); 4) адаптивне транскодування (форма слова пристосовується до мови-перекладу, як фонетично, так і візуально).

Транскодування неологізмів застосовують у тих випадках, коли в мові-перекладі немає явище або поняття, що позначає неологізм. Під час перекладу неологізмів цим способом часто використовують описовий переклад у дужках, адже слово, що нещодавно увійшло до мовленнєвого вжитку потребує тлумачення.

Калькування або дослівний переклад – це спосіб, що ґрунтується на буквальному перекладі елементів слова або словосполучення без будь-яких змін лексичними, морфологічними засобами мови-перекладу.

Контекстуальна заміна – під час такого перекладу в мові-перекладу не існує словникового відповідника, який би презентував змістове наповнення лексеми, тому для передання сенсу, опираючись на культурний, політичний, соціальний контексти, використовують лексичну трансформацію, що виражають або словом, або словосполученням.

Смисловий розвиток – цей спосіб перекладу залежить від причино-наслідкових зв'язків і ключовим фактором є власне наслідок, як вияв семантичного значення слова.

Антонімічний переклад – це формальна негативація лексеми з метою її перекладу. Для опису того чи того явище через брак словникового відповідника перекладач може вдаватися до його опису через заміни слів на протилежні, але важливим моментом є те, що під час цієї заміни сенс повідомлення, слова не зазнає смислових трансформацій.

Описовий переклад – це спосіб за якого слово мови-оригіналу передається мовою-перекладом з допомогою описових конструкцій, що відображають значення слова, стилістичну функцію. Цей спосіб використовують із метою чіткого тлумачення асоціацій, а також, що уникнути множинність інтерпретацій та розумінь.

Ще одним способом перекладу, що заслуговує уваги, але який не виділяє у своїй праці дослідник В. Карабан є пряме включення. Це прийом, коли перекладач у мові-перекладу використовує слова з мови, з якої перекладають, без перекладу, тобто використовує оригінальне написання. Під час використання цього способу виникає проблема його зарахування до способів власне перекладу, адже процес перекладу, як такий, тут не залучений. Однак, якщо запропоновані варіанти перекладу неможливо використати, то така модифікація є цілком доречною.

Виділяють у системі способів перекладу й подвійний переклад, тобто змішування кількох способів у різних варіаціях, задля точнішого передання суті слова.

Непростим завданням для перекладача постає переклад неологізмів, адже ці лексеми не зафіксовані в словниках, тому не мають загальноприйнятого значення. Перекладач вперше, натрапивши на неологізм, ідентифікує його як поняття, що потрібно витлумачити. Цей процес вимагає не лише досконалого володіння мовою перекладу, щоб встановлювати значення інновації як за її структурою, так і за наявністю варіативних або синонімічних форм, а й орієнтування в суспільному процесі задля встановлення контексту.

Отже, кожен із запропонованих способів перекладу не є універсальним і не забезпечує ідеального перекладу. Під час роботи з неологізмами треба враховувати не лише тип слова, а й контекст, у якому це слово використовують, щоб точніше передати суть інновації, яку перекладають. Важливим фактором є також збереження стилістичних й емоційних характеристик.

РОЗДІЛ III

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП ВИДАННЯ «ДЕНЬ»

Об'єднання слів може здійснюватися як за мовними ознаками, тобто такими, що стосуються внутрішніх процесів мови, так і за позамовними чинниками, націленими на асоціації із зовнішніми процесами, реаліями та устроєм. Слова із подібним лексичним значенням або такі, що містять спільну галузеву приналежність, можуть бути систематизовані. У науковому обігу такі об'єднання визначають як тематичні групи.

Виділення тематичних груп може відбуватися в будь-якій мові залежно від її розвитку, тобто чим динамічніше розвивається мова, тим різноаспектнішу кількість тематичних груп у ній можна виокремити, а також чим мова відкритіша до змін, тим кількісно більшими будуть тематичні групи. Важливим для тематичної групи також є фактор спільності, тобто під час добору слів до певної групи акцент ставимо на подібностях, а не на відмінностях.

О. А. Стишов стверджує, що «інноваційні назви інтенсивно поповнюють і збагачують відомі, а також слугують для створення нових тематичних груп лексики. Кількісний і якісний склад корпусів цих груп спричинений істотним розширенням міжнародних і внутрішньодержавних політичних, економічних, наукових, технічних, культурних та інших контактів» [33, с. 47].

Головною ознакою будь-якої тематичної групи є загальне широке поняття. На його основі відбувається членування на менші логічні сегменти, які й складають групу, тобто систематизація відбувається від загального до часткового, але можливий і зворотній процес формування групи: від часткового до загального, коли окремі лексичні значення кожного слова об'єднуються спільною темою.

Аналіз неологізмів видання «День», що є джерельною базою дослідження, дав змогу виділити такі тематичні групи лексики: суспільно-політична, економічна, культурна, освітня, медична й інтернет-лексика.

3.1. Особливості перекладу неологізмів суспільно-політичної лексики

Відображення світоглядних позицій мовців, їхніх уподобань, обізнаність із певними реаліями, віддзеркалення мовної картини світу відбувається через суспільно-політичну лексику. Вона найбільш різноманітна за своїм наповненням, адже відтворює реалії суспільства, що постійно змінюються. На підтвердження цієї думки І. В. Холякко зазначає, що суспільно-політична лексика – це «неоднорідна за складом макроструктура одиниць різного походження» [41, с. 5].

Категоризація лексем у цій тематичній групі може відбуватися за двома парами бінарних позицій, а саме: український / міжнародний, а також політичний / суспільний. О. А. Стишов пропонує розподіляти слова, звертаючи увагу на парадигму свій / чужий, тобто розмежовуючи неологізми, що позначають українські реалії як політичні, так і суспільні, і, окремо, міжнародні [34].

Іншу позицію в наукових працях обстоює С. С. Лук'яненко. Він вважає, що першу групу номінацій складають слова, пов'язані з політичним життям України та світу, а до другої належать слова, що відображають лише суспільні реалії [19, с. 3].

Аналізу лексичного матеріалу дозволяє стверджувати, що проголошення України незалежною 1991 року, формування власного уряду й обрання президента кожні п'ять років, політичне, культурне й військове протистояння в Україні кінця 2013 – початку 2015 років, Революція Гідності, військовий конфлікт на сході України, анексія Криму стали поштовхом для творення неологізмів, які відображають рівень ставлення мовців до політичної ситуації.

Через велику кількість політичних змін в країні, закономірно, що тематична група політичних неологізмів найчисельніша. Однак поряд із нею, зважаючи на пандемію коронавірусу, з'явилося багато нових суспільних понять.

У суспільно-політичній тематичній групі виділяємо такі підгрупи:

- новотвори, утворені від прізвищ політичних діячів і партій;
- інновації пов'язані з політичними реаліями в Україні;
- неолексеми, що позначають події Революції гідності;
- неологізми, що відображають сучасний суспільний процес.

Кожна наведена підгрупа має свої особливості творення інноваційної лексики, що частково й визначає способи перекладу того чи того неологізму в мові преси.

3.1.1. Переклад новотворів, утворених від прізвищ політичних діячів і партій

Прізвища політиків у мові преси часто стають матеріалом для формування апелювативних утворень, що позначають прихильників того чи того політика, членів його команди, або стають термінологізованими виразниками політичних поглядів. Більшість із цих неологізмів укорінилися не лише в мові преси, а й у розмовному мовленні українського суспільства. Стилiстично вони надають текстам більшої експресивності, однак зменшують рівень офіційності.

Неологізми цієї групи утворені за різними словотвірними моделями, що дають свій відбиток на перекладні можливості того чи того слова.

Лексема *бандерівці* (А. Плахонін: День, 14.01.2016) у сучасному суспільстві може розглядатися крізь призму двох тлумачень. Перше значення – це люди, що є прихильниками націоналістичного руху в Україні в 40–50-х роках ХХ ст. під проводом Степана Бандери. Друге значення, адаптоване під сучасні українські реалії, – це прибічники незалежності України. В англomовних варіантах преси це слово має три способи перекладу: транслітерація – *banderovtsi*, *banderovtsy*, транскрибування – *benderovtsi*, а також використання словникового

відповідника – *banderite*, адже за майже за 70 років свого існування лексему зафіксували лексикографічні англійські словники.

Натрапляємо також на неологізм *бандерлоги* (Ю. Райхель: День-2012. – № 8), його стилістичний відтінок має негативну конотацію, адже позначає радикально налаштованих, затятих оборонців України. Щодо України цю лексему вжив Володимир Путін. Переклад слова здійснюється словниковим відповідником *bandar-logs*, що означає мавпи. У такий спосіб відбулося семантичне накладання образу із книги Р. Кіплінга на українські реалії.

Онім Путін також має розгалужену систему апелювативних лексем. Стиль правління Президента Росії отримав назву *путінізм* (І. Яковенко: День-2019. – № 195–196). ЗМІ перекладають цей неологізм з допомогою транслітерації – *putinism* або описового перекладу – *the political system of Vladimir Putin* (дослівно – політична система Володимира Путіна). Прихильників цього режиму характеризують такі слова, як *путінець* (День, 28.08.2020), у якому зменшено-пестливий суфікс *-ець* створює емоційне забарвлене слово із негативним ставленням адресанта; і *путініст* (А. Плахонін: День, 14.01.2016), у якому суфікс *-іст* надає слову книжного стилістичного забарвлення. Обидві лексеми перекладають з допомогою транслітерації – *putinets* і *putinists* відповідно. На сторінках видання натрапляємо на неологізм *путінець-медведчуківець* (А. Плахонін: День-2019. – № 161-162), що означає проросійські інтереси, однак перекладної моделі немає.

Політичний режим за каденції другої Президента України Леоніда Кучми отримав назву *кучмізм* (І. Капсамун: День-2018. – № 142–143). Для перекладу використовують транслітерацію – *Kuchmism*, а також описовий переклад – *the Kuchma regime* (дослівно – режим Кучми). Для найменування прихильників Л. Кучми використовують неологізм *кучміст* (І. Капсамун: День-2018. – № 168). Його перекладають із допомогою описового перекладу – *Leonid Kuchma's henchmen* (дослівно – прихильник Леоніда Кучми).

Широкого потенціалу для неологізації набула онімна лексема Ленін у зв'язку з Революцією Гідності. Тоталітарний устрій цього політика отримав назву *ленініана* (З. Партико: День-2014. – № 15) та *ленінізм* (Дж. Мейс: День-2014. – № 27). Під час опрацювання джерельної бази натрапляємо лише на слово *leninism*, що демонструє такий спосіб перекладу, як транслітерація.

У 2013–2014 роках під час подій Майдану виникає тенденція до декомунізації, а саме: демонтажу пам'ятників В. Леніну й інших комуністичним діячам на всій території України. Для позначення цього явища використовують лексеми *леніноповал* (М. Семенченко, А. Акіменко: День-2013. – № 30) і *ленінопад* (П. Кралуок: День-2014. – № 36). Під час перекладу використовують спосіб транслітерації – *leninopad*; описового перекладу – *the demolition of monuments to Vladimir Lenin* (дослівно – розбирання пам'ятників Володимиру Леніну); подвійного перекладу з використанням транслітерації та словникового відповідника – *Leninfall*, де друга частина *fall* – це падіння й українською в цьому контексті означає -пад(ати) і повал.

Президентські вибори 2019 року й перемога на них В. Зеленського стали приводом для творення неологізмів із цим прізвищем. Здебільшого автори для творення нового поняття використовують графодеривацію, а саме: дефісацію, тобто розбиття слова дефісами на частини або склади з наданням йому іншого значення або поєднання словосполучення в одне слово з допомогою дефісів. Цим способом утворені такі неологізми: *Зе-виборець* (І. Лосєв: День-2020. – № 32–33), *Зе-влада* (День, 20.07.2020), *Зе-гуморист*, *зе-політик* (І. Лосєв: День-2019. – № 200-201), *Зе-депутат* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 134), *Зе-Кабмін* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 131), *Зе-команда* (І. Лосєв: День-2020. – № 32–33), *ЗеКоманда* (А. Булгаров: День-2019. – № 174), *Зе-лідер* (Л. Волошина: День, 06.05.2019), *Зе-маніпуляція* (І. Лосєв: День-2020. – № 32–33), де перша частина Зе – це усічення від прізвища Зеленський, а друга – явище, процес або реалія, що пов'язана із особою. Переклад цих лексем на російську мову здійснюється методом калькування, зберігаючи всі позначки мови-оригіналу.

Щодо англійського варіанту, то зафіксовано лише дві лексеми: *zepresident*, яку перекладають методом транслітерації, однак варто зауважити, що компонент «президент» – це слово латинського походження, яке потрапило до українського лексикону через англійську мову, тому ця частина має свій еквівалентний словниковий відповідник; і *zekomanda*, яку перекладають з допомогою транслітерації. Варто зазначити, що в українській мові натрапляємо на два різних написання частини Зе- : разом і з дефісом, що свідчить про неусталеність поняття, несформованість мовної норми й у такий спосіб її розхитування, до прикладу, *зе-влада* (Д. Сінченко: День, 22.05.2020) і *ЗеВлада* (І. Капсамун: День-2019. – № 156–157).

Політична система України багатопартійна, що є ще однією причиною для активного творення неологізмів від назв партійних угруповань. На сторінках видання «День» були зафіксовані неологізми від назв таких партій: Правий Сектор, УДАР, БЮТ, Партія регіонів, СВОБОДА, УКРОП. Здебільшого створені апелятиви позначають осіб, що є членами партій, або їхніх прихильників.

Членів партії «Правий сектор» у народі називають *правосеки* (К. Кузьменко: День-2014. – № 127), цей неологізм виник під час Революції гідності й спочатку позначав неформальне об'єднання праворадикальних українських націоналістів. Цей сектор один із першим почав боротьбу на вулиці Грушевського з підрозділом «Беркут». Для перекладу на англійську мову використовують транслітеровану лексему *pravoseks* із поясненням у дужках: *members of the far-right group Pravy Sektor*, тобто описовим перекладом.

Однакові моделі творення лексем, що позначають членів партійних організацій, мають назви, що утворені від онімів Свобода, БЮТ, УДАР до твірної основи яких додають суфікс -івець – *свободівець* (День, 28.10.2013), *УДАРівець* (Ю. Лучик: День-2014. – № 27), *бютівець* (М. Юзич: День-2014. – № 51). Зважаючи на спільний морфологічний суфіксальний спосіб творення, метод перекладу однаковий – транслітерація, тому англійською маємо *svobodivets*, *byutivets*, *Udarivets*.

Назву представників Парії регіонів у мові преси фіксуємо, як *регіонали* (День, 11.12.2013). Під час перекладу використовують словосполучення *the Party of Regions*, тобто тут простежуємо використання метонімії, адже на позначення осіб, що є членами партії, використано кальковану назву партії.

Ще одним прикладом транслітерації є неологізм *укрон* (К. Кузьменко: День, 13.01.2015), що виник у російських масмедіа для зневажливого позначення українців-патріотів, який перекладають як *ukrop* методом калькування.

Отже, аналіз апелювативних утворень від онімів прізвищ політиків дає змогу констатувати, що найбільш використовуваними серед способів перекладу є транскодування й описовий переклад. Зазначимо, що у центрі уваги журналістів перебувають події, що мають безпосередній стосунок до міжнародних відносин і є політично вагомими, тому деякі зафіксовані лексеми від прізвищ депутатів Верховної Ради, наприклад, *аваківець*, *яценюківець* (І. Капсамун, В. Торба: День-2017. – № 155), *тимошенківець* (М. Михайленко: День-2003. – № 42) не мають англійських відповідників у пресі.

3.1.2. Неологізми народжені Революцією гідності, їхній переклад

Мова преси стала не лише активним джерелом для наповнення мови новими лексичними одиницями, а й майданчиком для творення політичних термінів, якими послуговуються не лише мовці, а й експерти-політики. Зміни, що відбуваються в державі за останні сім років, не лише стали точкою переосмислення національних пріоритетів, а й основою для висвітлення суспільної думки новою лексикою. Зауважимо, що чим більше в країні відбувається змін, тим динамічніші й активніші процеси неологізації та словотворення. Тому події Революції гідності, анексія Криму, військовий конфлікт на сході України є актуальними не лише, як історичний відтинок, а і як лінгвістичний, тобто такий, що привертає увагу мовознавців для розгляду мови в синхронному й діяхронному аспектах.

Під час творення нових понять і семантичного переосмислення уже наявних у мові лексем використовують різні мовні засоби. Переклад цих слів залежить від різноманіття лексичних одиниць і їхні способи творення. Оскільки більшість із понять притаманні лише українським реаліям, то відповідно словникових відповідних в інших мовах не існує. Розглянемо, які способи перекладу використовують у тих чи тих словах для відображення цих реалій.

Продуктивною твірною основою для неологізмів є лексема «майдан». Протест українців, що найменували як Революція гідності, отримав ще один свій лексичний синонім Майдан, що пов'язано з місцем подій: Майданом Незалежності. Під час перекладу автори використовують транслітерацію цього слова – *Maidan*. Також фіксуємо лексему *Євромайдан* (День-2018. – № 134), що є абсолютним синонімом до попередніх, яку творять з допомогою додавання до частини «майдан» іншомовної частини «євро», її переклад здійснюють також способом транслітерації і калькування – *Euromaidan*. Ще одним синонімом є слово *Єврореволюція* (Р. Гарбар: День-2014. – № 5), яку перекладають із допомогою калькування – *Eurorevolution*. На противагу Майдану був сформований мітинг, який обстоював протилежну позицію, пропагуючи проросійський рух – *Антимайдан* (О. Єфимов: День-2015. – № 56), натрапляємо на два варіанти англійською *Antimaidan* і *Antymaidan*, перший спосіб перекладу – транслітерація, другий – калькування. У мові преси частотнішим у вживанні є перший варіант.

Події, що розгорталися в центрі країни, також асоціюють із вулицею Грушевського, де відбулися перші протистояння силовиків і протестувальників. Задля мовної економії відбулося усічення лексеми й створення неологізму *Груша* (День, 05.09.2017). для позначення цієї ж вулиці. Під час перекладу використовують повну назву англійською *Hrushevskiy Street* або контекстний переклад *Hrushevskoho Street riots* (дослівно – бунт на вулиці Грушевського).

Ці події також стали чинником творення збірних апелятивних назв осіб, які там перебували, а саме: *майданівці*, а також осіб, які були прихильниками

проросійського спрямування: *антимайданівці* (В. Веселовська: День-2014. – № 36). Для позначення цього найменування в англійському варіанті використовують транслітеровані лексеми *maidanivtsi* і *antymaidanivtsi*, а також для перекладу лексеми *антимайданівці* натрапляємо на контекстуальну заміну *antimaidan activists* (дослівно – активісти Антимайдану).

Зафіксовано неологізм із негативною конотацією для номена *maidanivtsi*, а саме: *майдауни* (А. Хрипункова: День, 03.06.2014), що означає образливе позначення прихильників Єврореволюції. Через його стилістичне забарвлення у текстах англійською його не використовують.

Також у мові пресі функціює епітет *maidanutyi* (О. Кльосова: День, 18.09.2017) – схиблений на Майдані. Ця лексема створили прихильники Росії для найменування прибічників Революції гідності й будь-яких україноцентричних ідей. Для перекладу використовують транслітерацію – *maidanuty* і описовий переклад із поясненням творення слова – *a conflation of the Euromaidan and the «urbanuty»* або транслітерацію із використанням словникового відповідника слова «божевільні» – *maidan crazies*.

Ще одним проявом Майдану став *Автомайдан* (Т. Гугушвілі: День, 02.12.2016) – частина людей, що склали колону автомобілістів під час протесту, однією з їхніх функцій було патрулювання території, його перекладають із допомогою транслітерації та калькування – *Automaidan*.

Поняття *постмайдан* (І. Лосєв: День-2016. – № 14–15) виникло після закінчення Революції гідності, його розуміють, як усі політичні дії, стан держави, а також наслідки й зміни, що нині мають своє віддзеркалення в державі, яке передають транслітеруванням – *postmaidan*.

Цікавим явищем також став *телемайдан* (І. Лосєв: День-2014. – № 61). Організована політична програма на ТБ, до якої були запрошені експерти, що висловлювали свою думку щодо українсько-російсько конфлікту й мали змогу звернутися до громадян. Однак перекладу цього слова англійською не фіксуємо.

Як бачимо, для перекладу неологізмів із компонентом «майдан» найчастіше використовують транслітерацію, тому що це поняття є повністю новим і не має словникових відповідників в інших мовах. Адже відбулося розширення семантичного значення місця подій – Майдану Незалежності. Воно набуло культурного й історичного контексту у результаті чого стало продуктивною частиною для похідних лексем.

Частотним під час творення слів цього періоду є компонент «євро», тобто європейський, своїм лексичним значенням він вказує на західний вектор розвитку України, її європеїзацію. Здебільшого неологізми з цим словом, утворені з допомогою словоскладання, і мають уніфіковане написання разом. Слова утворені з цією частиною позначають: автомобіль, привезений із-за кордону, на європейських номерах – *євробляха* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 122–123); ялинка на Майдані Незалежності, яку встановлювали з метою розігнати мирну демонстрацію – *євроялинка* (Л. Осадчук: День, 26.12.2013); політик, який має проєвропейські погляди – *європолітик* (День, 05.12.2016); людина, що вірить у входження України в ЄС (станом на 2013 рік) – *єврооптиміст* (І. Капсамун, І. Самокиш: День-2013. – № 72); процес входження України до ЄС – *євроінтеграція* (І. Капсамун: День-2013. – № 77); найменування України як держави з європейськими цінностями – *ЄвроУкраїна* (С. де Шпігеляйре: День-2014. – № 9), а також її належність до *євромани* (М. Сірук: День-2020. – № 184) і *єврозони* (День, 05.12.2016); вияв почуттів і надій до ЄС – *євролюбов* (С. де Шпігеляйре: День-2014. – № 9).

Не всі наведені лексеми використовують у англомовних статтях. Зафіксовано лише переклади слів: *євроялинка* з допомогою контекстуальної заміни *The New Year tree in Kiev / Euromaidan*, *єврозона* методом словникового відповідника *eurozone*, а також *євроінтеграція* – *euro-integration* або повна форма *European integration*, і *євробляха* перекладаючи також із словниковим відповідником частин слова *europlates*.

Неологічний потенціал мови із початком Майдану й АТО сформував також лексеми, що позначають людей із проросійськими поглядами або власне росіян. Зокрема, лексема *тітушки* (І. Лиховид: День-2018. – № 196) означає спортивних, високих і сильних чоловіків, які стають провокаторами й джерелом агресивних дій. Для перекладу цього неологізму використовують транслітерацію – *titushki*.

Семантичне переосмислення лексеми *колоради* (День, 23.05.2014) під час Майдану стало позначенням людей із блоку Антимайдану, котрі носили георгіївські стрічки, що кольоровою гамою нагадують забарвлення жуків, а також ведуть паразитичний спосіб життя. Перекладають це слово з допомогою транслітерації – *colorads*.

Ще одним синонімом до антимайданівців є неологізм *ватники* (О. Прилипко: День-2014. – № 145), означає людей із радянським мисленням і/або росіян, його перекладають транслітеруючи *vatnik* або *vatnyk*.

Також фіксуємо похідне слово *вишиватник* (С. Грабовський День, 25.05.2015). Однак його лексичне значення відмінне від попереднього. Цей неологізм виник, як найменування українців, а саме: «затятих патріотів», користувачів мережі інтернет, котрі орієнтуються політичній ситуації, знають шляхи вирішення й припинення війни на Донбасі, але ці знання застосовують лише під час написання коментарів у соцмережах. Оскільки слово позначає не просто українську реалію, а проблему нації, тому, на нашу думку, цей неологізм не має перекладу на сторінках видання.

Частотного вжитку набув неологізм *рашист* (День, 17.03.2017), що означає людину, яка любить Росію, і повністю підтримує її політичну позицію. Для перекладу використовують транслітерацію – *rascists*, а також описовий коментар *a play on words – Russia plus fascists* (дослідно – гра слів Росія + фашист). Стилистичне забарвлення цього неологізму має відверто негативно конотацію й наштовхує реципієнта на думки про події Другої світової війни й значення в ній

А. Гітлера, у такий спосіб проводячи аналогію з політичними амбіціями В. Путіна.

Зважаючи на Антитерористичну операцію на сході найманці російської армії на територіях Донбасу отримали назву *сепаратисти* (День, 31.05.2014) або використовують усічену форму *сепари* (В. Торба: День-2015. – № 183). Це люди, що прагнуть відокремити частину держави й сформувати власну, щоб згодом приєднатися до іншої. Для перекладу використовують транслітеровані лексеми *separs* і *separatists*. У міжнародній думці їхні дії отримали назву *сепаратизм* із латинської мови – окремий, що перекладають методом калькування – *separatism*.

Наведені неологізми, для позначення людей із проросійськими настроями, всі мають негативну конотацію та зневажливий стилістичний відтінок, що вважаємо закономірним через дії російського уряду.

Поняття Антитерористична операція (АТО) виникло у квітні 2014, коли російські військові вторглися на український Донбас, завданням АТО було чинити опір російській агресії, цей онім теж став твірною основою для генерування апелятивів у газетному дискурсі. Людей, котрі перебувають в зоні АТО, називають *атовці* (Т. Козирєва: День, 16.03.2018). Ця лексема усталилася в слововжитку, однак існує й інший варіант написання: *АТОВці* (О. Шуткевич: День, 19.06.2019). Під час перекладу використовують контекстуальну заміну – *АТО fighters* (дослівно – боєць АТО).

Із військом конфліктом також пов'язаний неологізм *кіборги* (В. Торба: День, 22.01.2015). Цей термін походить із наукової фантастики, його вживають для позначення біологічного організму, що має електронні компоненти. Під впливом українських реалій лексема розширила своє семантичне значення та її почали вживати для характеристики бійців АТО, котрі з двадцять шостого травня до двадцять другого січня 2015 року перебували в Донецькому аеропорту під натиском і обстрілом російських військових, захищаючи стратегійно важливий для України об'єкт. Під час перекладу використовують транслітерування – *cyborgs* або *kiborgs*.

Території, що стали плацдармом для військових дій: Донбас і Луганщина, і утворили самопроголошені республіки ДНР і ЛНР, у мові преси теж описують неологізмами із негативною конотацією, порівнюючи їх із нерозвиненими африканськими країнами, із допомогою телескопії, наприклад, Зімбабве – *Донбабве* (С. Грабовський: День-2014. – № 154), Уганда – *Луганда* (Д. Шушарін: День-2014. – № 161), або трансформуючи корінь слова Донбас використанням сленгізму даун, що означає недоумкувату людину, – *Даунбас* (В. Торба: День-2014. – № 217). Для перекладу слів *Донбабве* і *Луганда* використовують транслітерацію – *Donbabwe, Luhanda*. Лексема Даунбас не має відповідника англійською мовою, зважаючи на її нетолерантне ставлення до людей із синдромом Дауна.

Під час анексії Криму в мережі набув великої популярності голофразис *кримнаш* (Ю. Райхель: День-2015. – № 181), який часто використовують, як хештег, як українською мовою, так і англійською з допомогою транслітерації – *krymnash*. На сьогодні в українському мовленні він побутує зі значенням розрухи, що настала на цих територіях після анексії, а виник він спочатку в російському мовленні й позначав російські ідеї того, що Крим – це історично російська територія.

Неологізми, що відображають події Революції гідності й збройний конфлікт між Росією та Україною, є абсолютно новими щодо інших понять у лексиці, оскільки вони позначають винятково українські реалії, яким не існує аналогів у світі, тому найчастотнішим способом перекладу є транслітерація або описовий переклад.

3.1.3. Переклад інновацій, пов'язаних із політичними реаліями в Україні

Ще одним джерелом для наповнення мови інноваційної лексики є поняття пов'язані з політиками й діяльністю Верховної Ради, як законодавчого органу України.

Лексема партія стає основою для творення таких неологізмів: *партизація* (О. Шуткевич: День-2020. – № 198) і *партія-фантом* (Д. Сінченко: День-2014. – № 183). *Партизація* – це обов’язкова належність до тієї чи тієї партії депутатів, слово означає специфічний виробничий процес, на що вказує іншомовний суфікс -изація. Переклад здійснюють методом калькування *partization*. Партію, яка існує лише на папері або в уяві, тобто є примарою, але має власне фінансування, називають *партією-фантомом*. Оскільки лексеми, що утворюють слово, мають словникові відповідники в англійській, тому в такий спосіб неологізм і перекладають – *party-phantom*.

Зафіксовані також неологізми, котрі позначають роботу українського парламенту й зміни в ньому: *коаліціада* (День-2018. – № 88) – довготривале формування коаліції; *спікериада* (Д. Жарких: День-2001. – № 108) – процес призначення Голови Верховної Ради України – спікера парламенту; *прем’єриада* (В. Княжанський: День-2014. – № 24) – обрання прем’єр-міністра й уряду. Ці лексеми мають твірну основу іншомовного походження, до якої додають суфікс -іад(а) із його допомогою створено відтінок характеристики. Під час аналізу англійських статей зафіксовані були лексеми, що позначають похідні слова у неологізмах: *coalition* – коаліція, *speaker* – промовець, *premier* – прем’єр, які в українську мову потрапили шляхом калькування.

Цікавим явищем в українському політикумі є *кнопкодавство* (В. Торба: День-2019. – № 146), тобто спеціальне натискання кнопок під час голосування у Верховній Раді України присутніми членами партії замість відсутніх. Похідною від назви процесу є лексема на позначення особи, що натискає, *кнопкодав* (Д. Пальчиков: День-2014. – № 140). Переклад цих новотворів здійснюють двома способами: з допомогою транслітерації – *knopkodavstvo* і *knopkodav*, або контекстної заміни – *button-pushing* і *button-pusher* (дослівно – натискання кнопки).

Цікавим із погляду перекладу є неологізм *realполітик* (М. Сірук: День-2013. – № 221), який уже містить англійський компонент. Це слово утворене

шляхом графогібридизації, тобто «оформлення новоутворень за допомогою графічних засобів різних мов» про що пише Т. В. Попова [26, с. 231]. Уважаємо, що похідною є англійська лексема *realpolitik*, що потрапила до українського вжитку шляхом прямого включення.

Таким же способом утворено неологізм *VIP-агітатор* (Б. Соколов: День-2019. – № 171–172), у якому поєднання частини написаної латиницею VIP (Very Important Person) й апелятива означає привілейованого члена агітаційного корпусу. Під час перекладу англійську лексему зберігають, додаючи до неї словниковий відповідник *agitator*.

Натрапляємо також на неологізм *деолігархізація* (І. Капсамун: День-2018. – № 63) – це політичний процес, за якого влада розосереджується від рук бюрократичної верхівки й бізнесу, тобто зменшується тиск олігархів на прийняття рішень депутатами. Переклад терміна здійснюють методом калькування – *deoligarchization*.

Із виборами 2019 року популярності набув голофразис *ГолосуЮНепоПриколу* (День-2019. – № 56). Його значення полягає у свідомому виборі політичної сили, кандидат якої має стати Президентом України. Неологізм виник через балатування на пост глави держави В. Зеленського, котрий раніше був актором і автором розважального контенту студії «Квартал 95». Оскільки неологізм за своєю суттю вважаємо локально українським, тому перекладу англійською мовою не фіксуємо.

Переклад інноваційної лексики, що створена під впливом українського політикуму, здебільшого здійснюють способом калькування або транслітерації. Ще однією особливістю цих неологізмів є те, що частина твірних основ є запозиками з англійської, які ввійшли до загальноживаного словника мовців, і зважаючи на їхню усталеність у мові, перейняли на себе нові словотвірні моделі, продукуючи в такий спосіб неологізацію мовлення.

3.2. Неолексеми пандемії COVID-19, їхня презентація в мові преси й переклад

Під впливом екстралінгвальних чинників, а саме: поширення світом коронавірусу, зміна звичного розпорядку життя людей, обов'язковість маскового режиму, висока смертність населення через зараження інфекцією, закриття виробництв, масове безробіття, перенаповнення лікарень, постійне відчуття стресу й страху через можливість підхопити хворобу, у мові преси виокремлюються пласт лексики, пов'язаний із пандемією, який щодня поповнюється. Причиною пандемії є поява й розповсюдження нового вірусу в умовах відсутності в більшості людей імунітету до цієї інфекції та ефективних засобів лікування [24].

Відбувається не лише запозичення лексем, що побутують у міжнародному епідеміологічному дискурсі, а й на їхній основі створюються нові за словотвірними моделями української мови.

В Україні коронавірус як концептуальне явище починає функціювати з лютого 2019 року. У мові преси з'являються лексеми, що є номенами хвороби: *COVID-19*, що розшифровуємо як *Coronavirus disease 2019*, (Н. Іщенко: День-2020. – № 37–38), *коронавірус* (Ю. Костюченко: День, 25.02.2020), *ковід* (Т. Козирєва: День, 20.11.2020), розмовна лексема *корона*. Це англійські запозички, що з допомогою транслітерації вживають у науковому, розмовному, публіцистичному стилях. Натрапляємо на неологізм *корона-бандит* (Л. Заседа: День, 03.04.2020), що позначає підступність і несподіваність інфікування, прикладка створює експресивне забарвлення слова й негативну стилістичну оцінку явища в інтерпретації мовців, а також *ковід-хвороба* (В. Бойко: День-2020. – № 205-206), що містить видове й видове позначення найменування коронавірусу в одному слові. Фіксуємо також інновацію утворену за аналогією до «лихоманка» – *ковідка* (Д. Десятерик: День, 29.03.2020).

Набувають нового семантичного значення лексеми *ізоляція* (День, 16.11.2020), *самоізоляція* (Н. Іщенко: День-2020. – № 51–52), *експрес-тест*

(День, 05.04.2019), *обсервація* (День, 17.03.2020), *епідемія* (Н. Іщенко: День-2020. – № 37–38). Оскільки ці слова вже побутували в мовленні, але з початком коронавірусної інфекції набули всесвітнього вживання, тому мають словникові відповідники з допомогою яких здійснюють переклад: *isolation, self-isolation, express-test, observation, epidemic*.

Компоненти «коронавірус» і «ковід» під дією мовних впливів набувають словотвірних моделей українською мови, у такий спосіб утворено якісні прикметники з допомогою суфіксації *коронавірусний* (Н. Іщенко: День, 03.04.2020) ← коронавірус, *ковідний* (Т. Козирєва: День-2020. – № 217) ← ковід, і прислівник *коронавірусно* (Л. Засєда: День, 03.04.2020) ← коронавірусний, а також використовуючи префіксацію – *некоронавірусний* (І. Лосєв: День, 03.04.2020) ← коронавірусний.

У матеріалах видання у цій тематичній групі фіксуємо частотне використання слів-прикладок двох різновидів: із використанням першої англійської частини «COVID» та транслітерованій український варіант «ковід», котрі позначають перебіг хвороби й реалії пов'язані з нею.

Із компонентом «COVID» ужито такі неологізми: *COVID-вакцина* (День, 18.11.2020) – препарат для лікування коронавірусу; *COVID-лікарня* (День, 11.11.2020) – спеціально облаштоване приміщення для ізолюваного перебування хворих; *COVID-показник* (День, 02.10.2020) – кількість пацієнтів, що захворіли протягом певного часу, здебільшого одного дня, але також тижня, місяця, кварталу; *COVID-тест* (День, 17.09.2020) – найшвидший спосіб визначити чи людина має коронавірусну інфекцію; *COVID-статус* (День-2020. – № 97) і *COVID-хворий* (День, 19.11.2020) – особи, у яких діагностували коронавірус.

Переклад таких слів має свою специфіку, зважаючи на наявність першого англійського компонента, який потрапляє до мови методом прямого включення й вже не потребує перекладу. Щодо другої прикладкової частини, яка розширює семантичне значення слова й позначає певну реалію, характеризуючи перший

компонент, то її переклад здійснюють із допомогою словникового відповідника англійською мовою.

Із компонентом «ковід» зафіксовані такі лексеми з прикладкою, що позначають хворого на коронавірус: *ковід-особа* (Т. Козирева: День, 23.10.2020) і *ковід-пацієнт* (Т. Козирева: День, 24.07.2020). А також суспільні настрої, що переважають: *ковід-оптимізм*, тобто позитивне налаштування щодо подій, які відбуваються, і *ковід-паніка* (С. Грабовський: День-2020. – № 170) – сильна стурбованість ситуацією, підсвідомий страх, що керує діями й емоціями громадян. Перекладання таких слів відбувається з допомогою транслітерування першої частини й використання словникового відповідника другої.

Переосмислення зазнає лексема карантин. Фіксуємо інновації, створені на її основі, а саме: використання дужок для розбиття слова на два, або з метою створення подвійного значення слова, тобто парентезис, у неологізмі *(не)карантин* (Т. Козирева: День-2018. – № 6), що позначає встановлені державою норми убезпечення суспільства, однак яких повною мірою не дотримуються громадяни. Під час перекладу використовують словниковий відповідник *quarantine* і заперечну частку *not* – *(not) quarantine*.

Похідними словами від карантин є також утворені лексеми з допомогою суфіксації: *карантинка* (Л. Заседа: День-2020. – № 61–62), тобто повідомлення, що надіслане під час карантину, і *карантинити* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 102), іншими словами силоміць утримувати на карантині. Ці лексеми перекладають контекстною заміною – *quarantine message* і *be quarantined* відповідно.

Зважаючи на потребу тестування, у лексиці ЗМІ активно використовують аббревіатуру ПЛР – полімеразна ланцюгова реакція, котра є показником наявності або відсутності вірусу в людини. Із необхідністю великої кількості тестувань й рівня захворюваності, що присутні в суспільстві, з використанням цієї аббревіатури творяться нові лексеми, наприклад, *ПЛР-лабораторія* (О. Шуткевич: День, 06.10.2020), тобто лабораторія, що спеціалізується саме на

такому типові тестів, котрі теж отримали неологізовану назву: *ПЛР-тест* (День-2020. – № 155) і *ПЛР-дослідження* (День, 26.07.2020). Переклад здійснюють з допомогою добору словникового відповідника до аббревіатури – *PCR*, і додаючи лексеми *test* або *testing*.

Під час пандемії експресивного стилістичного відтінку набувають слова з частиною «само-», котру в текстах преси автори обрамлюють дужками, тобто використовують парентезис, для підвищення акценту на почутті ізоляції, самотності, це такі інновації *(само)ізоляція*, *(само)пізнання* і *(само)творення* (День-2020. – № 80–81). Переклад цих графічно виділених слів немає у виданні англійською мовою, однак під час перекладу російською використовують словникові відповідники зі збереженням дужок.

Натрапляємо на неолексему *(А)соціальний* (А. Данильчук: День, 24.09.2020), котру вживають для позначення дистанціювання між людьми під час пандемії. Виділена дужками літера «а» вказує на нехтування поняттям соціальної дистанції. Зауважимо, що під час перекладу використовують словниковий відповідник англійською *asociality*, у якому використовують парентезис, як і в україномовному варіанті.

Засвідчено також неологізми-запозики, які активно функціують у мові. *Локдаун* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 207) – це нагальні дії держави, щоб зменшити кількість підтверджено зареєстрованих випадків зараження коронавірусом. В українську мову лексема *lockdown* потрапила шляхом транскрибування, яку й використовують в англійських версіях статей. Інновація *санітайзер* (День, 28.05.2020), англійський відповідник якої *sanitizer*, теж закріпилася в нашій мові в транскрибованому варіанті й позначає антисептик для рук. Ще одним запозиченням стало слово *скринінг* (О. Шуткевич: День, 13.03.2020), що означає перевірку температури в громадян перед тим, як вони заходять до магазинів, закладів харчування, транспорту. Із англійської це слово переклали шляхом калькування.

У сучасну диджиталізовану епоху популярності набувають хештеги, що за способом творення вважаємо неологізмами, що є різновидами графодеривації, адже це написання слів або цілого речення без пробілів, тобто злиття або голофразис. Сюди зараховуємо такі конструкції *СтопВірус* (І. Антипенко: День-2020. – № 64) і *Біжувідвірусу* (І. Тільнова: День-2020. – № 56–57), що виражають прагнення українського суспільства припинити поширення коронавірусу. Під час перекладу неологізму *стопвірус* використовують словниковий відповідник – *stop the virus*. Перекладу інновації *біжувідвірусу* не зафіксовано.

Стан суспільства під час пандемії, швидкість поширення ковіду й загроза для життя громадян стали причинами створення нової лексеми *епіднебезпека* (День, 03.08.2020), що виникло шляхом усічення частини слова «епідеміологічний» і додання до нього слова «небезпека». Однак поданий неологізм не має перекладу англійською.

Отже, зафіксовані неологізми, котрі пов'язані з пандемією, дають змогу стверджувати про словотвірні можливості мови під тиском обставин і швидке мовне реагування й запозичення лексем для позначення реалій життя. Здебільшого інновації цієї групи не потребували з'ясування перекладних особливостей, адже увійшли в україномовний узуз із англійської мови, і під час перекладу автори використовували саме їх. Створені похідні неолексеми від слів «карантин», «ковід» засвідчили мовно-дериватологічний потенціал, легкість процесу адаптації іншомовних слів, швидкість пристосування їх до граматичних форм української мови, а також природне поєднання з питомо українськими суфіксами й прикладками.

3.3. Переклад неологізмів економічної сфери

У ХХІ ст., котре характеризують процесами глобалізації, проникнення в загальну лексику слів із різних типів дискурсів зростає, у такий спосіб збагачується не лише словник мовців, а й створюються сприятливі умови задля трансформацій узуальної лексики. Під впливом позамовних чинників інтерес до

лексики економічної сфери збільшується. Таке активне функціонування слів із галузі економіки в мові преси пояснюємо такими тенденціями: загальний запит суспільства про економічну ситуацію в Україні, детермінологізація економічних понять, зацікавленість поняттям фінансової грамотності, прагнення розуміти інформаційний контекст того чи того повідомлення зв сфери економіки.

О. А. Стишов стверджує, що «повсякденна увага засобів масової інформації значною мірою спрямована на питання економіки, фінансів, банківської справи, бізнесу тощо, безперечно, істотно сприяє популяризації аналізованої тематичної групи лексики та активному засвоєнню її громадянами держави» [34, с. 64–65].

Економічна лексика також містить велику кількість запозичень у своєму складі. Не це впливають екстралінгвальні чинники: співпраця України з міжнародними корпораціями у сферах туризму, торгівлі тощо; тісні суспільно-політичні й культурні зв'язки з різними етносами; потреба використання спільних лексем задля порозуміння на світовій арені. Тому кількість неологізмів-запозичень із англійської мови, які використовують у цій сфері становить більшу половину. Однак запозики адаптуючись під граматичні моделі української мови легко стають основами для словотворення із питомо українськими афіксами.

Переклад запозик англійською в мові пресі здійснюють із допомогою використання іншомовного слова в оригіналі. Зауважимо, що більшість лексем укорінилися в українській мові шляхом транскодування: транслітерації або транскрибування, деякі методом калькування. На сторінках видання фіксуємо такі тематичні групи запозик: а) назви професій ХХІ ст., б) економічні поняття.

До першої групи належать такі лексеми: *копірайтер* (День, 24.05.2018), *SMMник* (М. Чорнієвич: День-2016. – № 81–82), *контент-менеджер* (В. Лубчак: День-2014. – № 199), *фрилансер* (М. Стуканова: День-2020. – № 16) і *бренд-менеджер* (В. Торба: День, 28.10.2018). Подані неологізми позначають професії, що набули популярності у ХХІ ст. із розвитком диджитал-сфери й технічного процесу, зауважимо, що їхнє функціонування на початку століття здебільшого відбувалося в

межах співпраці з клієнтом наживо й довготривало, однак із активним переходом бізнесу в інтернет-простір популярною стала робота на основі *фрилансу* (М. Стуканова: День-2020. – № 16), тобто замовник співпрацює з виконавцем лише в межах одного проєкту, а фрилансер паралельно може виконувати кілька проєктів.

Лексеми *копірайтер (copywriter)* і *контент-менеджер (content manager)* уживають для найменування людини, котра працює з текстовим наповненням як сайтів, блогів, онлайн-магазинів, так і банерів, білбордів, флаєрів, тобто створює унікальний текст, котрий утримує увагу читача, спонукає до покупки або формує довіру до бренду.

Поняття SMM (Social Media Marketing), тобто використання маркетингових стратегій у соцмережах сформувалося не так давно. Апелятив назви професії *SMMник* утворився з допомогою додавання до аббревіатури суфікса -ник, котрий здебільшого використовують для найменування осіб за їхнім родом занять. Зважаючи на пряме включення іншомовної частини до слова, неологізм утворено шляхом графогібридизації.

Апелятив *бренд-менеджер* набув широкого вжитку з появою блогосфери, зважаючи на потребу позиціювати конкретну особистість як бренд. Це особа, що з допомогою засобів маркетингу створює певний образ для продукту, компанії або людини. Неологізм утворений з допомогою словоскладання.

До економічних понять, які вжито на сторінках видання, зараховуємо лексеми, котрі позначають об'єкти економіки. Умовно неологізми можна розподілити на дві категорії: ті, що мають український аналог, і ті, котрі позначають абсолютно нове поняття в мові без використання українського відповідника.

Першу категорію демонструють такі слова: *аудит* (О. Савицький: День-2020. – № 124), тобто перевірка, і *дисконт* (І. Тільнова: День, 27.09.2018) – знижка. Українська мова запозичила лексеми *audit* і *discount* з англійської шляхом транскрибування.

Другу категорію складають слова, що теж увійшли в наше мовлення з англійської. До прикладу, *кешбек* (День, 20.09.2020) – *cashback*, що означає відтерміновану на певний час знижку; *бренд* (О. Шуткевич: День-2020. – № 14) – *brand*, під яким розуміють емоційні асоціації, уявлення про певний продукт, згадки або відгуки клієнтів; *бриф* (День, 11.07.2017) – *brief* – це угода між двома сторонами, котрі готові співпрацювати разом над певним проєктом, в її основі технічні завдання перед виконавцем і побажання замовника; *офшор* (Н. Білоусова: День-2014. – № 154) – від англійського *offshore*, що означає поза межами чогось, під цим економічним терміном розуміють уникання сплати податків.

Неологізми-запозички активно функціують у мові, позначаючи поняття економіки й уніфікуючи їхнє значення для світового ринку, нівелюючи під час цього бар'єр непорозуміння різних етносів. Наведені вище інновації увійшли в узус мовців нещодавно, тому не стали поки об'єктом для словотвірних модифікацій. Однак лексеми, що побутують у мовленні протягом тривалого часу, стають твірною основою для трансформацій семантичних значень шляхом додавання питомо українських афіксів, поєднання із прикладками або утворення графодериватів.

Натрапляємо на неологізм *грантоїд* (І. Лиховид: День-2020. – № 120), утворений способом основоскладання (грант+їсти), який позначає особистість, котра живе винятково завдяки грантовим грошам, не виконуючи пропоновані власні бізнес-проєкти, що були презентовані для отримання гранту. Під час перекладу використовують контекстуальну заміну *grant-users*, тобто дослівно – користувачі грантів.

Зважаючи на складну економічну ситуацію в Україні через пандемію коронавірусу, у мові виникають поняття, що констатують неспроможність держави забезпечувати фінансову стабільність, до них зараховуємо неологізм утворений способом основоскладання *коронакриза* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 68), у якому семантика слова «криза» розширюється шляхом додання

частини «корона», що позначає специфіку кризового явища, тобто те, чим вона була спричинена, у такий спосіб трансформуючи значення двох слів в одне семантичне ціле. Під час перекладу застосовують контекстуальну заміну одного слова словосполученням *coronary crisis*.

Фіксуємо також неологізм *COVID-фонд* (День, 13.10.2020), котрий містить пряме включення англословної частини до структури слова, згідно з різновидами графодериватів Т. В. Попової такий спосіб творення називають графогібридизацією. Під час перекладу другої частини використовують словниковий відповідник – *covid fund*. Причиною такої інновації є мовна економія, адже повна назва «Фонд боротьби з COVID-19», який був створений із метою забезпечення фінансування лікарень, що опікуються хворими на коронавірус.

Ще одним різновидом графодериватів, котрий присутній на сторінках видання, є інновація утворена з використанням дужок *(Не)Збанкрутілий* (І. Сюдюков: День-2018. – № 78–79), тобто застосований парентезис. Під час її перекладу послуговуються словниковим відповідником – *bankrupt*.

Натрапляємо також на неолексеми економічної сфери, утворені з допомогою додавання прикладок: *бізнес-«ідеологія»* (О. Шуткевич: День-2019. – № 171–172) і *ПДВ-правка* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 136). Примітним є той факт, що слова утворені таким способом у цій тематичній групі не мають перекладних відповідників.

Отже, неологізми економічної сфери позначають вагомі проблеми, особливості й шляхи розвитку економіки як України, так і світу. Зважаючи на тісний міжнародний контакт України із Заходом, більшість інновацій у мову потрапляють шляхом запозичення й відповідно не ускладнюють процес перекладу з українською на англійську. Щодо лексем, котрі вже закріпилися в мовній свідомості громадян, то вони набувають граматичних значень питомих слів і вільно поєднуються з ними. Під час перекладу таких неолексем здебільшого використовують словникові відповідники або контекстуальні заміни.

3.4. Неологізми культурної сфери, їхні особливості перекладу

Цікавим явищем в українській пресі є презентація культурно-мистецької сфери на сторінках видань, котрі мають яскраво виражене соціально-політичне спрямування й висвітлення подій, які належать саме до цього прошарку інформації в суспільстві, і відсоток яких в одному виданні має левову частку порівняно з іншими сферами. У такий спосіб мова преси розширює межі вживання лексики культурної сфери, а також виводить її з наукової парадигми в розмовно-побутову. На думку І. Л. Михайлин, «висвітлення мистецької тематики в загальнополітичних медіа має свої особливості, пов'язані з реалізацією однієї із спеціальних функцій журналістики – культурної (культуротвірної). Матеріали на мистецьку тематику забезпечують поширення культури; подають хроніку мистецького життя, пропонують оцінку мистецьких подій і явищ» [22, с. 319].

Тобто можна стверджувати, що преса в цьому випадку слугує диспетчером між середньостатистичними українцями й елітарністю мистецтва. З її допомогою відбувається взаємопроникнення високих ідеалів у свідомість українців, розширюються межі буденного, відбувається зворотній зв'язок між реципієнтом і культурою загалом. Варто зауважити, що під час ознайомлення з культурними подіями здійснюється двосторонній обмін досвідом. З одного боку фідбек від читачів дає змогу визначити рівень обізнаності суспільства у тих чи тих процесах, сформувавши загальний образ реципієнта, його вподобання, й масові потреби, а з іншого – це дозволяє викликати жваве обговорення в населення, тобто у такий спосіб залучення до дискусії передбачає ще більшу популяризацію культури й мистецтва.

О. А. Стишов стверджує, що «у кінці ХХ — на початку ХХІ століття названа галузь, як і раніше, продовжує інтенсивно розвиватися. Закономірно виникають інноваційні назви напрямків, стилів, жанрів і різновидів культури і мистецтва, які раніше практикувалися лише на Заході (а нині і в Україні), а також

чимало зовсім нових» [33, с. 51], що стає екстралінгвальними факторами для творення інноваційної лексеми саме в цій сфері.

Продуктивним компонентом для творення неологізмів стає частина арт-, котра з'явилася в мові як запозичення з англійської способом транскодування й означає мистецтво. Додавання її до узуальних лексем створює стилістичний ефект накладання мистецтва на будь-яке явище суспільства, що в такий спосіб розширює межі прояву й впливу творчості. Найчастотнішим у цій групі є словоскладання як спосіб словотворення. *артонір*¹ (День-2020. – № 197), *артпаралель* (Л. Волинська: День-2018. – № 61–62), *артпарковка* (А. Поліщук: День-2020. – № 108–109), *артпідпілля* (К. Жемчужникова: День-2014. – № 143), *артпростір* (О. Шуткевич: День-2019. – № 171-172), *артрезиденція* (О. Стельмах: День-2019. – № 125). Як бачимо, іншомовна частина легко вступає в смислові й граматичні зв'язки з іншими лексемами. Під час перекладу таких неологізмів використовують словникові відповідники, до прикладу, *артпростір* – *art space*, однак трансформуючи формально одну інновацію в підрядне словосполучення.

За схожою моделлю творення фіксуємо нелогізм *арт-«диверсант»* (О. Максименко: День-2014. – № 182), але з огляду на його новизну в формі зараховуємо до графодериватів, утворених методом квотації, тобто використанням лапок для увиразнення частини слова, щоб у такий спосіб привернути до нього ще більше уваги й виокремити з потоку інших слів. Цей номен позначає сплановану підривну роботу в цій галузі, котра має на меті залучення до мистецького контекст більшої кількості учасників і реципієнтів [26].

Під впливом екологічних тенденцій за збереження планети від забруднення виникає неологізм *Арт-Еко-Тренд* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 110–111), котрий консолідує мистецтво й відповідальне споживання,

¹ Написання подаємо згідно з чинним правописом.

перетворюючи цей процес у трендовий. Порушення важливих соціальних проблем, крізь призму культурної сфери формує не лише свідомість громадян, а й стає закликком до змін інколи під впливом перформансів, видання книг із перероблених матеріалів. Зафіксовану неологічну лексему не використовують у статтях англійською мовою, тому не виникає потреба опису її перекладних особливостей.

Карантинні умови в Україні мали вплив і на культурну сферу. Виникають неолексеми, що позначають способи проведення мистецьких заходів в умовах суворих безконтактних обмежень. Фіксуємо інновації, що стосуються концертів: *онлайн-концерт* (Д. Коломоєць: День-2020. – № 92), а також *автоконцерт* (Т. Козирєва: День, 06.06.2020). *Онлайн-концерт* – це виступи виконавців у мережі інтернет, з допомогою відеозв'язку, за яких можливість передання вірусу нівелюється повністю, адже не відбувається жодного контакту між людьми. Зауважимо, що частина «онлайн» (online) є англійським запозичення, що увійшла в українську мову шляхом транскрибування, і означає час у мережі, на зв'язку. Під час перекладу використовують словниковий відповідник лексеми «концерт» і тринскрибований варіант «онлайн» унаслідок чого натрапляємо на словосполучення *online concert*. *Автоконцерт* уживають для події, що відбувається наживо, однак із метою дотримання всіх карантинних вимог, місце проведення заходу, а також кількість глядачів регулюються наявністю в них автомобілів, це допомагає не лише зменшити кількість глядачів, а й додержуватися соціальної дистанції між ними. Переклад цього неологізму на сторінках видання не фіксуємо. Аналогічну ситуацію спостерігаємо з інновацією *автокінотеатр* (Т. Козирєва: День, 06.06.2020), що виконує номінативну функцію такого ж способу проведення заходу на свіжому повітрі, однак для перегляду новинок кіно.

Із лексемою кіно, що презентує аудіовізуальний вид мистецтва, фіксуємо неологізми створені методом словоскладання: *кіноантидепресант* (В. Войтенко: День-2014. – № 78), тобто фільм, який чинить заспокійливу дію на емоційний

стан людини, допомагає відволіктися від проблем і абстрагуватися від реального світу; *кінодипломатія* (Т. Кохановська: День-2019. – № 227) – це невіддільна частина культурної сфери, з допомогою якої Україна презентує свій мистецький потенціал на міжнародних кінофестивалях, у такий спосіб стаючи частиною світового контексту; *кіно-оптимізм* (В. Лубчак: День-2014. – № 244) – поняття, котре вживають для позначення кіно, котре підіймає моральний дух, налаштовує на позитивне сприйняття реалій дійсності. Зауважимо, що інновації мають спільну модель творення, однак під реалізації на письмі маємо два варіанти правопису: разом і з дефісом, вважаємо, що варіант із дефісом є недоглядом автора статті, адже слова з іншомовним компонентом «кіно» варто писати разом. Щодо перекладу цих слів у мові преси зазначимо, що такі відповідники відсутні, на нашу думку, тому що позначені ними поняття вжиті нечастотною кількістю разів і слугують для надання експресивного стилістичного ефекту.

Зі сферою кіно пов'язана неолексема *оскароносець* (К. Чен: День-2007. – № 194), тобто людина, котра отримала премію «Оскар», яку вручає Американська академія мистецтв за здобутки в кінематографі. Інновація утворена від словосполучення «носій Оскара» із додаванням суфікса -ець, який використовують для позначення людини за родом діяльності. На сторінках видання перекладу цієї лексеми не зафіксовано, однак під час опрацювання значення поняття натрапляємо на варіант *oscar-winning*, тобто переможець Оскара.

В останні десятиліття цікавим явищем у масовій культурі стали фестивалі, котрі проводять щорічно як у різних галузях, так і на різних рівнях від місцевих до міжнародних. Лексема «фестиваль» зафіксувалася в слововжитку мовців і стає компонентом неологізмів, наприклад, *фан-фестиваль* (В. Шитик: День-2018. – № 170–171). Однак більшої популярності набуває усічена форма «фест», яка є продуктивною частиною для творення інновацій. У складних словах вона, зазвичай, перебуває на другому місці. Зауважимо, що для виділення її в слові автори використовують великі літери, латинку, тобто пряме включення

англомовного слова, або відокремлюють її дефісом, створюючи сполуку з прикладкою. У таких словах перша частина вказує на специфіку фестивалю або чому саме він присвячений. У виданні фіксуємо такі новотвори: *ГОГОЛЬFEST* (І. Антипенко: День-2020. – № 161–162) – фестиваль присвячений Миколі Гоголю; *СливаФЕСТ* (Л. Бевзюк-Волошина: День-2019. – № 156–157) – дійство до дня народження Івана Котляревського, назва якого «Опішня СливаФЕСТ» походить від уривку з поеми «Енеїда»: *Латин по царському звичаю / Енею дари одрядив: / Лубенського шмат короваю, / Корито опішнянських слив...* [17, с. 126] й основним продуктом якого є сливи; антистрес-фест (В. Шитик: День-2018. – № 170-171), який націлений на внутрішню релаксацію й віднайдення гармонії з собою; *хвіст-фест* (О. Шуткевич: День-2019. – № 96), присвячений домашнім улюбленцям, а саме: собакам. Подані лексеми є найменуваннями винятково українських фестивалів, тому презентації в англломовному варіанті не мають, а під час передання цих реалій російською автори використовують калькування.

Заслуговують уваги й інновації, що є продуктом розвитку книжкової культури. Натрапляємо на неолексему, що позначає вплив читання на свідомість реципієнта, *книготерапія* (О. Шуткевич: День-2019. – № 210–211). Феномен книги на сьогодні стає об'єктом досліджень літературознавців, культурологів, філософів, однак розгляд її крізь призму психології є нещодавнім і має попит не лише серед наукової еліти, а й серед суспільства. У такий спосіб поняття книготерапії переходить із наукової сфери до публіцистичної. В англломовних виданнях на позначення цього терміну використовують лексему *bibliotherapy*, яку адаптовано під українського читача, адже замість частини *biblio* використано словниковий відповідник, однак із латинської мови це слово й означає книгу.

Новим у поширенні й залученні суспільства до читання є створення *аудіокнигарні* (М. Чадюк: День-2019. – № 72–73), вважаємо це слово неологізмом, адже воно позначає нове поняття в суспільстві. Під час перекладу англійською мовою використовують словниковий відповідник *audiobookstore*. Зауважимо, що неолексему в російському варіанті вживають із допомогою

описового перекладу: *книжний аудиомагазин*, адже калькованого апелятиву «книгарня» мова не має.

Натрапляємо на неологізми, що створені з допомогою додавання прикладок у сфері культури. У статті про Тараса Шевченка вжито неолексему *кобзар-просвітник* (Т. Поліщук: День-2018. – № 207), перша частина вказує на автора, а друга на позиціювання його як особистості. У такому поєднанні прикладка створює додаткове стилістичне забарвлення, що визначається взаємозв'язком компонентів. Також оригінальним є поєднання *корифей-романтик* (З. Чегусова: День-2018. – № 207), котре вжито як характеристику українського художника Бориса Литовченка. Вона вказує на емоційно-почуттєвий світогляд митця, а також на його значення в становленні української школи живопису. Зауважимо, що переклад цих лексем у мові преси не фіксуємо.

У сфері культури також натрапляємо на неолексеми, пов'язані з музикою. До прикладу, *моцартоманія* (О. Стельмашевська: День-2019. – № 55) – новотвір утворений способом словоскладання, що позначає надмірну увагу й зацікавленість до постаті Амадея Моцарта.

Фіксуємо цікавий випадок використання лексеми *сміхотворчість* (А. Плахонін: День-2019. – № 117–118) як явища культури, котре презентоване крізь призму політичних подій і яке під дією специфічного контекстного змісту набуває іншого семантичного відтінку. Уживання такого поєднання для характеристики суспільно-політичних процесів містить негативну конотацію, однак створює стилістичний образ комічності.

Поняття культури можна розглядати не лише як одну зі складових суспільного розвитку, а і як метод переосмислення власного Я та знаходження емоційного спокою. Як наслідок, потреба суспільства до споглядання надбань певних етносів задля задоволення культурних потреб отримала назву *культуротерапія* (Р. Гривінський: День-2020. – № 42–43), утворену з допомогою основокладання.

Зауважимо, що варіантів перекладу новотворів *моцартоманія*, *смїхотворчість* і *культуротерапія* на сторінках видання. Причинами цього може бути одиничне використання поданих слів, а також орієнтація винятково на українського читача.

Отже, представлені неологізми культурної сфери на сторінках видання здебільшого не мають англомовних відповідників, однак процеси неологізації є продуктивними, адже зафіксовані інновації місять різні типи поєднань під час складання слів або їхніх основ. Зауважимо, що саме такий тип словотворення в цій тематичній групі є найбільш поширеним. У зафіксованих неологізмах стилістичний ефект слова визначає експресивна функція, тобто внутрішньомовні потреби суспільства до оцінного найменування нових понять реалізовані повною мірою. Щодо перекладу зауважимо, що неологізми, котрі позначають українські культурні процеси або діячів, його не мають, а слова, що стосуються світового масштабу мають свої англомовні відповідники, однак більшість основ із них потрапили до української мови як слова іншомовного походження і вже на ґрунті українських граматичних парадигм почали формувати нові значення.

3.5. Неолексеми сфери інтернет у пресі, особливості вживання англійською

Процеси глобалізації та технічного прогресу сприяли активному проникненню в мову лексем, що пов'язані з інтернет-сферою. Зважаючи на сучасний етап розвитку технологій, спілкування, перегляд новин або пошук будь-якої інформації перемістилися в інтернет-комунікацію, що спричинило становлення мережі Інтернет, як невід'ємного елемента життя. Лексика, якою послуговуються користувачі все більше почала проникати в публіцистичний і розмовний стилі, а особливо під час пандемії, коли комп'ютер став місцем роботи, навчання й дозвілля.

На думку М. А. Кізіль, поняття «інтернет-сфера» є дуже об'ємним і багатограним, що містить не тільки «технічні», але й безліч інших понять і

реалій, пов'язаних із іншими сферами. Постійні зміни, що відбуваються в означеній сфері, її розвиток викликає появу інноваційних засобів номінації [12, с. 157].

З огляду на важливе значення інтернету в житті суспільства лексика цієї сфери постійно поповнюється, адже в комунікацію залучена велика кількість осіб, що користуються своїм правом публічно висловлювати думки, і зважаючи на, переважно, письмову форму спілкування, всі неолексеми, що виникають під час інтернет-дискусій не лише зберігаються, а й мають змогу бути прочитаними ще безліч разів і продовжувати трансформуватися.

Інтернет-реалії не лише швидко отримують найменування, а й активно використовуються в мовленні суспільства, здебільшого молоді. Враховуючи динамічність мовних процесів й чисельність суб'єктів комунікації інноваційна лексика інтернет сфери має оцінний стилістичний відтінок.

Набуває популярності поняття *діджитал* (День, 26.11.2020), котре нині активно використовують як у мові преси, так і в розмовно-побутовому просторі. Лексема являє собою транскрибовану запозичку з англійської мови слова *digital*, тобто цифровий. У мовленні вона стає елементом творення нових слів як на базі української, так і англійської мови. Від цього компонента утворено дієслово *діджиталізувати* (День, 10.02.2018), тобто виконувати певні дії або перебувати на шляху до переведення інформації в цифровий світ.

Віддієслівним утворенням із цією ж основою є слово, що вказує на результат дії, а саме: *діджиталізація* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 65–66). В українську мову воно потрапило шляхом калькування від англійського *digitization*, що означає дублювання або повне переведення інформації, бізнесу, освіти, книг у мережевий простір, тобто оцифрування.

Компонент «діджитал» стає частиною чисельних прикладкових інновацій, що позначають явища або предмети дійсності, котрі вже пройшли процес оцифрування. Зауважимо, що спектр сфер, котрі вже зазнали цього процесу доволі різноманітний, наприклад, у сфері культури творять такі комбінації як

діджитал-скульптура (День, 17.10.2018), *діджитал-простір* (День, 26.11.2020); в освіті – *діджитал-знання* (День, 10.02.2018), *діджитал-розвиток* (День, 10.02.2018); в економіці – *діджитал-маркетинг* (О. Шуткевич: День-2020. – № 198), у медицині – *діджитал-кабінет* (День, 28.12.2017), у політиці – *діджитал-карнавал* (Л. Волошина: День, 30.03.2020), що означає передвиборчу кампанію В. Зеленського в соцмережах. Виокремлюємо й новотвори, що стосуються винятково процесу оцифрування або є його технічними компонентами, до прикладу, *діджитал-платформа* (День, 27.03.2020), *діджитал-сегмент* (Н. Іщенко: День-2018. – № 51–52). Характерною особливістю перекладу таких слів є використання словникового компонента для перекладу прикладки й використання іншомовного в оригіналі: *діджитал-маркетинг* – *digital marketing*, тобто цифровий маркетинг.

Зважаючи на проникнення в соціальний контекст великої кількості неолексем для позначення оцифрування життя суспільства, виникає неологізм, що характеризує загальну тенденцію певного регіону: *місто-комп'ютер* (К Яковенко: День-2013. – № 62), тобто місце в яке проникнення комп'ютеризації найбільш помітне й вагоме для життя його мешканців. Під час перекладу використовують словникові відповідники – *computer city*.

Для творення нових значень повторюваною лексемою є інтернет. Зазвичай, цей компонент використовують у словах задля позначення явища, котре стосується мережі й за способом творенням є прикладкою. У такий спосіб місце, де взаємодіють елементи мережі або складають її структури, називають новотвором *інтернет-простір* (День, 10.02.2018), що англійською – *internet space*, яке перекладають із допомогою двох способів: транслітерації та добору словникового відповідника. Для передання інших слів за такою ж моделлю творення англійською мовою використовують поєднання таких же способів. Для підтвердження цієї тези фіксуємо такі неологізми та їхні переклади: *інтернет-посмішка* (М. Прокопенко: День-2019. – № 47-48) – *internet smile*; *інтернет-*

супермаркет (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 178) – *internet supermarket*; *інтернет-шахрай* (Н. Білоусова: День-2014. – № 26) – *internet fraudster*.

Поряд із поняттям інтернет поширеною є аббревіатура ІТ (інформаційні технології), що позначає «широкий клас дисциплін та галузей діяльності, що належать до технології управління, накопичення, обробки й передачі інформації» [10, с. 44]. Неологізм *ІТ-кратія* (М. Юзич: День-2013. – № 232), позначає загальні настрої й спрямування суспільства в бік інтеграції ІТ у всі сфери життя, тому що новотвір утворений під дією аналогії до слова «демократія», у якому частина «-кратія» із грецької означає владу, однак перекладного варіанту цієї лексеми не зафіксовано. Натрапляємо також на поєднання аббревіатури ІТ із загальноживаними апелятивами, зазначимо, що особливістю перекладу таких інновацій є добір еквівалентних словникових відповідників: *ІТ-розробка* – *IT developments*, *ІТ-ініціатива* – *IT initiatives*, *ІТ-ринок* – *IT market*, *ІТ-освіта* – *IT education*, *ІТ-конференція* – *IT conference*, *ІТ-спільнота* – *IT community*, *ІТ-індустрія* – *IT industry* (М. Юзич: День-2015. – № 52). Як бачимо, використання аббревіатури ІТ є продуктивним способом творення слів для позначення понять, що пов'язані не лише з цією сферою, а й загалом із різними галузями життя людини або суспільства.

Із тенденцією оцифрування виникають інновації, що позначають електронні відповідники назв загальних понять, котрі раніше функціювали в аналоговому форматі. До такого виду лексем зараховуємо такі інновації: *e-Віза* (День-2020. – № 156) – електронний дозвіл для виїзду в іншу країну; *e-квиток* (О. Шуткевич: День-2019. – № 45) – проїзний документ, що є підставою для проїзду без звернення в касу; *e-курс* (О. Костюченко: День-2020. – № 193) – тип навчання, яке відбувається дистанційно, і для якого достатньо мати лише доступ до інтернету й пристрій для перегляду; *e-демократія* (День, 10.02.2018) – це спосіб ухвалення рішень, за якого не потрібна особиста присутність, адже вибір здійснюють онлайн із допомогою верифікації особи; *e-декларація* (День, 29.10.2020) – це документ, що засвідчує матеріальний стан особи, що проходить

декларування. Переклад цих лексем відбувається з допомогою добору словникових відповідників: *e-visa, e-declaration, e-democracy, e-course*.

На сьогодні з інтернет сферою тісно пов'язані соціальні мережі, котрі активно проникли в життя. Кількість користувачів і додатків із різними цілями, функціями та інтерфейсом неупинно росте, що й продукує створення лексем, котрі їх характеризують або стають номенами їхніх процесів, особливостей тощо. До прикладу, назва «Фейсбук» стала твірною основою для неологізму *фейсбукізація* (Н. Іщенко: День-2019. – № 195–196), котрий означає, що майданчиком для висвітлення суспільно-політичних, культурних або інших новин, а також платформою для показу оновлення книгарень, статей журналів тощо, першочергово стає саме ця соцмережа. Із нею також пов'язаний додаток для повідомлень «*Messenger*», котрий із допомогою транскрибування активно функцією в мові *месенджер* (О. Миколюк: День-2020. – № 194). Зауважимо, що ця назва уніфікувалася й може характеризувати будь-які додатки, що мають на меті обмін повідомленнями, тобто *меседжами* (М. Сірук: День-2019. – № 116). Неологізм *меседж* набуває популярності в лексиці мовців також із початком активного користування соцмережами, оскільки це слово іншомовного походження (в оригіналі англійською – *message*), яке потрапило в українську мовою шляхом транскрибування, тому під час його перекладу використовують відповідник. Ще однією неолексею, що позначає місце для листування є *директ – direct* (День, 21.03.2019), що є калькованим варіантом із англійської, котре користувачі інтернету асоціюють із соціальною мережею «Інстаграм».

Інноваціями, що теж пов'язані з користуванням різними додатками, є *бан* (О. Соколинська: День, 15.05.2015) і *емодзі* (Марія Чадюк: День, 18.04.2019). *Бан* це – обмеження перегляду акаунта в соцмережах, зважаючи на бажання власника сторінки, англійсько маємо лексему *ban*, як бачимо, в українську мову вона потрапляє транскрибованою. *Емодзі (emoji)* – це графічні знаки, або смайли, котрі використовують під час спілкування, щоб охарактеризувати свій

емоційний стан або продемонструвати ставлення до чогось у вигляді мінікартинки.

Щодо новинного інтернет дискурсу, то його неправдивість або недостовірність часто описують із допомогою неолексем *фейк* (Н. Іщенко: День-2019. – № 65–66), що означає підробку, і *фейкньюс* (Б. Соколов: День-2020. – № 120), тобто фальшиві, сфабриковані новини. Зазначимо, що подані неологізми-запозичення увійшли до мови таким способом перекладу з англійської на українську, як транскрибування.

Цікавим явищем в інтернет культурі стало використання *чат-ботів* (День-2019. – № 47–48). Це спеціально розроблена комп'ютерна програма, яка функціонує на основі месенджера, із прописаним алгоритмом дій, який імітує ситуацію спілкування з реальною людиною та має на меті налагодження комунікації. У англійськомовних статтях натрапляємо на такий переклад – *chatbot*.

Натрапляємо також на використання частини «бот» у такій інновації як *бото-апокаліпсис* (Н. Іщенко: День-2020. – № 132–133), що має негативну стилістичну конотацію й означає надмірну кількість й неконтрольовану появу ботів у соцмережах. Також цей неологізм використовують для опису певної спільноти людей, котра позбавлена власної адекватної й обґрунтованої думки й керується лише нав'язаними поглядами без логічного обмірковування.

Через велику кількість інформації, що потрапляє до користувачів із мережі інтернет, а також активною англіцизацією лексики, виникають поняття, які описують певні дії щодо інформації або людей. Корінь цих слів, котрий демонструє смислове навантаження лексеми, здебільшого скалькований із англійської, однак граматична форма набуває української парадигми. Найчастотніше таке пристосування до норм української мови спостерігаємо в дієсловах. Фіксуємо такі інноваційні одиниці:

- *Тролити* (Ю. Райхель: День-2016. – № 205–206), що походить від іменника троль (troll), що у скандинавській міфології означає надприродну

істоту, звичайно ворожу людям [32]. В інтернет лексиці це слово позначає дії, що будь-яким способом провокують створення конфліктної ситуації.

- *Серфити* (Н. Іщенко: День-2020. – № 51–52), утворене від дієслова *to surf*, що означає катання на дошці на хвилях. У мережевих текстах ця лексема зберігає в собі семантичне значення вільного маневрування, однак місцем стає інтернет-простір, тобто цей неологізм означає швидкий перехід від одного гіперпосилання до іншого.

- *Гуглити* (М. Чадюк: День-2020. – № 118-119). Позначає процес пошуку інформації в мережі Інтернет. Утворене від назви пошукової системи Google. Зауважимо, що напочатку неолексему вживали лише для позначення пошуку в цій системі, однак через її доступність і популярність поняттям гуглити стали послуговуватися з лексичним значенням будь-якого намагання або потреби знайти щось.

- *Розвіртуалити* (О. Коцарев: День-2019. – № 225–226). Поняття віртуальності стає предметом для дослідження в царинах соціології та філософії. Його розглядають як феномен, котрий створює симуляцію реальності: псевдореальність. Нелексема розвіртуалити означає переміщення подій із інтернет-простору до реального життя.

- *Хайпанути* (М. Чадюк: День-2020. – № 106) – означає створення пліток навколо якоїсь події або людини, тобто зробити певний інцидент центром уваги великої кількості користувачів інтернету. В основі англійська лексема *hype*, котра означає шум, ажітаж, і була запозичені з англійською способом транскрибування.

Як бачимо, інновації граматично утворені від іншомовних коренів зберігають у собі значення англійських слів, пристосовуючись до граматичних парадигм дієслова.

І залученістю різних прошарків суспільства в мережу інтернет виникають поняття пов'язані з нормами поведінки, сприйняттям й позиціонуванням індивідів в ній. Інтернет стає платформою як для розвитку, створення бізнесу, так і місцем

для маніпуляцій, погроз і обману. У зв'язку з цим набуває загальноповжитності неологізм *кібербезпека* (День, 13.06.2017), що позначає частину інформаційної безпеки суспільства в інтернеті. Під час перекладу в англійських версіях статей це поняття ілюструється двома способами: з допомогою контекстуального перекладу – *computer security* або транскрибування – *cybersecurity*.

Важливим поняттям, що виникає на основі диджиталізації, стає *кіберповедінка* (Дж. Най: День-2019. – № 46), котру можна визначити, як сукупність дій та вчинків певної особи в інтернет-просторі, де від позиціювання себе залежить ставлення інших користувачів до індивіда. Виважена, толерантна, неконфліктна позиція убезпечує від *кібербулінгу* (Д. Десятерик: День-2019. – № 50). *Кібербулінг* (*cyberbullying*) – це також нове поняття в мові, що означає агресивну, неприйнятну, образливу поведінку у відношенні до певної людини. Зауважимо, що в науковій літературі існує детальна класифікація типів кібербулінгу, однак на сторінках видання ми натрапляємо лише на один його різновид – *харасмент* (В. Семенченко: День-2019. – № 142-143), що з англійської перекладають як домагання. Лексема потрапила в українську мову шляхом транскрибування англійського *harassment* та позначає будь-яку небажану та настирливу фізичну й словесну поведінку, що ображає або принижує людину, або порушує недоторканність її приватного життя, що містить повторювані й наполегливі дії [42].

Фіксуємо також неологізм *кіберзагроза* (А. Черевко: День-2013. – № 77), що означає потенційні небезпечні явища або дії в інтернеті, що можуть стосуватися як конкретної людини, так і певного групи або прошарку населення, або держави загалом. Під час перекладу послуговуються двома варіантами, що становлять синонімічні поняття *cyberattack* і *cyber-threat*, що залучають у текст шляхом добору словникових відповідників.

Зазначимо, що активним джерелом поповнення лексики сфери інтернету стала пандемія ковід-19, зважаючи на перехід усього суспільства й більшості його сфер в онлайн-простір через суворий карантин.

Початок захворювання розпочався активним сплеском інформаційних нових у зв'язку з цим у мові виникає нове поняття *інфодемія* (Н. Іщенко: День-2020. – № 37–38), тобто спалах інформації, який запозичує українська мова через калькування англійської лексеми *infodemic*. Основною характеристикою такого штибу інформації є поширення новин із неперевірених джерел, котрі навіюють паніку серед населення.

Освітній процес зазнав найбільших трансформацій під час пандемії, адже перебування великої кількості людей у приміщеннях стало забороненим явищем. З огляду на це виникає поняття *онлайн-освіта* (М. Чадюк: День-2020. – № 185), а також *дистанційка* (І. Лиховид: День-2020. – № 141), яке перекладають із допомогою опису, а саме: *distance education*. Ці неолексеми відображають процес навчання як в школах, так і в університетах.

Продуктивним формантом для неологізації слів стало англійське запозичення *online*, що закріпилося в мові способом транскрибування й стало продуктивним компонентом для творення нових лексем, що позначають перехід суспільних процесів і реалій в інтернет.

Загалом період 2019 року й донині називають *онлайн-епохою* (Д. Коломоєць: День-2020. – № 92), що є підтвердженням факту масового, швидкого переходу в цифрову сферу. Елемент «онлайн» у складних словах надає не лише яскравого стилістичного відтінку, а й слугує своєрідним маркером ХХІ століття.

У виданні фіксуємо такі інновації з цією частиною:

а) презентація освітнього й самоосвітнього процесів: *онлайн-лекторій* (М. Чадюк: День-2020. – № 219), *онлайн-запис* (День, 28.12.2017), *онлайн-аудиторія* (Д. Коломоєць: День-2020. – № 92), *онлайн-консультування* (День-2020. – № 53);

б) представлення культурних надбань: *онлайн-екскурсія* (К. Садловська: День-2020. – № 83);

в) політична агітація: *онлайн-кампанія* (День-2020. – № 205–206);

г) покупки в інтернеті: *онлайн-замовлення* (День, 28.12.2017), *онлайн-магазин* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 156);

г) процес прийняття рішень: *голосування-онлайн* (А. Поліщук: День-2020. – № 89-90);

д) метод проведення зустрічей: *онлайн-режим* (Л. Олійник: День-2020. – № 54), *онлайн-формат* (О. Костюченко: День-2020. – № 217), *онлайн-дискусія* (День-2020. – № 74);

е) перехід бізнесу в мережу: *онлайн-старт* (О. Шуткевич: День-2020. – № 73);

є) споглядання природи: *онлайн-милування* (О. Миколук: День-2020. – № 79);

ж) елемент богослужіння: *онлайн-записка* (День, 18.04.2020);

з) оплата комунальних послуг: *онлайн-банкінг* (День, 20.03.2020), *онлайн-комуналка* (О. Савицький: День-2020. – № 66–67).

Зважаючи на зазначені вище лексеми, можна зробити висновок, що перехід в онлайн відбувся в усіх сферах людського життя. Зауважимо, що під час перекладу автори використовують словникові відповідники, до прикладу, *online shop*, *online banking* тощо.

Отже, аналіз інновацій у ЗМІ, що стосуються інтернет сфери представлені широким спектром лексем. Новотвори виникають на ґрунті освітньої, культурної, економічної сфер. Спостерігаємо велику кількість неологічних запозичень, котрі набувають лінгвістичних категорій української мови, повторюючи її граматичні категорії, зважаючи на це більшість неолексем перекладають шляхом використання транскодованого або калькованого відповідника. Для інновацій, що містять запозичений і український компонент, під час перекладу використовують два способи: транскодування та добір словникового відповідника.

ВИСНОВКИ

1. Осмислення поняття неологізму та специфіки його функціонування в мові преси дало змогу сформуванню його термінологічне визначення, причини появи, функції та види. Зазначимо, що неологізми розглядають крізь призму двох основних аспектів – це час створення та потреба найменування. Однак створення дихотомії тлумачення неологізму, зважаючи на ці дві концепції, вважаємо невиправданим. Лексема, що має на меті означити нове поняття в мові, виникає під впливом епохи, тобто часу, а тому ці дві грані визначення постійно співіснують.

З огляду на вищезазначене мова формує умови для продукування нових слів. Серед них виокремлюють дві групи факторів, а саме: позамовні та внутрішньомовні. До перших зараховуємо чинники, що пов'язані з соціалізацією мови: демократизація суспільства, політична перебудова, свобода слова, самовираження через мову, запозичення іншомовних понять. До інших належать такі чинники: дія аналогії, мовна економія, надання експресивності слову, потреба найменувати нове поняття тощо.

Визначення поняття неологізму й з'ясування причин творення інноваційної лексики дало змогу сформуванню переліку функцій, котрі виконують новотвори в засобах масової інформації, а саме: інформативна, номінативна, експресивно-оцінна, субститивна, характерологічна й інтегративна. Важливо, що одна неолексема може поєднувати в собі кілька функцій, що свідчить про широкий спектр використання слова з певним стилістичним відтінком або комунікаційною метою.

На основі функцій та причин творення, а такою опираючись на наявні дослідження у сфері неології було сформовано класифікацію видів новотворів у мові преси: власне неологізми, трансформації, лексичні синоніми, запозичення, графодеривати, семантичні неологізми та аббревіатури. Дослідження цього питання важливе з огляду на те, що зачасти вид неологізму, його формальне

вираження слугує ознакою для перекладу тим чи тим способом, або створює певну перекладацьку проблему для передання слова мовою перекладу зі збереженням контекстуального й семантичного наповнення неологізму.

2. Опрацювання архіву газети «День» засвідчив, що всі статті українською мовою мають свої дублети російською, що є свідченням російсько-українського білінгвізму. Проблема двомовності – це наслідок тривалої політики зросійщення України як царською Росією, так і Радянським Союзом. Інформаційний масив цими двома мовами націлений переважно на громадян України, котрі за власною ініціативою обирають бажану мову для комунікації та ознайомлення з суспільно-політичними й іншими новинами. Аналіз неологізмів перекладених російською мовою дає змогу стверджувати, що через входження української та російської до однієї мовної групи, а саме: слов'янської, основним способом перекладу є калькування із добором словникових відповідників, де це необхідно. Зважаючи на це під час аналізу акцент на цей переклад поставлений не був, а розглядався лише під час випадків, котрі склали певні перекладні проблеми. Тенденцію до використання калькування як домінуючого способу перекладу пояснюємо низкою таких факторів: читач – українець, тобто особа, що не потребує додаткового тлумачення передумов і причин того чи того явища або процесу; спільний соціальний, політичний і культурний контексти; однакова залученість до життя суспільства як україномовних, так і російськомовних громадян; спільний тип етнічного мислення й подібний менталітет.

3. Газета «The Day», що є англійською версією видання «День» з погляду перекладознавства містить значну кількість матеріалу для аналізу, вирішення перекладних проблем й осмислення адекватності того чи того неологізму в мові-перекладі. Важливим нюансом під час пошуку англійських відповідників неологізмів став той факт, що статті англійською дуже рідко це дублети. Здебільшого їх створюють окремо від україномовного видання, де описують основні політичні, суспільні й культурні віхи, переважає той матеріал, що має прямий стосунок до міжнародної політики або формує уявлення іноземців, адже

саме вони є цільовою аудиторією цього видання, про Україну, як суверенну державу.

З огляду на це кількість зафіксованих неологізмів і кількість новотворів, що мають відповідники англійською нерівнозначна. Причиною цього є не лише визначена закордонна цільова аудиторія, а й періодичність видання: один-два рази на тиждень. Звідси можемо зробити висновок, що чим менша кількість статей, тим менше використовують словотвірний потенціал мови, або матеріал, що його презентує. Зауважимо, що в цьому контексті важливим є і змістове наповнення газети, якщо україномовний варіант презентує найменші суспільно-політичні явища та не потребує пояснення контексту, що відбувається в країні, то в англійськомовному варіанті варто описувати контекст епохи й зважати на події, що мають віддзеркалення в світовому політикумі, тобто явища, котрі важливі винятково в межах України не стануть складниками англійського видання.

4. Для систематизації й узагальнення неологізми було розділено на чотири тематичні групи: суспільно-політична, економічна й культурна, а також інтернет-лексика.

Тематична група суспільно-політичної лексики вміщує такі підгрупи неологізмів: похідні слова від прізвищ політичних діячів і партій, новотвори народжені Революцією гідності, інновації, пов'язані з політичними реаліями в Україні. Найчастотнішим способом перекладу цієї групи стало калькування або описовий переклад, оскільки політична багатопартійна система України містить велику кількість онімів, які використовують для творення апелятивів, що позначають особу-учасника партії, специфічний політичний режим або явища, які виникають під час нього, тому для їхнього розуміння часто додають коментар у дужках. Зазначимо, на сторінках англійськомовного видання переважають імена лише тих осіб або назви партій, котрі є знаковими в партійній системі України: президент, прем'єр-міністр, спікер парламенту, опозиція.

Особливої уваги заслуговують неолексеми, що пов'язані з подіями Майдану, анексією Криму та військовим конфліктом на сході, вони виникають

через потребу назвати нові поняття в суспільстві, а оскільки новотвори позначають винятково українські реалії, то під час перекладу для англійського читача потребують описового перекладу, щоб зберегти стилістичне й контекстуальне наповнення слова.

5. Проаналізована інноваційна лексика, що виникла через поширення світом пандемії коронавірусу дає змогу стверджувати, що в ній переважають неологізми-запозичення, які потрапили в українську мову шляхом транскодування. Ці лексеми стають частинами складних слів із питомо українськими компонентами, котрим під час перекладу добирають еквівалентні словникові відповідники. Вони швидко входять в узус мовців і перебирають на себе граматичні парадигми української мови.

6. Фіксуємо такі особливості перекладу неологізмів економічної сфери: більшість неолексем функціують у мові не лише України, а й світу загалом, у такий спосіб нівелюючи будь-яке економічне непорозуміння на різних ринках; найбільш використовуваними є двома способи перекладу: добір словникових відповідників і контекстуальна заміна, тому що лексична система цієї сфери формувалася світом загалом; також важливо зазначити, що велика кількість запозичень у цій групі з'явилася через створення тіснішого контакту України та ЄС.

7. Аналізуючи неолексику сфери культури можна зробити висновок, що її перекладних відповідників майже немає, тому що, по-перше, новини культури представлені в суспільно-політичному виданні на маргінесах, по-друге, презентація культурного процесу України рідко стає цікавим елементом в англомовному виданні, бо здебільшого має внутрішньоукраїнське спрямування.

8. Зважаючи на активні процеси диджиталізації в суспільстві в мову потрапляє велика кількість запозиченої лексики, що стосується інтернет сфери, однак котра швидко пристосовується до українських мовних парадигм і стає елементами творення лексем, що розширюють семантику значення питомих слів. З огляду на те, що слова-запозички перекладають, використовуючи англомовне

слово-оригінал, то для українських елементів використовують добір словникових відповідників або транскодування.

Аналіз особливостей перекладу неологізмів англійською мовою загалом дає змогу прослідкувати тенденційні теми, що цікавлять світового читача та формують уявлення про Україну за її межами, а також з'ясувати ступінь впливу англійської мови як джерела збагачення словникового складу української.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойчук М. В. Неологізми як стилістеми. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Філологічна.* 2016. Вип. 63. С. 19–22.
2. Борис Д. Проблема неоднозначності поняття «неологізм» крізь призму лінгвофілософської теорії. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Сер. «Філологічні науки». Мовознавство.* 2015. № 3. С. 54–61.
3. Варич М. В. Двомовна преса в умовах білінгвізму в Україні: історія, практика, тенденції розвитку : автореф. дис. на здобуття канд. 27.00.04. К., 2009. – 17 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови [з дод. і допов.] / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
5. Вокальчук Г. М. Вивчення неологізмів у вузівському курсі сучасної української літературної мови. *Пед. Науки: Зб. наук. пр. Суми,* 2002. Ч.2. с. 24–29.
6. Волощак М. Й., Сербенська О. А. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей. К. : Просвіта, 2001. 206 с.
7. Дудик П. С. Стилїстика української мови : навч. посібник. К. : Академія, 2005. 288 с.
8. Закон України Про забезпечення функціонування української мови як державної. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (дата звернення: 21.10.2020).
9. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник. Вінниця: Нова книга, 2008. 360 с.
10. Інформаційні технології та їх вплив на розвиток суспільства / Андрощук О. В. та ін. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних*

досліджень *Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2014. № 1(50). С. 42–47.

11. Карабан І. В. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця, Нова книга, 2004. 576 с.

12. Кізіль М. А. Структурно-семантичні та соціофункціональні параметри метатерміносистеми англійської мови сфери комп'ютерних технологій : дис. на здобуття науковго ступеня кан. філол. наук : 10.02.104 / Запоріжжя, 2016. 298 с.

13. Козьмик Г. О. Світ сучасної людини в контексті мовних змін. Інноваційні процеси у лексичній системі англійської мови на межі ХХ і ХХІ століть. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2007. 111 с.

14. Колоїз Ж. В. Семантичні неологізми як результат семантичної деривації. *Вісник Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Сер: філологія*. Харків, 2005. № 659. Вип. 44. С. 6–11.

15. Колоїз Ж. В. Українська okazіональна деривація. К. : Акцент, 2007. 311 с.

16. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 21.10.2020).

17. Котляревський І. П. Енеїда. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kotliarevskiy/Eneida_vyd_2020.pdf? (дата звернення: 10.10.2020).

18. Литовченко І. О. Уплив екстра- та інтралінгвальних чинників на розвиток військової лексики української мови. Філологічні студії. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2014. Вип. 10. С. 75–83.

19. Лук'яненко С. С. Тематичні групи соціально-політичних номенів української мови (історія та сучасний стан) *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер. Філологія*. 2007. Вип. 50. С. 3–7.
20. Мацько Л. І., Сидоренко О. М. *Стилістика української : підручник*. К. : Вища школа, 2003. 462 с.
21. Мислива-Бунько І. Я. *Складні слова в мові сучасної української преси: структура та стилістичні функції : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01*. Луцьк: Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 276 с.
22. Михайлин І. Л. *Основи журналістики : підручник*. К. : Центр навчальної літератури, 2011. 496 с.
23. Муромцева О. Г. *Розвиток лексики української літературної мови в другій половині XIX – на поч. XX ст.* Харків : Вища шк., 1985. 152 с.
24. Пандемія // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Пандемія> (дата звернення: 07.10.2020).
25. Підкамінна Л. В. Лінгвостилістика неологізмів у мові сучасних українських ЗМІ. *Лінгвостилістичні студії*. 2019. Вип. 10. С. 144–153.
26. Попова Т. В. Графодеривація в русском словообразовании конца XX – нач. XXI в. *Русский язык: исторические судьбы и современность. : труды и материалы III Международ. конгресса исследователей рус. яз.* М., 2007. С. 230–231.
27. Рябоконт Л. Як «вилікувати» державну мову? URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/panorama-dnya/yak-vilikuvati-derzhavnu-movu> (дата звернення: 15.07.2020).
28. Савченко Л. В. Міжмовні комунікації: проблеми білінгвізму в Україні. *Культура народів Причорномор'я*. 2003. № 37. С. 62–65.
29. Селіванова О. О. *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник*. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
30. Селіванова О. О. *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава.: Довкілля. К. 2006. 716 с.

31. Словник іншомовних слів / Пустовіт Л. О., Скопенко О. І., Сюта Г. М., Цимбалюк Т. В. К.: Довіра, 2000. 670 с.
32. Словник української мови: в 11 томах. Том 10, 1979. с. 282.
33. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб. Біла Церква : «Авторитет», 2019. 198 с.
34. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації). К. : Видавничий центр КНЛН, 2003. 388 с.
35. Струганець Л. В. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття. Тернопіль : Астон, 2002. 352 с.
36. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Коненко, В. В. Бондаренко та ін. К.: Знання, 2010. 270 с.
37. Тараненко О. О. Енциклопедія українська мова. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um54.html> (дата звернення: 27.04.2020).
38. Туровська Л. В. Військові звання та посади в Україні : історико-генетичний аспект вивчення української військової термінології. – Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 160 с.
39. Турчак О. В. Оказіоналізми в мові української преси 90-х років ХХ століття : автореф. дис. на здобут. наук. ступеня канд. філол. наук. Дніпропетровськ, 2005. 23 с.
40. Устінова В. О. Лінгвістичні фактори появи неологізмів у сучасній німецькій мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія*. 2015. Вип. 15(2). С. 154–156.
41. Холявко І. В. Суспільно-політична лексика у пресі 90-их років ХХ ст. (семантико-функціональний аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Кіровоград, 2004. 20 с.
42. Шевченко З. В. Словник гендерних термінів. Черкаси, 2016. URL: <http://a-z-gender.net/ua/xarasment.html> (дата звернення: 15.10.2020).

43. Ялковська О. Є. Сучасні англійські неологізми та способи їхнього перекладу українською мовою. *Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: матеріали доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції*. Київ : Аграр Медіа Груп, 2011. С. 208–214.

44. Янишина Л. Процес неологізації у словниковому складі англійської мови ХІХ століття (на матеріалах прозових літературних творів): дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2017. 202 с.

45. Ясинецька О.А. Переклад нових англомовних публіцистичних метарафор українською мовою : автореф. дис. ... канд. філол. наук. 10.02.16 . Київ, 2009.

ДОДАТКИ

Додаток А

Словник неологізмів газети «День»

(А)соціальний, прикм., *(А)соціальна дистанція?* (А. Данильчук: День, 24.09.2020).

(Анти)утопія, ім., ж. р., *(Анти)утопія в окремо взятому українському селі* (О. Коцарев: День-2020. – № 51–52).

(Анти)фашизм, ім., ч. р., *Звичайний (анти)фашизм* (П. Кралюк: День-2014. – № 74).

(Без)надійний, прикм., *(Без)надійний порятунок* (І. Лиховид: День-2019. – № 42–43).

(Дез)інформаційний, прикм., *(Дез)інформаційна війна триватиме* (С. Грабовський: День-2019. – № 174).

(не)бути, дієсл., *Українському інституту (не)бути?!* (М. Чадюк: День-2018. – № 207).

(не)здійснений, дієприкм., *Місія (не)здійснена* (В. Княжанський: День-2013. – № 15).

(не)безпека, ім., ж. р., *Відкритість і (не)безпека* (І. Антипенко: День-2018. – № 45).

(НЕ)видимий, прикм., *(НЕ)видимий пантеон* (О. Шуткевич: День-2018. – № 206).

(не)визначений, прикм., *(Не)визначений статус* (О. Миколюк: День-2019. – № 181–182).

(не)винний, прикм., *«Ливнівки» (не)винні* (В. Сидорова: День-2018. – № 115).

(не)ефективний, прикм., *(Не)ефективні антибіотики* (О. Шуткевич: День-2019. – № 55).

(не)живий, прикм., *(Не)живий Дніпро* (І. Лиховид: День-2019. – № 163).

(не)забутий, дієприкм., *Україна: (не)забутий рух на Схід* (І. Сюдюков: День-2020. – № 145).

(Не)Збанкрутілий, дієприкм., *(Не)Збанкрутілий Маркс* (І. Сюдюков: День-2018. – № 78–79).

(не)звичайний, прикм., *(Не)звичайні речі* (О. Скільська: День-2019. – № 174).

(не)здійсненний, дієприкм., *Місія (не)здійсненна* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 145).

(не)карантин, ім., ч. р., *(Не)карантин* (Т. Козирева: День-2018. – № 6).

(не)люксовий, прикм., *(Не)люксовий віртуальний світ* (О. Миколюк: День-2020. – № 98).

(не)наший, займ., *(Не)наша Конституція* (П. Кралюк: День-2019. – № 142–143).

(не)потрібний, прикм., *(Не)потрібна Червона книга* (І. Лиховид: День-2018. – № 17).

(НЕ)приватний, прикм., *(НЕ)Приватна історія* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 189).

(не)розділеність, ім., ж. р., *(Не)розділеність українців* (М. Стуканова: День-2020. – № 12–13).

(НЕ)розказаний, дієприкм., *Кримська весна: (НЕ)розказана історія* (О. Шуткевич: День-2020. – № 50).

(не)тимчасовий, прикм., *(Не)тимчасові споруди* (І. Антипенко: День-2018. – № 12).

(не)типовий, прикм., *(Не)типовий округ* (А. Поліщук: День-2019. – № 124).

(не)треба, дієсл., *Як (не)треба будувати державу?-2* (І. Сюдюков: День-2018. – № 61–62).

(само)ізоляція, ім., ж. р., *«Перетворити (само)ізоляцію на (само)пізнання і (само)творення»* (День-2020. – № 80–81).

(само)пізнання, ім., с. р., див.: **(само)ізоляція**.

(само)творення, ім., с. р., див.: **(само)ізоляція**.

Covid-19, ім., ч. р., *Поряд із епідемією коронавірусу Covid-19 світом поширюється інше «-демія» — інформаційна* (Н. Іщенко: День-2020. – № 37–38).

COVID-вакцина, ім., ж. р., *COVAX безкоштовно виділить Україні COVID-вакцину для 20% населення* (День, 18.11.2020).

COVID-лікарня, ім., ж. р., *Уряд виділив 895 мільйонів на кисень для COVID-лікарень* (День, 11.11.2020).

COVID-показник, ім., ч. р., *У Польщі другий день поспіль зафіксовано рекордні COVID-показники* (День, 02.10.2020).

COVID-статус, ім., ч. р., *«COVID-статус» і ланцюжок контактів* (День-2020. – № 97).

COVID-тест, ім., ч. р., *В Італії розробили найшвидший COVID-тест, що показує результат за 12 хвилин* (День, 17.09.2020).

COVID-фонд, ім., ч. р., *Мінфін: 3 COVID-фонду вже витрачено майже половину коштів* (День, 13.10.2020).

COVID-хворий, ім., сп. р., *Степанов розповів, куди звертатися COVID-хворим без сімейного лікаря* (День, 19.11.2020).

DDoS-атака, *«Євробляхи» – DDoS-атака на державну систему* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 122–123).

Double-тепло, ім., с. р., *Порція double-тепла для наших захисників* (День-2014. – № 227).

GONGO-кратія, ім., ж. р., *GONGO-кратія* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 59).

GPS-пігулка, ім., ж. р., *Чарівна GPS-пігулка* (Д. Трапезнікова: День-2018. – № 15).

Інфодемія, ім., ж. р., *«Інфодемія» та як з нею боротися* (Н. Іщенко: День-2020. – № 37–38).

Інфодемія, ім., ж. р., *«Інфодемія» та як з нею боротися* (Н. Іщенко: День-2020. – № 37–38).

ІТ-парк, ім., ч. р., *ІТ-парк – в Енергодарі* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 122–123).

NEW-феодалізм, ім., ч. р., *NEW-феодалізм* (Р. Гарбар: День-2020. – № 115).

Offline-режим, ім., ч. р., *Успішний «Offline-режим»* (В. Рижиков: День-2018. – № 8–9).

РАВ-тариф, ім., ч. р., *«Третє коло» РАВ-тарифів* (О. Савицький: День-2018. – № 127–128).

Realполітик, ім., ч. р., *Берлін: Realполітик* (М. Сірук: День-2013. – № 221).

Smart-вулиця, ім., ж. р., *Smart-вулиця* (День-2019. – № 108–109).

SMMник, ім., ч. р., *Ірина КРАСОТКІНА, SMMник, лідер компанії інтернет-маркетингу SEOSE* (М. Чорнієвич: День-2016. – № 81–82).

VIP-агітатор, ім., ч. р., *VIP-агітатор Путін та вибори до Кнесету* (Б. Соколов: День-2019. – № 171–172).

Vip-джинса, ім., ж. р., *Про Vip-джинсу* (А. Свентах: День-2014. – № 184).

WOW-ефект, ім., ч. р., *WOW-ефект вітчизняного ІТ* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 210–211).

А.номалія, ім., ж. р., *А.номалія* (Д. Десятерик: День-2018. – № 198–199).

Аваківець, ім., ч. р., *Ніхто вам не дасть на це відповіді, бо в політичних партіях у нас є «порошенківці», «аваківці» або «яценюківці»* (І. Капсамун, В. Торба: День-2017. – № 155).

аВониЩеТам, присл., *#аВониЩеТам* (День-2018. – № 81–82).

Автокінотеатр, ім., ч. р., *Виступ «Терції» відбудеться 18 червня на даху – в автокінотеатрі, що на третьому поверсі парковки у торговельному центрі «Південний», і це буде перший у Львові автомобільний концерт* (Т. Козирева: День, 06.06.2020)

Автоконцерт, ім., ч. р., *І зазначають, що, використовуючи концепцію проведення заходів гурту БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ, почали розвивати свою ідею, і це перший у Львові автоконцерт «Піккардійської Терції»* (Т. Козирева: День, 06.06.2020)

Автомайдан, ім., ч. р., *«Автомайдан» планує «очистити судову систему Тернопільщини»* (Т. Гугушвілі: День, 02.12.2016).

Амене, займ., *«Амене»* (Л. Заседа: День-2018. – № 185-186).

Антидекомунізація, ім., ж. р., *«Антидекомунізація» в столиці* (О. Харченко: День-2019. – № 112-113).

Антидот, ім., ч. р., *«Антидот» і «детокс» від «Дня»* (Г. Шеремет: День-2020. – № 166–167).

Антимайдан, ім., ч. р., *«Антимайдан є бандитським утворенням...»* (О. Єфимов: День-2015. – № 56).

Антимайданівці, ім., мн., *Миколаїв: Майданівці проти антимайданівців* (В. Веселовська: День-2014. – № 36).

Антипаніка, ім., ж. р., *Двері «антипаніка»* (День-2018. – № 212).

Антиправило, ім., с. р., *Жертви антиправил* (І. Капсамун: День-2013. – № 231).

Антирекорд, ім., ч. р., *Новий антирекорд: в Україні за добу підтверджено 2495 випадків коронавірусу* (День, 02.09.2020).

Антистрес-фест, ім., ч. р., *«Антистрес-фест» проти осінньої депресії* (В. Шитик: День-2018. – № 170-171).

Антифейкер, ім., ч. р., *Антифейкери під атакою* (Н. Іщенко: День-2018. – № 70–71).

Апгрейд, ім., ч. р., *Учительський апгрейд* (О. Шуткевич: День-2019. – № 47–48).

Арт-«диверсант», ім., ч. р., *Арт-«диверсанти»* (О. Максименко: День-2014. – № 182).

Арт-Еко-Тренд, ім., ч. р., *Арт-Еко-Тренд* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 110–111).

Артопір, ім., ч. р., *Артопір* (День-2020. – № 197).

Арт-паралель, ім., ч. р., *Арт-паралелі між Харковом і Ліверпулем* (Л. Волинська: День-2018. – № 61–62).

Арт-парковка, ім., ж. р., *Арт-парковка?* (А. Поліщук: День-2020. – № 108–109).

Арт-підпілля, ім., с. р., *Арт-підпілля Донецька* (К. Жемчужникова: День-2014. – № 143).

Арт-простір, ім., ч. р., *Арт-простір у довгобуді* (О. Шуткевич: День-2019. – № 171-172).

Арт-резиденція, ім., ж. р., Від «Капелюша» до *арт-резиденції* (О. Стельмах: День-2019. – № 125).

Атовець, ім., ч. р., *Актор фільму «Кіборги» атовець Роман Семисал заспівав у дуєті із сестрами Тельнюк* (Т. Козирєва: День, 16.03.2018).

АТОвець, ім., ч. р., *За вимагання неправомірної вигоди від АТОВця Вінницький міський суд засудив колишнього лікаря-хірурга Державної установи «Територіальне медичне об'єднання МВС України по Вінницькій області» на 5 років позбавлення волі* (О. Шуткевич: День, 19.06.2019).

АТОноміка, ім., ж. р., *Україні потрібна «АТОноміка»* (В. Княжанський: День-2014. – № 223).

Аудит, ім., ч. р., *Звичайний аудит чи інформаційна атака?* (О. Савицький: День-2020. – № 124).

Аудіокнигарня, ім., ж. р., *Перша українська аудіокнигарня* (М. Чадюк: День-2019. – № 72–73).

Багет-story, ім., ч. р., *Багет-story, або Вузлик на пам'ять* (Л. Засєда: День-2019. – № 195–196).

Бан, ім., ч. р., *Цілеспрямований бан* (О. Соколинська: День, 15.05.2015).

Бандерівець, ім., ч. р., *Чим відрізняється формула «росіянин = фашист/путініст» від формули «українець = бандерівець/нацист»?* (А. Плахонін: День, 14.01.2016).

Бандерлоги, ім., мн., *Він прямо сказав на цій зустрічі, що буде президентом і нікуди не піде, а «бандерлоги» самі винні, оскільки він їх звав багато разів — це коли він сказав: «Бандерлоги, до мене!» — інших пропозицій від нього не було.* (Ю. Райхель: День-2012. – № 8).

Бджоломор, ім., ч. р., *«Бджоломор-2020»* (О. Карпенко: День-2020. – № 87).

Безбар'єрність, ім., ж. р., *Рух до безбар'єрності* (День-2018. – № 203–204).

безПОДОБНИЙ, прикм., *Зустрінь свого Барбоса: виставка безПОДОБНИХ собак у Києві* (День, 18.09.2019).

Бейбі-бокс, ім., ч. р., *Куди поділися бейбі-бокси?* (О. Бережнюк: День-2020. – № 141).

Бекграунд, ім., ч. р., *Одяг із ціннісним бекграундом* (М. Стуканова: День-2020. – № 66–67).

Бібліополіс, ім., ч. р., *«Бібліополіс»* (М. Чадюк: День-2019. – № 171–172).

Біжувідвірусу, дієсл., *За його умовами, кожен має сфотографувати себе на одиночній пробіжці й викласти в сторіз фотографії з хештегом #біжувідвірусу* (І. Тільнова: День-2020. – № 56–57).

Бізнес-«ідеологія», ім., ж. р., *Аграрна бізнес-«ідеологія» Роксолани Цвігун* (О. Шуткевич: День-2019. – № 171–172).

Білборди-трансформери, ім., мн., *Білборди-трансформери* (А. Черевко: День-2013. – № 36).

Біобезпека, ім., ж. р., *Біобезпека – новий тренд!* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 90).

Бодіпозитив, ім., ч. р., *Бодіпозитив* (Т. Козирєва: День, 04.11.2020).

Бото-апокаліпсис, ім., ч. р., Бото-апокаліпсис (Н. Іщенко: День-2020. – № 132–133).

Браконьєр-рибалка, ім., ч. р., *Для браконьєрів-рибалок підвищать штрафи* (День-2020. – № 168).

Бренд, ім., ч. р., *«Щедрик» — як бренд* (О. Шуткевич: День-2020. – № 14).

Бренд-менеджер, ім., ч. р., *Світлана ГОРБУНОВА, бренд-менеджер ТМ «НАТУРА ХАУС», представник компанії «NATURPHARM»:* (В. Торба: День, 28.10.2018).

Бриф, ім., ч. р., *Абсолютними переможцями стала команда з Києва «М ТЕАМ 2», посівши 1 місце за бриф на тему «Фіскальний чек – гарантія якості та безпеки побутової техніки», вигадавши не тільки рекламу, а цілу систему комунікацій зі споживачем по захисту їх прав* (День, 11.07.2017).

Брутто-реальність, ім., ж. р., *Нетто-мрія і брутто-реальність* (В. Княжанський: День-2013. – № 70).

Булінг, ім., ч. р., *В Україні вперше оштрафували за булінг* (День, 13.02.2019).

Бютівець, ім., ч. р., *За плечима у бютівця — також робота у ще одній державній фінансовій установі — Укрексімбанку на посаді першого заступника голови правління банку* (М. Юзич: День-2014. – № 51).

Ватник, ім., ч. р., *Ватник лікує горе від розуму* (О. Прилипко: День-2014. – № 145).

Велопавутина, ім., ж. р., *«Велопавутина» он-лайн* (О. Шуткевич: День-2019. – № 83).

Вело-травень, ім., ч. р., *Вело-травень* (А. Гаврилук: День-2014. – № 78).

Вишиватник, ім., ч. р., *Чи є ті, хто вдягає вишиванки, «вишиватниками»?* (С. Грабовський День, 25.05.2015).

Виш-переселенець, ім., ч. р., *Закон для вишів-переселенців* (І. Лиховид: День-2014. – № 223).

Віктатор, ім., ч. р., *«Віктатор» і «закон про рабство»* (М. Сірук: День-2018. – № 230).

Всемільйоноголосний, прикм., *Всемільйоноголосне «ні!»* (О. Кужельний: День-2014. – № 69)

Вуглегейт, ім., ч. р., *«Вуглегейт»* (В. Княжанський: День-2014. – № 211).

Геліореволюція, ім., ж. р., *Геліореволюція* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 18–19).

Гія-пам'ятник, ім., ч. р., *Гія-пам'ятник* (Н. Іщенко: День-2020. – № 176–177).

ГОГОЛЬFEST, ім., ч. р., *Dream ГОГОЛЬFEST* (І. Антипенко: День-2020. – № 161–162).

Гоголь-моголь, ім., ч. р., *Гоголь-моголь* (Л. Заседа: День-2018. – № 23–24).

ГодиниДляРодини, ім., мн., *#ГодиниДляРодини* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 156).

Голосування-онлайн, ім., с. р., *Голосування-онлайн реальне* (А. Поліщук: День-2020. – № 89-90).

ГолосуюНепоПриколу, дієсл., *#ГолосуюНепоПриколу* (День-2019. – № 56).

Грантоїд, ім. ч. р., *Мітинги відбулися попри те, що деякі освітні громадські організації та ЗМІ поширили напередодні інформацію, що акції проти Шкарлета — проплачені, мовляв, проти такого рішення уряду збунтувалися «грантоїди», зокрема ті, хто підтримав свого часу Нову українську школу та «Всеукраїнську школу-онлайн»* (І. Лиховид: День-2020. – № 120).

Грішниця-пересмішниця, ім., ж. р., *Підказки грішниці-пересмішниці* (Л. Заседа: День-2018. – № 61–62).

Груша, ім., ж. р., *Нарешті в мене буде час і простір, якого мені бракувало в ту ніч на Груші, щоб зробити якісні малюнки*, – написав художник у Facebook (День, 05.09.2017).

Гуглити, дієсл., *Мені доводилося усе це гуглити, шукати, звертатися у благодійні організації, щоб зрозуміти, що робити* (М. Чадюк: День-2020. – № 118–119).

Даунбас, ім., ч. р., *Шкода, що Донбас укарбувався в пам'ять, як Даунбас, адже ми тут, живі, ми боремося, годуємо людей похилого віку, роз'яснюємо ваті норми законодавства і перспективи померти в Росії. Україна, почуйте не політиків, а Донбас* (В. Торба: День-2014. – № 217).

Декучмізація, ім., ж. р., *«Дерадянізація» та «декучмізація». Модернізація!* (С. Грабовський: День-2014. – № 231).

Деолігархізація, ім., ж. р., *Прокурор Мюллер і його «деолігархізація»* (І. Капсамун: День-2018. – № 63).

Держава-лабораторія, ім., ж. р., *Держава-лабораторія* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 57–58).

Детокс, ім., ч. р., див.: **Антидот**.

Джентльмен-філософ, ім., ч. р., *Джентльмен-філософ* (М. Чадюк: День-2019. – № 32).

Директ, ім., ч. р., *Адреси надсилають в директ, ми їх перевіряємо* (День, 21.03.2019).

Дисконт, ім., ч. р., *У разі підписання безпосередньо на виставці договорів на покупку техніки, аграрій отримає дисконт 5%, якщо техніку купуватимуть прямо з експозиції, її обіцяють продати на 10% дешевше* (І. Тільнова: День, 27.09.2018).

Дистанційка, ім., ж. р., *«За» ЗНО і «проти» дистанційки* (І. Лиховид: День-2020. – № 141).

Діджитал, ім., ч. р., *«Суспільне Культура — це майданчик, який буде об'єднувати національний та локальний культурний контент, а також*

телебачення, радіо та діджитал — розповіла генеральна продюсерка цифрових платформ Суспільного Тетяна Кисельчук (День, 26.11.2020).

Діджитал-знання, ім., ж. р., *А діджитал-знання – це сила і інструмент, до якого треба ставитись інструментально* (День, 10.02.2018).

Діджиталізація, ім., ж. р., *«Діджиталізація – це лише початок»* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 65–66).

Діджиталізувати, дієсл., *У Києві навчали, як діджиталізувати громадський сектор* (День, 10.02.2018).

Діджитал-кабінет, ім., ч. р., *У 2018 році заплановано такі нововведення: онлайн-запис на одержання послуг і складання іспитів в СЦ МВС, онлайн-замовлення індивідуальних номерних знаків, введення персонального діджитал-кабінету власника авто, відеофіксація практичних іспитів на отримання водійського посвідчення, співпраця з ЦНАП (з'явиться ще більше фронт-офісів) та інше, – написав він* (День, 28.12.2017).

Діджитал-карнавал, ім., ч. р., *Навіть після року хаотичного діджитал-карнавалу тих, хто усвідомив необхідність побудови дієвих інститутів в десятки разів менше за тих, хто вірить у можливість появи «справжнього» лідера* (Л. Волошина: День, 30.03.2020).

Діджитал-маркетинг, ім., ч. р., *Здобуті навички і зв'язки з колегами-ФОПами допомогли їй не лише опанувати нові інструменти діджитал-маркетингу, а й вийти на новий рівень у продажах* (О. Шуткевич: День-2020. – № 198).

Діджитал-платформа, ім., ж. р., *Зменшення фінансування може призвести до повної зупинки роботи телерадіокомпанії, а це два національні телеканали (UA: ПЕРШИЙ та UA: КУЛЬТУРА), три національні радіоканали (UA: Українське радіо, UA: Радіо Промінь, UA: Радіо Культура), а також діджитал-платформи та теле- й радіоканали в кожному куточку країни* (День, 27.03.2020).

Діджитал-простір, ім., ч. р., *Також багато уваги приділялося питанням державного регулювання телебачення, журналістським стандартам і свободі слова, діджитал-простору, ситуації з піратством і авторськими правами творців ТБ- і кіноконтену зокрема* (День, 26.11.2020).

Діджитал-розвиток, ім., ч. р., *Зроблена орієнтація на діджитал-розвиток громад, зокрема, е-демократії, інформатизації суспільства, створення якісного контенту, використання смарт-технологій та цифрових інструментів для позиціонування своїх ініціатив в інтернет-просторі* (День, 10.02.2018).

Діджитал-сегмент, ім., ч. р., *І це тоді, коли розвиток діджитал-сегменту мав би бути пунктом номер один у стратегічних планах розвитку всіх телекомпаній, радіостанцій, журналів та газет без винятку!* (Н. Іщенко: День-2018. – № 51–52).

Діджитал-скульптура, ім., ж. р., *У рамках проекту буде встановлено інтерактивну діджитал-скульптуру, саундтрек до якої запишуть світові та українські музиканти* (День, 17.10.2018).

Дім-корабель, ім., ч. р., *Дім-корабель, «Стара Миза», «малий Гданськ», ясени...* (Н. Малімон, №198–199).

Добряк-чоловік, ім., ч. р., *«Добряк-чоловік»* (О. Шуткевич: День-2019. – № 71).

Домиролюбитися, дієсл., *Домиролюбилися* (В. Федчук: День-2014. – № 71).

Донбабве, ім., с. р., *Перший, що очільники бойовиків «Донбабве» і «Луганди» з числа офіцерів ФСБ та ГРУ намагаються завербувати ветеранів французького Іноземного легіону та інших іноземних військовиків* (С. Грабовський: День-2014. – № 154).

Донбасизація, ім., ж. р., *Невже нас чекає «донбасизація» всієї України?* (І. Лосєв: День-2012. – № 115).

Дуб-патріарх, ім., ч. р., *Скелі, дуби-патріархи і... залишки палацу* (О. Климчук: День-2018. – № 175–176).

е-Віза, ім., ж. р., *Доступніша е-Віза* (День-2020. – № 156).

Е-декларація, ім., ж. р., *Доступ до е-декларацій буде вже з 30 жовтня*, – Шмигаль (День, 29.10.2020).

Е-демократія, ім., ж. р., див.: **Діджитал-розвиток**.

Ейджизм, ім., ч. р., *Тролейбус ейджизму* (О. Сущук: День-2020. – № 113–114).

Е-квиток, ім., ч. р., *У трамвай — з е-квитком* (О. Шуткевич: День-2019. – № 45).

Еко-«маячок», ім., ч. р., *Еко-«маячок»* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 120).

Екобудинок, ім., ч. р., *Активний екобудинок* (О. Шуткевич: День-2019. – № 30).

Еко-диктатура, ім., ж. р., *Еко-диктатура, або 50 років потому* (День-2020. – № 193).

Екозвичка, ім., ж. р., *Календар з екозвичкою* (О. Шуткевич: День-2019. – № 37).

Екозупинка, ім., ж. р., *На Волині лісівники встановлюють екозупинки* (Н. Малімон: День-2019. – № 188).

Еко-ідея, ім., ж. р., *П'ять простих еко-ідей* (І. Лиховид: День-2014. – № 25).

Екоінспекція, ім., ж. р., *Глухий кут екоінспекції* (І. Лиховид: День-2019. – № 66).

Екокультура з університету О. Шуткевич: День-2019. – № 79–80).

Екоосвіта, ім., ж. р., *Екоосвіта: за вчителів — діти* (О. Шуткевич: День-2019. – № 122–123).

Екопаркінг, ім., ч. р., *Екопаркінг в Україні* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 120).

Еко-податок, ім., ч. р., *Еко-податок: куди пішли 3.9 мільярда гривень?* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 94–95).

Екостратегія, ім., ж. р., *Екостратегія Києва — пан або пропав* (М. Марченко: День-2020. – № 30).

Екотренд, ім., ч. р., *Курорт – у екотренді* (День-2020. – № 20).

Екотуризм, ім., ч. р., *Екотуризм – у королівському тренді* (О. Харченко: День-2019. – № 161–162).

Екоцид, ім., ч. р., *За статтею «екоцид» – вперше в Україні* (В. Рижков: День-2019. – № 127-128).

Екошатл, ім., ч. р., *Екошатл їде в місто* (О. Шуткевич: День-2020. – № 113–114).

Експрес-тест, ім., ч. р., *Експрес-тест не показав психоактивних речовин в організмі Порошенка* (День, 05.04.2019).

Е-курс, ім., ч. р., *Е-курси і не тільки* (О. Костюченко: День-2020. – № 193).

Еллочка-людодка, ім., ж. р., *Синдром Еллочки-людодки* (І. Яковенко: День-2018. – № 235–236)

Емодзі, ім., мн., *Коментарі супроводжують емодзі захоплення, сміху, гніву, лайки. Є там і такий коментар: «Після виборів всі знов подружаться, то просто передвиборча істерія, шукають в кандидатах чорне або біле, ніякого сірого, жодних компромісів»* (Марія Чадюк: День, 18.04.2019).

Епідемія, ім., ж. р., див.: **Covid-19**.

Епіднебезпека, ім., ж. р., *Луцька міськрада закликає уряд скасувати «червоний» рівень епіднебезпеки в місті* (День, 03.08.2020).

Есе-колаж, ім., с. р., *Есе-колаж, який пробуджує національну гордість* (А. Біла: День-2019. – № 20).

Етнодень, ім., ч. р., *Великодній етнодень* (О. Шуткевич: День-2018. – № 64).

Етносейшен, ім., ч. р., *Етносейшен у Хмельницькому* (Т. Поліщук: День-2019. – № 131).

Євробляха, ім., ж. р., див.: **DDoS-атака**.

Євродиван, ім., ч. р., *Чи побільшає в Україні євродиванів?* (М. Юзич: День-2014. – № 122).

Єврозона, ім., ж. р., *Європолітики про італійський референдум: Ситуація в Італії не несе загрози Єврозоні* (День, 05.12.2016).

Євроінтерграція, ім., ж. р., *Хто понесе прапор євроінтеграції?* (І. Капсамун: День-2013. – № 77).

Євролюбов, ім., ж. р., *До ЄвроУкраїни з євролюбов'ю* (С. де Шпігеляйре: День-2014. – № 9).

Євромайдан, ім., ч. р., *Євромайдан, 20 лютого. Наслідки...* (День-2018. – № 134).

Євромапа, ім., ж. р., *Євромапа...* (М. Сірук: День-2020. – № 184).

Євронемезіда, ім., ж. р., *Євронемезіда в особі Девіда Кемерона* (П. Сазерленд: День-2013. – № 15).

Єврооптиміст, ім., ч. р., *Гальмо для єврооптимістів* (І. Капсамун, І. Самокиш: День-2013. – № 72).

Європолітик, ім., ч. р., див.: **Єврозона**.

Єврореволюція, ім., ж. р., *Чотири сценарії Єврореволюції в Україні* (Р. Гарбар: День-2014. – № 5).

ЄвроУкраїна, ім., ж. р., див.: **Євролюбов**.

Євроялинка, ім., ж. р., *У цьогорічній експозиції також з'явилася євроялинка з грабової і ялівцевої гілок, котру виготовили гуртківці з Кременця* (Л. Осадчук: День, 26.12.2013).

Життєрятувальний, прикм., *Життєрятувальний прорив* (Ю. Віленський, В. Яснопольська: День-2018. – № 221).

Журавлики-веселики ім., мн., *Журавлики-веселики* (Л. Ступчук: День-2018. – № 155–156).

Забрендувати, дієсл., *«Забрендувати території»* (О. Шуткевич: День-2018. – № 136).

ЗавдякиТобі, займ., *#ЗавдякиТобі* (В. Жуйко: День-2018. – № 154).

Заміксувати, дієсл., *«Заміксувати» туризм* (О. Шуткевич: День-2020. – № 10).

Зе-виборець, ім., сп. р., *Зе-виборці чомусь не запитали самих себе і свого обожнюваного кумира: «А чи захоче Путін припиняти війну?»* (І. Лосєв: День-2020. – № 32–33).

ЗеВлада, ім, ж. р., *ЗеВлада: тепер відповідальність повна* (І. Капсамун: День-2019. – № 156–157).

Зе-влада, ім., ж. р., *«В цей час, коли для всіх закладів діє заборона на роботу після 23:00 – заклад «Велюр», власником якого є представник Зе-влади Микола Тищенко, спокійно працює після 23:00!* (День, 20.07.2020).

Зе-гуморист, ім., ч. р., *Зе-політики (вони ж Зе-гумористи) ніяк не можуть усвідомити, що Росія веде проти України війну на знищення* (І. Лосєв: День-2019. – № 200-201).

Зе-депутат, ім., ч. р., *Зе-депутати закінчили перший день із семи інтенсиву з управління державою* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 134)

Зе-Кабмін, ім., ч. р., *Зе-Кабмін* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 131).

Зе-команда, ім., ж. р., *Адже багато хто вважав Зе-команду такими собі чудотворцями, над якими не владні закони економіки, політики, стратегії, які здатні легко всіх збагатити, озолотити, нагодувати і напоїти* (І. Лосєв: День-2020. – № 32–33).

Зекоманда, ім., ж. р., *Поки важко зрозуміти, який «світлий слід в історії» залишить ЗеКоманда після себе, але вже зараз можна сказати, що Андрій Єрмак, якому й належить цей вислів, точно увійде в історію України як той, що назвав Володимира Зеленського «одним із найвеличніших лідерів світу»* (А. Булгаров: День-2019. – № 174).

Зе-лідер, ім., ч. р., *На тонус команд впливає напускна втаємниченість Зе-лідера, який на пряме запитання журналістів, чи збирається він розпускати Раду, відповів, що поки зарано про це говорити* (Л. Волошина: День, 06.05.2019).

Зе-маніпуляція, ім., ж. р., *А чим закінчаться Зе-маніпуляції із землею, поки що навіть і уявити важко.* (І. Лосєв: День-2020. – № 32–33).

ЗЕмельний, прикм., ЗЕмельні баталії (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 22-23).

Зе-політик, ім., ч. р., див.: **Зе-гуморист**.

Зоозахисний, прикм., Зоозахисний бунт (І. Лиховид: День-2020. – № 103).

Ідун., ім., сп. р., *Хай допоможуть «ідуни» «почекунам»!* (О. Прилипко: День-2020. – № 199).

Ізоляція, ім., ж. р., *За його словами, необхідно буде продовжити спостереження, тестування, лікування, ізоляцію, виявлення контактів і карантин, спонукання людей бути обережними* (День, 16.11.2020).

Інсайд, ім., ч. р., *Нусс також повідомив, що в експертному середовищі обговорюється інсайд про те, що на рахунки Юлії Тимошенко вже припинено перерахування коштів (відкатів) від «Газпрому» за її контракт 2009 року* (А. Дубровик: День-2014. – № 114).

Інсайт, ім., ч. р., *На КМВ 2018 K7 Media презентує інсайти FAANGS та ексклюзивний скрінінг дитячого контенту з усього світу* (День, 06.09.2018).

Інтернет-посмішка, ім., ж. р., *Що приховує інтернет-посмішка?* (М. Прокопенко: День-2019. – № 47-48).

Інтернет-простір, ім., ч. р., див.: **Діджитал-розвиток**.

Інтернет-супермаркет, ім., ч. р., *Найбільший інтернет-супермаркет погрожує згорнути бізнес* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 178).

Інтернет-шахраї, ім., мн., Інтернет-шахраї за рік вкрали \$23 мільярди (Н. Білоусова: День-2014. – № 26).

Істеблішмент, ім., ч. р., *«Антигерой колективний – істеблішмент як такий»* (День, 09.01.2017).

ІТ-бізнес, ім., ч. р., *Сьогодні Харків — це місто, де справді ІТ-бізнес керує* (М. Юзич: День-2015. – № 195).

ІТ-індустрія, ім., ж. р., *Наприклад, минулого року ми взяли 85 осіб — активістів із ІТ-індустрії, які розвивають ІТ-спільноту, виступають на різних конференціях та заходах, діляться досвідом із іншими* (М. Юзич: День-2015. — № 52).

ІТ-ініціатива, ім., ж. р., *Понад 30 освітніх ІТ-ініціатив, 16 спікерів із шести країн, одні з найцікавіших ІТ-розробок в Україні та за кордоном, а також понад п'ять тисяч відвідувачів* (М. Юзич: День-2015. — № 52).

ІТ-інкубатор, ім., ч. р., *В Україні відкрили перший ІТ-інкубатор* (День, 06.02.2016).

ІТ-конференція, ім., ж. р., *У Києві відбулася одна із найбільших в Україні ІТ-конференцій* (М. Юзич: День-2015. — № 52).

ІТ-кратія, ім., ж. р., *«ІТ-кратія» на Євромайдані* (М. Юзич: День-2013. — № 232).

ІТ-освіта, ім., ж. р., *ІТ-освіта — це те, що потрібно робити, щоб вивести індустрію і країну загалом на новий рівень», — пояснює Рімма Мень* (М. Юзич: День-2015. — № 52).

ІТ-ринок, ім., ч. р., *Експерти розповідали про нові тенденції на ІТ-ринку, вплив інноваційних технологій на різні сфери людського життя — безпеку, електронну охорону здоров'я, енергетику, криптографію, дизайн, eye-tracking системи* (М. Юзич: День-2015. — № 52).

ІТ-розробка, ім., ж. р., див.: **ІТ-ініціатива**.

ІТ-спільнота, ім., ж. р., див.: **ІТ-індустрія**.

Карантинити, дієсл., *«Досить нас карантинити»* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. — № 102).

Карантинка, ім., ж. р., *Не маючи змоги зустрітися вже понад місяць — ми перемовляємося, надсилаємо одна одній особисті карантинки, навіть нещодавно по келишку червоного випили одночасно — адже всередині урагану завжди затишніше* (Л. Заседа: День-2020. — № 61–62).

Карнавалізація, ім., ж. р., *Карнавалізація комунікацій* (Н. Іщенко: День-2019. – № 94-95).

Картина-ікона, ім., ж. р., *Картина-ікона* (Т. Козирева: День-2018. – № 164).

КГБ-style, ім., ч. р., *20 років першій чеченській: той самий КГБ-style* (М. Томак: День-2014. – № 227).

Кешбек, ім., ч. р., *Також важливим є запуск механізму «кешбек для покупця», про що зазначено у Меморандумі, підписаному 09.07.2019 року між партією «Голос» і «Української радою бізнесу»* (День, 20.09.2020).

Кібербезпека, ім., ж. р., *У Києві пройде глобальний саміт з кібербезпеки GCS17* (День, 13.06.2017).

Кібербулінг, ім., ч. р., *Від кібербулінгу до прогулянок по воді* (Д. Десятерик: День-2019. – № 50).

Кіберзагроза, ім., ж. р., *Про кіберзагрозу* (А. Черевко: День-2013. – № 77).

Кіберповедінка, ім., ж. р., *Правила кіберповедінки* (Дж. Най: День-2019. – № 46).

Кіборг, ім., ч. р., *«Кіборги» витримали. Не витримав бетон* (В. Торба: День, 22.01.2015).

Кіноантидепресант, ім., ч. р., *П'ять кіноантидепресантів* (В. Войтенко: День-2014. – № 78).

Кінодипломатія, ім., ж. р., *Наша кінодипломатія зриває оплески...* (Т. Кохановська: День-2019. – № 227).

Кіно-оптимізм, ім., ч. р., *Кіно-оптимізм* (В. Лубчак: День-2014. – № 244).

Книготерапія, ім., ж. р., *Книготерапія* (О. Шуткевич: День-2019. – № 210–211).

Кнопкодав, ім., ч. р., *Адже чинне законодавство дає всі шанси повернутися до Верховної ради сепаратистам, захисникам терористів, кнопкодавам, агентам Росії та іншим* (Д. Пальчиков: День-2014. – № 140).

Кнопкодавство, ім., с. р., *Мандат за «кнопкодавство»* (В. Торба: День-2019. – № 146).

Коаліціада, ім., ж. р., *Коаліціада в Італії на фінішній прямій* (День-2018. – № 88).

Кобзар-просвітник, ім. ч. р., *Кобзар-просвітник* (Т. Поліщук: День-2018. – № 207).

Ковід, ім., ч. р., *У Львові сьогодні почнуть використовувати експрес-тести на ковід* (Т. Козирєва: День, 20.11.2020).

Ковідка, ім., ж. р., *«Іспанка» – рак – СНІД – «ковідка»* (Д. Десятерик: День, 29.03.2020).

Ковідний, прикм., *А зі свого практичного досвіду можу говорити про пацієнтів, котрі перехворіли на ковідну інфекцію понад місяць тому* (Т. Козирєва: День-2020. – № 217).

Ковідно-ветеранський, прикм., *Ковідно-ветеранський конфлікт* (О. Шуткевич: День-2020. – № 212).

Ковід-оптимізм, ім., ч. р., *Від «ковід-оптимізму» до «ковід-паніки»* (С. Грабовський: День-2020. – № 170).

Ковід-особа, ім., ж. р., *Якщо вчора ішлося про 318 позитивних ковід-осіб, то сьогодні вже про 378* (Т. Козирєва: День, 23.10.2020).

Ковід-паніка, ім., ж. р., див.: **Ковід-оптимізм**.

Ковід-пацієнт, ім., ч. р., *У 8-й лікарні – 47 ковід-пацієнтів, у 1-й – 60, у Лікарні швидкої медичної допомоги – 74* (Т. Козирєва: День, 24.07.2020).

Ковід-хвороба, ім., ж. р., *Спробую проаналізувати на прикладі своєї ковід-хвороби що триває та організаційно-правових питань, які виникли при цьому* (В. Бойко: День-2020. – № 205-206).

Колорад, ім., ч. р., *Колоради, що читають мій Фейсбук: передайте своїм!* (День, 23.05.2014).

Комуніст-«підривник», ім., ч. р., *Дніпропетровщина: комуністи-«підривники»* (Н. Понеділок: День-2014. – № 91).

Контент-менеджер, ім., ч. р., *Контент-менеджер сайта «Дня» Сергій ШАРИК представив свій роман про кохання Потоцьких* (В. Лубчак: День-2014. – № 199).

Копірайтер, ім., ч. р., *Про це повідомила копірайтер проекту «Всі. Свої» Олена Косенко на своїй сторінці у Facebook* (День, 24.05.2018).

Корифей-романтик, ім., ч. р., *Корифей-романтик* (З. Чегусова: День-2018. – № 207).

Корона-бандит, ім., ч. р., *До речі, вчені дійшли висновку, що нинішній корона-бандит народився ще два роки тому* (Л. Заседа: День, 03.04.2020).

Коронавірус, ім., ч. р., *Коронавірус популізму* (Ю. Костюченко: День, 25.02.2020).

Коронавірус, ім., ч. р., *Коронавірус: тест на готовність* (Б. Соколов: День-2020. – № 22–23).

Коронавірусний, прикм., *В той же час Україна, здається, взагалі «не заморочується» виробленням ефективної інформаційної політики під час «коронавірусної кризи»...* (Н. Іщенко: День, 03.04.2020).

Коронавірусно, присл., *Засвідчено також похідну форму від прикметника коронавірусний – прислівник коронавірусно: Перед нашим карантинном, коли Європа коронавірусно палала...* (Л. Заседа: День, 03.04.2020).

Коронакриза, ім., ж. р., *Коронакриза з'їсть доходи майбутніх поколінь* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 68).

Космо-тест, ім., ч. р., *Космо-тест* (День-2018. – № 26).

Країна-фортеця, ім., ж. р, див.: **Країна-цивілізація**.

Країна-цивілізація, ім., ж. р., *Від «країни-цивілізації» до «країни-фортеці». А далі?..* (В. Огризко: День-2014. – № 14).

Кримнаш, ім., ч. р., *Забуто «кримнаш», поступово йдуть з федеральних каналів Україна і Донбас* (Ю. Райхель: День-2015. – № 181).

Культбіти-спеції, ім., мн., *Лучанські театральні культбіти-спеції* (А. Липківська: День-2013. – № 13).

Культуротерапія, ім., ж. р., *«Культуротерапія»* (Р. Гривінський: День-2020. – № 42–43).

Кучмізм, ім., ч. р., *«Кучмізм» і суспільство: хто кого?* (І. Капсамун: День-2018. – № 142–143).

Кучміст, ім., ч. р., *«Кучмісти продовжують керувати країною»* (І. Капсамун: День-2018. – № 168).

Лід-рятівник, ім., ч. р., *Лід-рятівник* (День-2013. – № 36).

Лавандоманія, ім., ж. р., *Лавандоманія – у Британії* (О. Харченко: День-2020. – № 146).

Лайфхак, ім., ч. р., *Лайфхак* (Д. Десятерик: День-2020. – № 49).

Лате-мен, ім., ч. р., *Особливі «лате-мени»* (О. Шуткевич: День-2019. – № 27).

Ленд-арт, ім., ч. р., *Ленд-арт у вежі Вітовта* (І. Антипенко: День-2020. – № 111–112).

Ленініана, ім., ж. р., *Українська «ленініана»* (З. Партико: День-2014. – № 15).

Ленінізм, ім., ч. р., *І все-таки у вузькому сенсі ленінізм був найпершим національним комунізмом, що внаслідок інерції російської історії майже неминуче еволюціонував до відвертого панславізму Сталіна* (Дж. Мейс: День-2014. – № 27).

Ленінопад, ім., ч. р., *Ленінопад* (П. Кралюк: День-2014. – № 36).

Леніноповал, ім., ч. р., *«Леніноповал»* (М. Семенченко, А. Акіменко: День-2013. – № 30).

Лікар-вбивця, ім., сп. р., *Чудо про лікаря-вбивцю* (Д. Десятерик: День-2019. – № 33–34).

Літ-арт, ім., ч. р., *Козацькі розваги, рок і літ-арт* (День-2019. – № 129).

Літньошколяр, ім., ч. р., *Атмосфера Ради – очима «літньошколярів» «Дня»* (С. Постолатій: День-2018. – № 116).

Локдаун, ім., ч. р., *«Магія» локдауну 2.0* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 207).

Лонгслово, ім., с. р., *Якщо пандемічне життя намагається відтіснити на узбіччя, звузивши світ, і це в найоптимістичнішому варіанті, до інтернету, книжок, мобілки, телевізора, варто, думаю, усміхнутися одній домашній оптимістичній подружці, яку всілякі там «підкручені» називають не інакше як лонгслів, а я ж і моє оточення природно — рідний тільником, який, як відомо, завжди ближчий до тіла* (Л. Заседа: День-2020. – № 66–67).

Лоукост, ім., ч. р., *Про лоукости і «лоукост-імідж»* (Д. Плахта: День-2018. – № 67).

Лоукост-імідж, ім., ч. р., див.: **Лоукост**.

Луганда, ім., ж. р., *ДНР і Луганда показали, які методи буде використано в окупованій Україні — європейці пригадають Сребреницю як незначний епізод* (Д. Шушарін: День-2014. – № 161).

Людина-епоха, ім., ж. р., *Людина-епоха* (Дмитро Дроздовський: День-2020. – № 202).

Людина-результат, ім., сп. р., *«Людина-результат»* (Д. Костура: День-2019. – № 161–162).

М(м)айстер, ім., ч. р., *«Фауст» vs «М(м)айстер»* (День-2020. – № 104–105).

Майданівці, ім., мн., див.: **Антимайданівці**.

Майданутий, прикм., *Учасників революції називали «майданутими», а бути достойними жителями свого міста могли тільки члени Партії регіонів* (О. Кльосова: День, 18.09.2017).

Майдаун, ім., ч. р., *Майдауни, як завжди, брешуть!* (А. Хрипункова: День, 03.06.2014).

Маячок-поводир, ім., ч. р., *Маячки-поводирі* (Л. Кесарчук: День-2018. – № 201).

Медіаінквізиція, ім., ж. р., *Медіаінквізиція чи боротьба з безладом?* (Н. Іщенко: День-2020. – № 17–18).

Медіамашина, ім., ж. р., *Що пропонує сучасна медіамашина* (А. Пугач: День-2020. – № 10).

Медіаотамашина, ім., ж. р., *Медіаотамашина* (Н. Іщенко: День-2019. – № 47–48).

Медіарегулювальник, ім., ч. р., *Медіарегулювальники* (Н. Іщенко: День-2020. – № 7–8).

Меседж, ім., ч. р., *Канадські меседжі...* (М. Сірук: День-2019. – № 116).

Месенджер, ім., ч. р., *Юридичний поради́к — у месенджерах* (О. Миколюк: День-2020. – № 194).

Мислитель-кар'єрист, ім., ч. р., *Мислитель-кар'єрист, гетьман і цар-3* (І. Сюдюков: День-2020. – № 46–47).

Місто-комп'ютер, ім., ч. р., *Донецьк як... «місто-комп'ютер»* (К Яковенко: День-2013. – № 62).

Міфопоетично-візуальний, прикм., *Міфопоетично-візуальний Кобзар* (А. Антоненко: День-2014. – № 35).

Міф-прикриття, ім., ч. р., *Про міф-прикриття...* (І. Лосєв: День-2018. – № 38–39).

Мова-вбивця, ім., ж. р., *Чи варто протистояти «мові-вбивці»?* (М. Стріха: День-2013. – № 5).

Мостопад, ім., ч. р., *Зупинити «мостопад»* (О. Бережнюк: День-2020. – № 121).

Моцартоманія, ім., ж. р., *Моцартоманія...* (О. Стельмашевська: День-2019. – № 55).

Музеєфікація, ім., ж. р., *Декомунізація через музеєфікацію* (І. Антипенко: День-2020. – № 41).

Мульткав'ярня, ім., ж. р., *«Мульткав'ярня»* (Н. Малімон: День-2020. – № 1).

Нажнивувати, дієсл., *Урожай 2020: що нажнивуємо?* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 164).

НЕ-«Справедливість», ім., ж. р., *НЕ-«Справедливість»* (В. Лубчак: День-2013. – № 33).

Не-дипломатично, присл., *Не-дипломатично відверта розмова* (В. Лубчак: День-2013. – № 234).

Не-дитячий, прикм., *Не-дитячий Майдан* (В. Лубчак: День-2013. – № 229).

НЕдитячий, прикм., *НЕдитячі ігри дорослих* (С. Куценко: День-2018. – № 55).

Недокапіталізований, прикм., *«Недокапіталізований» потенціал* (О. Шуткевич: День-2020. – № 7–8).

Недолікування, ім., с. р., *Про хронічне «недолікування»* (А. Поліщук: День-2020. – № 88).

НЕканонічний, прикм., *200 років НЕканонічному Шевченку в новому інтернет-проекті «Дня»* (День-2014. – № 42).

Некоронавірусний, прикм., *Почекають кращих — некоронавірусних часів* (І. Лосєв: День, 03.04.2020).

Не-майдан, ім., ч. р., *Сербський не-майдан* (Н. Іщенко: День-2019. – № 49).

Неомузина, прикм., *Неомузина Муза* (О. Кужельний: День-2018. – № 173).

НЕособистий, прикм., *НЕособиста думка, або Чому ультиматум Медведєва не обуриє українську владу* (В. Княжанський: День-2013. – № 54).

Неоцаризм, ім., ч. р., *«Путін і неоцаризм»* (Ю. Яручик: День-2014. – № 214).

Непідписант, ім., ч. р., *Ще троє «непідписантів»* (День-2014. – № 51).

НЕсолодкий, прикм., *НЕсолодкий сезон* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 31).

НЕсподіваний, прикм., *НЕсподіваний Відень* (І. Озимок: День-2018. – № 184).

Нетворкінг, ім., ч. р., *«Нетворкінг Тараса Шевченка»* (М. Чадюк: День-2019. – № 38-39).

Нетто-мрія, ім., ж. р., див.: **Брутто-реальність**.

Нобелівка, ім., ж. р., *Чим здивує друга «Нобелівка» для вчителя* (Д. Трапезнікова: День-2018. – № 68).

Обсервація, ім., ж. р., *У Дніпрі до обсервації доправили гастрольну трупу оперного театру* (День, 17.03.2020).

Онлайн-«дебілізація», ім., ж. р., *Онлайн-«дебілізація»...* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 70–71).

Онлайн-аудиторія, ім., ж. р., *Чи відрізняється ваша онлайн-аудиторія від офлайнової?* (Д. Коломоєць: День-2020. – № 92).

Онлайн-банкінг, ім., ч. р., *Усі фінустанови рекомендують користуватися онлайн-банкінгом і уникати операцій з готівкою* (День, 20.03.2020).

Онлайн-дискусія, ім., ж. р., *Організатори онлайн-дискусії (Центр Протидії Корупції та Zero Corruption Conference) повідомляють, що робочою мовою буде англійська* (День-2020. – № 74).

Онлайн-екскурсія, ім., ж. р., *Наразі – онлайн-екскурсії* (К. Садловська: День-2020. – № 83).

Онлайн-епоха, ім., ж. р., *Що з онлайн-епохи Органного залишиться й надалі?* (Д. Коломоєць: День-2020. – № 92).

Онлайн-замовлення, ім., ж. р., див.: **Діджитал-кабінет**.

Онлайн-запис, ім., ч. р., див.: **Діджитал-кабінет**.

Онлайн-записка, ім., ж. р., *«Онлайн-записки сьогодні зачитуватимуться у Пасхальну ніч — під час особливого урочистого богослужіння, коли ми, кожен у своїй домівці, єдиними вустами промовимо: «Христос Воскрес! Воістину Воскрес»* (День, 18.04.2020).

Онлайн-кампанія, ім., ж. р., *Онлайн-кампанія прилаштування котів* (День-2020. – № 205–206).

Онлайн-комуналка, ім., ж. р., *Онлайн-комуналка* (О. Савицький: День-2020. – № 66–67).

Онлайн-консультування, ім., с. р., *Онлайн-консультування споживачів через Skype* (День-2020. – № 53).

Онлайн-концерт, ім., ч. р., *Онлайн-концерти і нова комунікація* (Д. Коломоєць: День-2020. – № 92).

Онлайн-лекторій, ім., ч. р., *Одна з відкритих зустрічей онлайн-лекторію Bird in Flight Prize '20 була присвячена документальній фотографії* (М. Чадюк: День-2020. – № 219).

Онлайн-магазин, ім., ч. р., *В Україні створили благодійний онлайн-магазин, де можна купити мамині обійми та годину сміху* (А. Дубровик-Рохова: День-2020. – № 156).

Онлайн-марафон, ім., ч. р., *Онлайн-марафон* (День-2020. – № 83).

Онлайн-милування, ім., с. р., *Онлайн-милування* (О. Миколюк: День-2020. – № 79).

Онлайн-освіта, ім., ж. р., *Тенета онлайн-освіти* (М. Чадюк: День-2020. – № 185).

Онлайн-режим, ім., ч. р., *Медицина в онлайн-режимі* (Л. Олійник: День-2020. – № 54).

Онлайн-старт, ім., ч. р., *Онлайн-старт — 30 квітня* (О. Шуткевич: День-2020. – № 73).

Онлайн-формат, ім., ч. р., *Через карантинні обмеження подія проходила в онлайн-форматі* (О. Костюченко: День-2020. – № 217).

Оскароносець, ім., ч. р., *Знаменитий французький режисер, оскароносець, лауреат «Золотої пальмової гілки» Клод Лелюш підійшов до свого ювілею в повній робочій формі і з громадям творчих планів* (К. Чен: День-2007. – № 194).

Особізм, ім., ч. р., *Від сепаратизму до «особізму»* (Є. Середа: День-2014. – № 243).

Офшор, ім., ч. р., *Український офшор чи валютний стабілізатор?* (Н. Білоусова: День-2014. – № 154).

Пайхантери, ім., мн., *На полях орудують... «пайхантери»* (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 174).

Пандемос, ім., ч. р., *Планета Пандемос* (О. Прилипко: День-2020. – № 56–57).

Партизація, ім., ж. р., *Тенденції, тренди і вимушена «партизація»* (О. Шуткевич: День-2020. – № 198).

Партія-фантом, ім., ж. р., *Партії-фантоми* (Д. Сінченко: День-2014. – № 183).

ПДВ-правка, ім., ж. р., *Соеві ПДВ-правки* (А. Дубровик-Рохова: День-2019. – № 136).

переPROчитання, ім., с. р., *«Донбас: переPROчитання образу»* (О. Шуткевич: День-2019. – № 176–177).

переЖИТИ, дієсл., *Як переЖИТИ карантин* (О. Костюченко: День-2020. – № 61–62).

Пес-супергерой, ім., ч. р., *Пес-супергерой запрошує долучитись...* (В. Шитик: День-2019. – № 150).

Пінгвін-мандрівник, ім., ч. р., *Пінгвіни-мандрівники...* (А. Поліщук: День-2020. – № 94–95).

ПЛР-дослідження, ім., с. р., *Степанов: До 20-25% результатів ПЛР-досліджень на коронавірус можуть бути помилково негативними* (День, 26.07.2020).

ПЛР-лабораторія, ім., ж. р., *У Вінниці відкриють нову міську ПЛР-лабораторію* (О. Шуткевич: День, 06.10.2020).

ПЛР-тест, ім., ч. р., *Антимонопольний комітет перевірить ціни на ПЛР-тести* (День-2020. – № 155).

По-«ГРА»ти, дієсл., По-«ГРА»ємо (Л. Олтаржевська: День-2018. – № 169).

По-БАРськи, присл., *«Як це – жити по-БАРськи...»* (О. Харченко № 145).
побєдобєсіє, ім., с. р., *Московське «побєдобєсіє» по-київськи* (І. Лосєв: День-2018. – № 86-87).

ПоговорітьЗНами, дієсл., #ПоговорітьЗНами (День-2020. – № 94–95).

ПодаруйАндріюМрію, дієсл., #ПодаруйАндріюМрію (І. Антипенко: День-2018. – № 103).

По-кадіровськи, присл., *Конституція по-кадіровськи* (Б. Соколов: День-2020. – № 121).

По-кассандрівськи, присл., *Тому, хто пише «по-кассандрівськи» пророчо* (Н. Малімон: День-2018. – № 165–166).

Політкульбіта, ім., ж. р., Політкульбіти і... кохання (Т. Поліщук: День-2018. – № 80).

Порошенківець, ім., сп. р., *Дивлячись на всіх цих новоявлених голих Мах, на всі ці модні за океаном перформанси, одесити — вірні путінці-медведчуківці, екстрєонали, порошенківці, в діапазоні від «Православ'я, Самодержавство, Народність» до «Армія, Мова, Віра» ...* (А. Плахонін: День-2019. – № 161-162).

Постлюдія, ім., ж. р., Постлюдія... (С. Агрєст-Короткова: День-2014. – № 101).

Постмайдан, ім., ч. р., *Зараз мешканцям Банкової та Грушевського треба уважно дивитися на те, що відбувається в Кишиневі, а там Постмайдан, де й маси, й проросійські сили итурмують збанкрутілу «демократичну проєвропейську» владу* (І. Лосєв: День-2016. – № 14–15).

Постмайданий, прикм., *Градус справедливості в постмайданній Україні* (С. Лащенко: День-2018. – № 75–76).

Постправа, ім., ж. р., *Правда + брєхня = постправа* (Н. Іщенко: День-2018. – № 56–57).

Почекун, ім., сп. р., див.: **Ідун**.

ПраваЗахисників, ім., мн., #ПраваЗахисників (День-2018. – № 183)

Правосек, ім., ч. р., *Перевіряють документи і багаж — це, щоб «правосеки» до міста не прослизнули!* (К. Кузьменко: День-2014. – № 127).

Прем'єриада, ім., ж. р., *«Прем'єриада» з простягнутою рукою* (В. Княжанський: День-2014. – № 24).

Прем'єриада, ім., ж. р., *«Прем'єриада» з простягнутою рукою* (В. Княжанський: День-2014. – № 34).

Принтер-герой, ім., ч. р., *Маленький принтер-герой* (К. Сергацкова: День-2014. – № 17).

ПроRock, ім., ч. р., *Нескорений ПроRock. Тарас Шевченко* (День-2020. – № 161–162).

проГАВити, дієсл., *«Не проГАВ друга»* (О. Харченко: День-2018. – № 11).

Профутболити, дієсл., *«Профутболили» півтора річного бюджету медицини* (А. Дубровик: День-2013. – № 51).

Псевдо-«Містраль», ім., ж. р., *Псевдо-«Містралі» (не)збудують у Керчі* (М. Семена: День-2020. – № 137–138).

ПуленкFest, ім., ч. р., *ПуленкFest* (Т. Поліщук: День-2019. – № 83).

Путінець, ім., ч. р., *Жінки та діти тримали в руках портрети чоловіків та батьків, а також плакати «Путінці, схаменіться! Припиніть робити зло!»* (День, 28.08.2020).

Путінець-медведчуківець, ім., сп. р., див.: порошенківець.

Путінізм, ім., ч. р., *«Тріумфальна хода путінізму»* (І. Яковенко: День-2019. – № 195–196).

Путініст, ім., ч. р., див.: Бандерівець.

Рашист, ім., ч. р., *Зараз рашисти прицільно обстрілюють насосну станцію першого підйому Південно-Донбаського водоводу* (День, 17.03.2017).

Революціонер-експериментатор, ім., ч. р., *Про «революціонерів-експериментаторів»* (І. Лосєв: День-2019. – № 89–90).

Регіонали, ім., мн., *Львівські «регіонали» вийшли з партії* (День, 11.12.2013).

Рейд-ревізія, ім., ж. р., *Мінкульту давно час здійснити рейд-ревізію* (А. Савченко: День-2019. – № 89–90).

Рибкагейт, ім., ж. р., *«Рибкагейт»* (І. Яковенко: День-2018. – № 28–29).

Робот-помічник, ім., ч. р., *Робот-помічник* (День-2014. – № 203).

Розвіртуалити, дієсл., *«Розвіртуалити» класика* (О. Коцарев: День-2019. – № 225–226).

Самоізоляція, ім., ж. р., *Інформаційна самоізоляція* (Н. Іщенко: День-2020. – № 51–52).

Санітайзер, ім., ч. р., *У кожному вагоні встановлено санітайзер, яким зможуть користуватися пасажери* (День, 28.05.2020).

Свободівець, ім., сп. р., *«Свободівці» виламали двері в будівлі МВС і увійшли всередину* (День, 28.10.2013).

Святокрадство, ім., с. р., *Сенсація як святokraдство* (П. Павленко: День-2014. – № 51).

Сезонно-полігонний, прикм., *Сезонно-полігонне загострення* (Г. Карпюк: День-2018. – № 55).

Сепар, ім., ч. р., *Сепари у нас гуляють на свободі, а добровольці поповнюють каземати* (В. Торба: День-2015. – № 183).

Сепаратист, ім., ч. р., *У Горлівці сепаратисти сформували «жіночий батальйон»* (День, 31.05.2014).

Серфити, дієсл., *Наші популярні медіа традиційно міжнародні новини ігнорують, відповідно люди, що не мають звички «серфити»* (Н. Іщенко: День-2020. – № 51–52).

Сі-фактор, ім., ч. р., *Китайський Сі-фактор* (День-2013. – № 238).

Скринінг, ім., ч. р., *На вінницьких підприємствах вводять температурний скринінг для співробітників* (О. Шуткевич: День, 13.03.2020).

Скульптор-скрипаль, ім., ч. р., Скульптор-скрипаль (А. Антоненко: День-2018. – № 20).

СливаФЕСТ, ім., ч. р., «Опішня СливаФЕСТ» (Л. Бевзюк-Волошина: День-2019. – № 156–157).

Сміхотворчість, ім., ж. р., *Парламентська сміхотворчість* (А. Плахонін: День-2019. – № 117–118).

Совково-олігархічний, прикм., *Дещо про совково-олігархічну економіку* (І. Лосєв: День-2020. – № 46–47).

Спікеріада, ім., ж. р., Спікеріада відміняється (Д. Жарких: День-2001. – № 108).

Стартап-рух, ім., ч. р., *Поширювати стартап-рух* (День-2018. – № 157).

Стопбулінг, ім., ч. р., #стопбулінг (День-2018. – № 139).

СтопВірус, ім., ч. р., *Херсон: «СтопВірус»* (І. Антипенко: День-2020. – № 64).

СтопПлагіат, ім., ч. р., #СтопПлагіат (День-2018. – № 207).

сторіз, ім., с. р., див.: **Біжувідвірусу**.

Супрематично-експресіоністський, прикм., Супрематично-експресіоністська композиція (О. Коцарев: День-2018. – № 3–4).

СупруніЯ, ім., ж. р., #СупруніЯ — *півфінал* (І. Лиховид: День-2019. – № 28–29).

Сучукрмедіа, ім., ж. р., *Сім особливостей сучукрмедіа* (Н. Іщенко: День-2019. – № 99–100).

Схід, ім., ч. р., Схід OPERA (О. Стельмашевська: День-2018. – № 183)

Тарантіноманія, ім., ж. р., *Народна «Тарантіноманія» в Caribbean Club* (В. Шитик: День-2020. – № 26).

ТБ-вимір, ім., ч. р., *Війна і люди у ТБ-вимірах: правда, напівправда і неправда* (С. Грабовський: День-2014. – № 78).

ТБ-відповідальність, ім., ж. р., ТБ-відповідальність (А. Цвентах: День-2014. – № 87).

ТБ-зомбування, ім., с. р., ТБ-зомбування (С. Єременко: День-2014. – № 82).

ТеБе, абрєвіатура, ТеБе вибрали... (А. Свентах: День-2014. – № 204).

Телевійна, ім., ж. р., На телевійні не буває перемир'я (І. Лосєв: День-2018. – № 78–79).

Теледеколонізація, ім., ж. р., За – теледеколонізацію! (Р. Гривінський: День-2014. – № 184).

Телемайдан, ім., ч. р., Наш телемайдан (І. Лосєв: День-2014. – № 61).

Теленаступ, ім., ч. р., Теленаступ на Україну (І. Лосєв: День-2018. – № 180–181).

Телерутина, ім. ж. р., Телерутина... (І. Лосєв: День-2018. – № 8-9).

Телетюрма, ім., ж. р., Телетюрма народів (Л. Волошина: День-2019. – № 147-148).

Тимошенківєць, ім., сп. р., *Але сподіватися на те, що «НУ», тимошенківці та соціалісти змагатимуться за свободу слова як тільки стануть «владою» — наївно* (М. Михайленко: День-2003. – № 42).

Тітушки, ім., мн., «Тітушки пішли скаржитись...» (І. Лиховид: День-2018. – № 196).

Тоталітаризмознавство, ім., с. р., Про тоталітаризмознавство (Д. Шушарін: День-2014. – № 244).

Треш-шапіто, ім., ч. р., *Гастролі політичного «треш-шапіто»* (Н. Іщенко: День-2018. – № 75-76).

Тролити, дієсл., *Як правило, присутні фігуранти режиму Януковича, що втекли до Росії. Все це телевізійне воїнство виконує одне завдання — тролити і затикати роти гостям із Києва* (Ю. Райхель: День-2016. – № 205–206).

Трясогузка, ім., ж. р., «Трясогузкою» до Європи Сюди веде дорога, яку місцевий люд прозиває «трясогузкою», бо бруківка така стара і вибита, що витрясе усю душу... (Н. Малімон: День-2013. – № 3).

Турботоантивірус, ім., ч. р., *«Турботоантивірус» по-вінницьки* (О. Шуткевич: День-2020. – № 78).

УДАРівець, ім., ч. р., *УДАРівець* висунув Леоніда Кравчука у прем'єри... (Ю. Лучик: День-2014. – № 27).

Укр, ім., ч. р., *Його командир під час відкриття меморіальної дошки пригадував, як під час одного бою бойовики кричали, аби «укри» здавалися, був шалений обстріл, але «Док» почав співати повстанську пісню «Лента за лентою», котра й підняла дух у бійців* (Н. Малімон: День, 05.05.2016).

Українооптимістка, ім., ж. р., *«Я є українооптимісткою...»* (М. Сірук: День-2020. – № 115).

Українофобія, ім., ж. р., *Українофобія без масок* (І. Яковенко: День-2018. – № 61–62).

Укроп, ім., ч. р., *І нічна паніка в мережах роздувалася з однією метою: залякати горлівчан і заплутати: щоб повірили - стріляють «укропи»!* (К. Кузьменко: День, 13.01.2015).

Уявляріум, ім., ч. р., *Уявляріум* (А. Плахонін: День-2019. – № 200–201).

Факап, ім., ч. р., *Для Зеленського та його виборця це «факап» — ну, зробили, ну помилилися* (А. Поліщук: День-2020. – № 200–201).

Фан-фестиваль, ім., ч. р., *Гумор, розваги, релакс і не тільки чекатимуть на гостей третього за ліком фан-фестивалю 6 та 7 жовтня* (В. Шитик: День-2018. – № 170–171).

Фейк, ім., ч. р., *Поширення «новини» від сайта, який спеціалізується на фейках, саме по собі є моветоном, але ясно, що не всі про нього знають* (Н. Іщенко: День-2019. – № 65–66).

Фейкньюс, ім., ж. р., *Страшна правда чи фейкньюс* (Б. Соколов: День-2020. – № 120).

Фейсбукізація, ім., ж. р., *...Плюс фейсбукізація всієї країни* (Н. Іщенко: День-2019. – № 195–196).

Фейсбук-опитування, ім., с. р., *За результатами фейсбук-опитування* (День-2019. – № 70).

Фідбек, ім., ч. р., *«Фідбек» децентралізації* (О. Харченко: День-2019. – № 99–100).

Фірма-«присоска», ім., ж. р., *На Дніпропетровщині воюють із фірмами-«присосками»* (В. Рижков: День-2014. – № 155).

Фотоштурм, ім., ч. р., *«Фотоштурм» у Луцьку* (В. Лубчак: День-2013. – № 28).

Фриланс, ім., ч. р., *Про переваги та недоліки фрилансу* (М. Стуканова: День-2020. – № 16).

Фрилансер, ім., ч. р., *Фрилансер нерідко працює як окрема фірма. Але він — одна людина* (М. Стуканова: День-2020. – № 16).

Хайп, ім., ч. р., *Так звана «соціалка», особливо на телеканалах, перетворилася в нас на суміш «чорнухи», хайпу із «мелодрамами»* (Н. Іщенко: День-2020. – № 51-52).

Хайпанути, дієсл., *Ми, в «Дні», не боїмося говорити про складне, не прагнемо влаштувати шоу, не використовуємо теми, аби хайпанути і вискочити на рейтингу — ми складаємо пазл нових форматів сьогодення на фундаменті історії і з поглядом у майбутнє* (М. Чадюк: День-2020. – № 106).

Харасмент, ім., ч. р., *Думаю, це харасмент — сексуальні домагання у різних формах, наприклад, на роботі. Я почитав історії #MeToo і #ЯНеБоюсьСказати — і був просто вражений* (В. Семенченко: День-2019. – № 142-143).

Харасмент-гейт, ім., ч. р., *Харасмент-гейт по-російськи* (Г. Шеремет: День-2018. – № 51–52).

Хвіст-фест, ім., ч. р., *«Хвіст-фест»* (О. Шуткевич: День-2019. – № 96).

Холодомор, ім., ч. р., *Дніпропетровська опозиція «гріє руки» на «холодоморі»* (В. Рижков: День-2002. – № 203).

Художник-самоук, ім., ч. р., Художник-самоук із Буковини отримав відзнаку від экс-генсекретаря ООН (М. Вишневська: День-2013. – № 6).

Цінопад, ім., ч. р., Яблучний цінопад (О. Шуткевич: День-2018. – № 201).

Чат-бот, ім., ч. р., Чат-бот допоможе відсортувати сміття (День-2019. – № 47–48).

ЧужихДітейНеБуває, дієсл., #ЧужихДітейНеБуває (День-2018. – № 84).

Шрьодеризація, ім., ж. р., «Шрьодеризація»... Єврокомісії (А. Дубровик-Рохова: День-2018. – № 35).

Ягодуюптахів, дієсл., #ягодуюптахів (Т. Козирєва: День-2018. – № 12).

Ялинки-обереги, ім., мн., Ялинки-обереги (О. Шапіро: День-2013. – № 5)

ЯНеБоюсьСказати, дієсл., див.: **Харасмент**.

Янко-шоу, ім., с. р., «Янко-шоу» (Н. Семенко: День-2014. – № 204).

Яприбрав_ТвояЧерга2, дієсл., #Яприбрав_ТвояЧерга2 (День-2019. – № 165).

Ясумуюзабібліотекою, дієсл., #ясумуюзабібліотекою (День-2020. – № 71–72).

Яценюківець, ім., ч. р., див.: **Аваківець**.

СПИСОК ПЕРШОДЖЕРЕЛ

1. День : щоденна всеукраїнська газета. – К., 2012–2020.